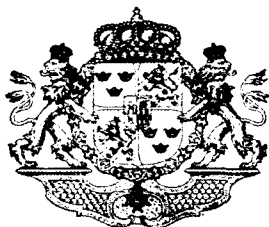

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

Socialvård.

FATTIGVÅRDEN

ÅR 1945

AV

KUNGL. SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1947

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

472130

INLEDNING

TILL

Fattigvården / Kungl. Socialstyrelsen = [Public assistance] / [Social Welfare Board]. – Stockholm, 1920-1958. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1918-1956.

År 1918-1935, år 1920-1937 utgiven av Statistiska centralbyrån. 1918-1949 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. 1950-1960 med innehållsförteckning och sammanfattning på engelska.

År 1935-1949 med parallelltitel på franska: Assistance publique.

År 1950-1956 med parallelltitel på engelska: Public assistance.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. U, Kommunernas fattigvård och finanser. – Stockholm, 1877-1920.

Täckningsår: 1874-1917

Efterföljare:

Socialhjälpen / Kungl. Socialstyrelsen = [Social assistance] / [Social Welfare Board]. – Stockholm, 1959-1962. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1957-1960

Socialvården / Statistiska centralbyrån = Social welfare statistics / National Central Bureau of Statistics. – Stockholm, 1963-1983. – (Sveriges officiella statistik).

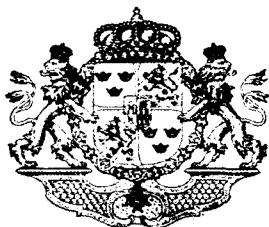
Täckningsår: 1961-1981

Fattigvården år 1945.

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån 2012.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

Socialvård.

FATTIGVÅRDEN

ÅR 1945

AV

KUNGL. SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1947

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

472130

ASSISTANCE PUBLIQUE EN 1945.

Pour la table des matières voir page	5
Pour le résumé en français voir page	7

Socialstyrelsen får härmed överlämna berättelse angående kommunernas fattigvård år 1945. I huvudsak ansluter sig denna till motsvarande berättelse för närmast föregående år. En preliminär redogörelse för undersökningens huvudresultat har tidigare lämnats i Sociala Meddelanden (arg. 1946, sid. 956).

Inom styrelsen har ledningen av hithörande arbeten handhåfts av t. f. förste aktuarien Gustaf Holmstedt, under vilkens överinseende berättelsen utarbetats av amanuensen Rolf S. Hagman.

Stockholm i maj 1947.

ERNST BENELIUS.

ERLAND V. HOFSTEN.

Innehållsförteckning.

<i>Text.</i>	<i>Sid.</i>
Sammanfattning på franska	7
Sammanfattning på svenska	9
I. <i>Primärmaterialet och bearbetningen</i>	11
Principerna för redovisningen	11
Bearbetningen av materialet	11
II. <i>Fattigvårdssamhällen</i>	13
III. <i>Antal understödsfall och understödsfallens fördelning på olika familjetyper</i> .	14
Antal familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna	14
Antal familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna, fördelade efter familjetyper	16
Av fattigvårdsstyrelserna understödda familjer, fördelade efter barnantal	19
IV. <i>Understödsfallens fördelning efter hemortsrättsledarens ålder</i>	23
Åldersfördelning	23
Relativa antalet understödsfall inom olika åldrar	25
V. <i>Understödsdagarnas antal och andel av befolkningen</i>	26
Antal personer med understöd av fattigvårdsstyrelserna	26
Understödsdagarnas fördelning på barn och äldre samt efter civilstånd	29
Antal understödsdagare i förhållande till folkmängden	31
Fattigvårdssamhällenas fördelning efter understödsfrekvensen	35
VI. <i>Understödsdagare med tilläggspension samt barn med barnbidrag eller bidragsförskott inom fattigvårdsklientelet</i>	40
Antal understödsdagare med tilläggspension	41
Antal familjer resp. barn med barnbidrag eller bidragsförskott jämte understöd av fattigvårdsstyrelserna	44
VII. <i>Fördelningen av understödsfallen efter understödets beskaffenhet</i>	46
Fattigvårdens huvudformer	46
Förekomsten av hemunderstöd	47
Förekomsten av anstaltsvård	49
Förekomsten av »annan hjälp»	51
VIII. <i>Vård på fattigvårdsanstalt</i>	52
Antal vårdtagare m. m.	52
Antal vård dagar och vårdens värde	55
IX. <i>Vård på sjukvårdsanstalt</i>	59
Antal vårdtagare m. m.	59
Antal vård dagar och vårdens värde	62
X. <i>Hemunderstöd</i>	65
Antal understödsfall m. m.	65
Understödet varaktighet	68
Understödet värde	71
XI. <i>Annan hjälp</i>	77
Antal understödsfall m. m.	77
Understödet värde	78
XII. <i>Understödet rättsliga form och totala värde</i>	78
Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form	78
Understödet totala värde	81

Tabellbilaga.

Tab. 1. Fattigvårdssambhällena, fördelade efter folkmängden, länsvis den 1 januari 1945 . . .	87
2. Antal understödsfall med fördelning efter familjetyp samt antal understödstagare med fördelning på vuxna män och kvinnor samt barn år 1945, länsvis . . .	88
3. Anstaltsvården år 1945, länsvis . . .	90
4. Hemunderstöd och »annan hjälp» år 1945, länsvis . . .	92
5. Antal understödstagare med tilläggs pension, antal barn i understödda familjer med barnbidrag eller bidragsförskott samt understödsfallens fördelning med avseende på understödets rättsliga form år 1945, länsvis . . .	94
6. Det totala värdet av understöd, som meddelats av fattigvårdsstyrelserna år 1945, samt dess procentuella fördelning på olika understödsformer, länsvis . . .	96

Diagram.

Diagram I. Antal understödstagare vid fattigvården åren 1923—1945 . . .	28
II. Antal understödstagare i procent av folkmängden inom olika kommungrupper, länsvis år 1945 . . .	34
III. Fattigvårdssambhällenas fördelning efter understödsfrekvensen åren 1939—1945 . . .	37
IV. Fattigvårdsunderstödens totala värde (brutto) åren 1924—1945 . . .	84
V. Understödsfallen fördelade efter understödens totala värde . . .	85

Table des matières.*Texte.*

Page

Résumé en français . . .	7
Résumé en suédois . . .	9
I. <i>Données primaires et méthodes utilisées pour l'établissement des statistiques</i> . . .	11
Règles émises pour l'établissement des données primaires . . .	11
Depoillement des données primaires . . .	11
II. <i>Collectivités d'assistance</i> . . .	13
III. <i>Nombre et répartition des cas d'assistance d'après les types de familles</i> . . .	14
Nombre des familles secourues par les Comités de l'Assistance publique . . .	14
Nombre des familles secourues par les Comités de l'Assistance publique réparties d'après les types de familles . . .	16
Familles secourues par les Comités de l'Assistance publique réparties d'après le nombre des enfants . . .	19
IV. <i>Répartition des cas d'assistance d'après l'âge des assistés (pour les familles, d'après l'âge de la personne principale)</i> . . .	23
Répartition des assistés d'après leur âge, en 1944 et en 1945 . . .	23
Répartition des assistés suivant leur âge et suivant les types de familles . . .	25
V. <i>Nombre des assistés et leur pourcentage par rapport à la population</i> . . .	26
Nombre des personnes secourues par les Comités de l'Assistance publique . . .	26
Répartition des assistés en enfants et en adultes et d'après leur état-civil . . .	29
Nombre des assistés en pour cent de la population . . .	31
Répartition des communes d'après la fréquence des cas d'assistance . . .	35
VI. <i>Bénéficiaires de pensions nationales supplémentaires, d'allocations pour enfants et d'avances d'aliments» parmi la clientèle de l'Assistance publique</i> . . .	40
Nombre d'assistés bénéficiant de pensions nationales supplémentaires . . .	41
Nombre de familles, et d'enfants bénéficiant d'allocations pour enfants ou d'avances d'aliments», et secourus aussi par l'Assistance publique . . .	44

	Page
VII. <i>Répartition des cas d'assistance d'après la forme des secours</i>	46
Principales formes de l'assistance	46
Secours fournis à domicile	47
Hospitalisation dans les asiles de vieillards et dans les établissements médicaux	49
Assistance sous d'autres formes	51
VIII. <i>Hospitalisation dans des asiles</i>	52
Nombre des internes	52
Durée et frais de l'hospitalisation	55
IX. <i>Hospitalisation dans les établissements médicaux</i>	59
Nombre des malades hospitalisés	59
Durée et frais de l'hospitalisation	62
X. <i>Secours à domicile</i>	65
Nombre des cas d'assistance etc.	65
Durée de l'assistance	68
Valeur de l'assistance	71
XI. <i>Autres formes des secours</i>	77
Nombre des cas d'assistance etc.	77
Valeur de l'assistance	78
XII. <i>Forme juridique et valeur globale des secours</i>	78
Répartition des cas d'assistance d'après la forme juridique des secours	78
Valeur globale des secours	81

Tableaux annexés.

Tableau 1. Collectivités d'assistance, réparties d'après leur population, par département, au 1 ^{er} janvier 1945	87
2. Nombre des cas d'assistance leur répartition d'après les types de familles; nombre des assistés leur répartition en hommes adultes, femmes adultes et enfants, en 1945, par département	88
3. Hospitalisation, en 1945, par département	90
4. Secours à domicile et « autres formes d'assistance », en 1945, par département	92
5. Nombre d'assistés bénéficiant d'une pension nationale supplémentaire, d'allocations pour enfants et d'avances d'aliments; répartition des cas d'assistance d'après la forme juridique des secours, en 1945, par département	94
6. Valeur globale des secours fournis par les Comités de l'Assistance en 1945, et leur répartition en pour cent d'après les différentes formes des secours, par département	96

Diagrammes.

Diagramme I. Nombre des personnes secourues par l'Assistance publique pendant les années 1923—1945	28
II. Nombre des assistés en pour cent de la population dans certains groupes de communes, par département, en 1945	34
III. Répartition des communes d'après la fréquence des cas d'assistance, années 1939—1945	37
IV. Valeur globale (brute) des secours fournis par l'Assistance publique pendant les années 1924—1945	84
V. Les cas d'assistance répartis d'après la valeur totale des secours fournis	85

Résumé.

L'Assistance publique ressortit, en Suède, à l'administration autonome des communes. Aux termes de la loi du 14 juin 1918, les personnes qui sont dans le besoin, soit en raison de leur âge, soit pour cause de maladie, d'invalidité ou d'infirmité etc., ont droit à l'assistance des communes où elles sont domiciliées. C'est au Comité de l'Assistance publique, élu par le Conseil communal, qu'il appartient de subvenir à leur entretien et de leur procurer, suivant les cas, les soins qui conviennent. L'Assistance publique est souvent étendue à d'autres groupes de nécessiteux — c'est ainsi que les chômeurs et leurs familles en bénéficient fréquemment — mais comme les frais en incombent en majeure partie à la commune, cette assistance bénévole se trouve limitée par les crédits votés annuellement, au titre de l'Assistance publique, par le Conseil communal. D'autre part, l'Etat veille à ce que les communes remplissent leurs obligations envers les pauvres.

Au cours de l'année 1945, environ 233 800 familles et personnes seules ont bénéficié des secours fournis par les Comités de l'Assistance publique.¹ Leur nombre avait un peu diminué depuis 1944, à savoir de 2 600, soit de 1 %. Les femmes seules et les hommes seuls sans enfants constituaient respectivement 38 et 28 %, les couples mariés avec enfants 15 % et les couples mariés sans enfants 12 %. Les femmes seules avec enfants représentaient 6 %, tandis que les hommes seuls avec enfants et les enfants seuls représentaient ensemble moins de 1 % du nombre total.

De même qu'en 1944, environ 51 000 familles avec des enfants au-dessous de 16 ans ont bénéficié de secours des Comités de l'Assistance publique. La diminution du nombre total de familles secourues entre les années 1944 et 1945 se rapporte donc entièrement aux familles sans enfants. Parmi les familles avec enfants, environ 34 000 avaient un ou deux enfants et 18 000 trois ou plus de trois. Le nombre des familles ayant des enfants était relativement petit dans les villes, en particulier à Stockholm, et élevé

à la campagne, où les enfants sont plus nombreux, surtout dans le Norrland. De toutes les familles secourues, 9 % à la campagne et 6 % dans les villes avaient trois ou plus de trois enfants au-dessous de 16 ans.

Au sein de la clientèle de l'Assistance publique, les groupes d'âges élevés sont bien plus largement représentés que dans l'ensemble de la population. Des chefs de famille assistés, 12 % étaient âgés de 16 à 30 ans, 13 % de 30 à 40 ans, 14 % de 40 à 50 ans, 26 % de 50 à 67 ans et 35 % de plus de 67 ans. Les assistés hommes seuls et femmes seules sont en nombre particulièrement grand dans les groupes d'âges élevés.

Le nombre total des personnes secourues par les Directions de l'Assistance publique en 1945 s'élevait à près de 410 000, dont un peu plus de 129 000 hommes adultes, un peu plus de 167 000 femmes adultes et 130 000 enfants au-dessous de 16 ans. Depuis 1944, le nombre total des assistés a diminué de 2 600. Cette diminution porte uniquement sur les assistés adultes. L'évolution du nombre des assistés pendant les années 1923—1945 ressort du diagramme I, p. 28.

Par rapport à l'ensemble de la population, le nombre des assistés représentait 6.2 %. Les villes montraient un chiffre un peu supérieur (6.6 %) à celui des communes rurales (5.9 %). Des différences assez sensibles règnent entre les communes rurales selon leur caractère économique. Les communes agricoles avaient le pourcentage le plus faible (4.3 %) et les communes forestières le plus élevé (8.5 %). Les communes industrielles et autres occupaient une position intermédiaire (6.7 et 6.4 %). D'importantes différences existent aussi entre les différentes régions du pays. Les départements de la Suède centrale avaient, en général, par rapport à leur population, plus d'assistés que ceux de la Suède méridionale. Les départements du Norrland en avaient proportionnellement le nombre le plus élevé. En ce qui concerne la fréquence de l'assistance dans les différents départements, voir le diagramme II, p. 34.

¹ Sur les principes ayant présidé à l'élaboration de ce compte-rendu et sur les méthodes employées voir le Résumé dans *Fattigvården Åren 1938—1939*, p. 8 et suiv.

Près de 143 000 personnes bénéficiant d'un supplément à la pension nationale¹, à cause de leur âge ou de leur invalidité, avaient reçu pendant l'année un secours complémentaire des Comités de l'Assistance publique. Elles constituaient un peu plus de 49 % du total des adultes secourus par l'Assistance publique, et environ 31 % de tous les bénéficiaires de pensions supplémentaires. La proportion des bénéficiaires pensions supplémentaires parmi les assistés adultes était plus élevée à la campagne (52 %) que dans les villes (46 %) ce qui tient aux différences d'âges, aux conditions de famille, etc. dans la clientèle de l'Assistance publique.

Les familles avec enfants avaient, dans un certain nombre de cas, reçu en plus du secours de l'Assistance des allocations pour enfants ou des avances d'aliments.² Le nombre des enfants bénéficiaires d'allocations ou d'avances d'aliments s'élevait, parmi la clientèle de l'Assistance publique à 17 000 et 6 500, respectivement, constituant 15 et 6 % du total des enfants des familles assistées et environ 37 et 25 % de tous les enfants bénéficiaires d'allocations ou d'avances d'aliments.

De toutes les familles ayant reçu des secours de l'Assistance publique, 62 % avaient obtenu des secours à domicile, tandis que 15 % et 27 % avaient été hospitalisées, les premières dans des asiles, les secondes dans des établissements médicaux. En outre, 16 % avaient été assistées sous différentes autres formes (pension auprès d'une famille privée, indemnités de déplacement, apprentissage d'un métier, etc.). Les secours à domicile étaient beaucoup plus fréquents dans les villes (71 %) que dans les communes rurales (56 %). Dans les communes agricoles, l'hospitalisation dans des établissements était la forme la plus ordinaire des secours (54 %), contrairement à ce qui était le cas pour les autres communes.

36 600 personnes ont reçu des soins dans les établissements communaux de l'Assistance publique, y compris leurs sections réservées aux aliénés dociles et aux personnes souffrant de maladies chroniques. Plus de la moitié des internes de ces établissements y ont séjourné l'année entière, tandis que, pour un cinquième seulement, la durée de l'hospitalisation était inférieure à 90

jours. Le nombre des journées d'hospitalisation par assisté a été de 263, en moyenne.

Le nombre de personnes qui, entièrement ou partiellement aux frais des Comités de l'Assistance publique, ont été soignées dans les hôpitaux départementaux, infirmeries, sanatoriums, asiles d'aliénés, asiles d'arriérés, etc., s'est élevé à environ 62 000. Les 2/5 environ avaient bénéficié de ces soins pendant l'année entière, tandis que près de la moitié n'y avaient séjourné que trois mois au plus. Le nombre des journées d'hospitalisation a été en moyenne de 181.

Des secours à domicile, sous différentes formes, en espèces ou en nature, avaient été consentis dans 148 000 cas, environ, comprenant environ 284 000 personnes, soit 69 % de tous les assistés. Les femmes seules sans enfants constituaient le groupe le plus important (39 %), comme c'était aussi le cas pour l'ensemble de la clientèle de l'Assistance publique. Par contre, les hommes seuls sans enfants étaient en nombre sensiblement moindre, relativement à celui qu'ils occupaient dans l'ensemble de la clientèle assistée (20 % contre 28 %). Les couples mariés avec enfants étaient dans la proportion de 19 % (contre 15 %).

De toutes les familles secourues à domicile, la moitié l'avait été pendant l'année entière. D'autre part, plus des 2/5 avaient reçu des secours pendant au plus 7 mois et, pour 1/6 environ, la durée de l'assistance avait été d'un mois au plus.

La valeur moyenne des secours à domicile s'élevait par mois, pour l'ensemble des cas, à 48 couronnes, dans les communes rurales à 34 couronnes et dans les villes à 63 couronnes.

Les secours les moins élevés étaient ceux accordés aux bénéficiaires de pensions supplémentaires. La valeur moyenne des secours pour cette catégorie d'assistés est en général de moitié inférieure à celle des secours fournis aux « autres assistés ».

Les hommes seuls et les femmes seules sans enfants recevaient en général les secours les moins élevés (en moyenne pour l'ensemble du pays 39 et 37 couronnes par mois) et les époux avec enfants les secours les plus élevés (pour 1 à 2 enfants. 81 couronnes et pour 3 ou plus de 3, 91 couronnes). Ces chiffres ne représentent cependant qu'une moyenne des secours qui, parfois, varient grandement entre eux. Ils ne représentent pas non plus ce

¹ En ce qui concerne les pensions supplémentaires ainsi que les allocations pour enfants etc., dont il est fait mention dans la suite, voir « Législation et activités sociales en Suède » publié par l'Administration du travail et de la prévoyance sociale, Stockholm, édition 1939, p. 142 et suiv.

² Les allocations pour enfants étaient accordées par les Comités de la Protection de l'enfance principalement aux orphelins et aux enfants dont le père était décédé. Les avances d'aliments étaient accordées par ces Comités principalement aux enfants nés hors du mariage pour les tenir indemnes dans les cas où le père ne remplissait pas ses obligations.

dont les assistés disposaient pour vivre, puisque la plupart d'entre eux avaient d'autres revenus.

En 1945, 38 500 familles ont reçu «une autre aide», dont 25 400 à la campagne et 13 100 dans les villes. La valeur de cette assistance s'élève à 4·0 millions de couronnes. Dans les communes rurales, les secours par assisté sont sensiblement supérieurs à la moyenne correspondante pour les villes, soit de 133 couronnes contre 98, si le secours n'est été combiné avec d'autres formes d'assistance et de 110 couronnes contre 75, s'il est reçu simultanément avec d'autres formes d'assis-

tance. Pour l'ensemble du pays, le chiffre moyen est de 111 couronnes pour «autre aide» seule et de 97 couronnes si cette aide est combinée avec des secours à domicile ou des soins dans un établissement hospitalier.

La valeur totale des secours consentis par les Comités de l'Assistance publique en 1945 est estimée à 114 millions de couronnes. Cette somme était de 4 millions de couronnes environ, soit de 4 %, plus élevée qu'en 1944. De la somme totale des secours fournis par l'Assistance publique en 1945, 56 millions, soit près de la moitié, étaient constitués par les secours à domicile.

Sammanfattning.

Enligt uppgifterna till 1945 års fattigvårdsstatistik erhöles under redogörelseåret omkring 233 800 familjer i fattigvårdsrättslig mening understöd av fattigvårdsstyrelserna.¹ Deras antal hade sedan år 1944 minskat något, nämligen med 2 600 eller 1 %. Av de understödda familjerna utgjorde ensamma kvinnor utan barn och ensamma män utan barn 38 % resp. 28 %, medan gifta par med barn utgjorde 15 % och gifta par utan barn 12 %. Ensamma kvinnor med barn omfattade 6 %, medan ensamma män med barn och ensamma barn tillsammans omfattade mindre än 1 % av hela antalet.

Inalles åtnjöt under 1945 i likhet med föregående år omkring 51 000 familjer med barn under 16 år understöd av fattigvårdsstyrelserna. Nedgången i det totala antalet fattigvårdsunderstödda familjer mellan åren 1944 och 1945 kommer sålunda helt på de barnlösa familjerna. Av barnfamiljerna hade ca 34 000 ett eller två barn och 18 000 tre eller flera. Antalet barnfamiljer var relativt litet i städerna, särskilt i Stockholm, och stort på den mer barnrika landsbygden, framför allt i Norrland. Av samtliga understödda familjer voro på landsbygden 9 % och i städerna 6 % barnrika (tre eller flera barn under 16 år).

Det utmärkande för åldersfördelningen inom fattigvårdsklientelet är, att de äldre åldersklasserna äro avsevärt starkare representerade än inom befolkningen. Av familjeförsörjarna med fattigvårdsunderstöd voro 12 % 16—30 år, 13 % 30—40 år, 14 % 40—50 år, 26 % 50—67 år och

sålunda 35 % över 67 år. Särskilt äro ensamstående manliga och kvinnliga understödstagare starkt övertaliga i de högre åldrarna.

Hela antalet personer med understöd av fattigvårdsstyrelserna uppgick år 1945 till knappt 410 000, varav drygt 129 000 vuxna män, drygt 167 000 vuxna kvinnor och 113 000 barn under 16 år. Sedan 1944 har totala antalet understödda minskat med 2 600. Minskningen faller helt på de vuxna understödstagarna. Utvecklingen av antalet understödstagare under åren 1923—1945 framgår av diagram I, sid. 28.

I förhållande till hela folkmängden utgjorde antalet understödstagare 6·2 %. Städerna uppvisade en något högre siffra (6·6 %) än landskommunerna (5·9 %). Rätt avsevärda olikheter råda mellan landskommuner med olikartat näringsliv. Det lägsta procenttalet uppvisade jordbrukskommunerna (4·3 %) och det högsta (8·5 %) skogskommunerna. En mellanställning intogo industri- och övriga kommuner (6·7 resp. 6·4 %). Betydande olikheter framtråda också mellan olika riksområden. De mellansvenska länen hade i stort sett flera understödstagare i förhållande till folkmängden än de sydsvenska. De norrländska länen uppvisade största relativa antalet understödstagare. Beträffande fattigvårdsfrekvensen i de särskilda länen, hänvisas till diagram II, sid. 34.

Nära 143 000 personer med tilläggs pension² till följd av hög ålder eller invaliditet hade erhållit kompletterande hjälp av fattigvårdsstyrelserna under året. Dessa utgjorde 48 % av samtliga vuxna understödstagare vid fattigvården och

¹ Beträffande redovisningsprinciperna och bearbetningsmetoderna hänvisas till sammanfattningen i »Fattigvården åren 1938—1939», sid. 8 f.

² Beträffande tilläggs pension och barnbidrag m. m. se »Sociallagstiftning och socialt arbete i Sverige», sid. 127 f.

ungefär 31 % av alla tilläggs pensionärer i riket. Andelen tilläggs pensionärer bland de vuxna understödstagarna var större på landsbygden (52 %) än i städerna (43 %), vilket sammanhänger med olikheter i fattigvårdsklienteletets sammansättning med avseende på ålder, familjeförhållanden m. m.

Familjer med barn hade i en del fall utöver fattigvårdsunderstödet uppburit barnbidrag eller bidragsförskott.¹ Antalet barn med barnbidrag resp. bidragsförskott inom fattigvårdsklientelet uppgick till c:a 17 000 resp. 6 500. De utgjorde 14 resp. 6 % av hela antalet barn inom de fattigvårdsunderstödda familjerna och ungefär 37 resp. 25 % av samtliga barn med barnbidrag eller bidragsförskott i riket.

Av samtliga familjer, som erhållit hjälp av fattigvårdsstyrelserna hade 63 % fått hemunderstöd, medan 15 % och 27 % hade åtnjutit personlig vård på fattigvårdsanstalter, resp. sjukvårdsanstalter. Dessutom hade 16 % åtnjutit »annan hjälp» i olika former (inackordering i enskilt hem, resekostnader, yrkesutbildning o. s. v.). Understöd i hemmet var väsentligt vanligare i städerna (71 %) än i landskommunerna (56 %). I jordbrukskommunerna var anstaltsvården den vanligaste hjälpformen (54 %) i motsats till vad fallet var i andra kommuner.

36 600 personer åtnjöt vård å kommunernas fattigvårdsanstalter, deras avdelningar för sinnessjuka och kroniskt sjuka inräknade. Över halva antalet vårdtagare på dessa anstalter hade vistats där hela året, medan för blott en femtedel vårdtiden understeg 90 dagar. Antalet vård dagar per vårdtagare utgjorde i genomsnitt 263.

Antalet personer, som helt eller delvis på fattigvårdsstyrelsernas bekostnad åtnjöt vård på läns lasarett, sjukugor, sanatorier, sinnessjukhus, sinnesslöanstalter etc. uppgick till c:a 62 000. Ungefär $\frac{2}{3}$ hade åtnjutit dylik vård under hela året, medan nära hälften vårdats under högst 3 månader. Vårdtiden uppgick i medeltal till 186 dagar.

Understöd i hemmet i olika former, kontant eller in natura, hade utgått till ungefär 148 000 familjer, omfattande c:a 284 000 personer eller 69 % av samtliga understödstagare. Ensamma kvinnor utan barn utgjorde den största gruppen (39 %), liksom fallet var inom fattigvårdsklientelet i dess helhet. Däremot voro ensamma män

utan barn betydligt färre, relativt sett, än vad fallet var inom hela fattigvårdsklientelet (20 % mot 28 %). Gifta par med barn utgjorde 19 % (mot 15%).

Av samtliga familjer med hemunderstöd hade hälften erhållit dylik hjälp under hela året. Å andra sidan hade över $\frac{2}{3}$ erhållit dylik hjälp under högst 7 månader, och för omkring $\frac{1}{3}$ uppgick understöd tiden till högst 1 månad.

Hemunderstödet genomsnittliga värde per månad belöpte sig för samtliga understödsfall till 48 kr, i landskommunerna till 34 kr och i städerna till 63 kr.

De lägsta hemunderstöden uppvisas av tilläggs pensionärerna. Lågst äro understöden bland tilläggs pensionärer utan barnbidrag eller bidragsförskott (i medeltal 34 kr per månad). De genomsnittliga understödsbeloppen äro för denna kategori av understödstagare i medeltal hälften så stort som för övriga understödstagare.

Ensamstående män och kvinnor utan barn erhöles i medeltal de minsta understödsbeloppen (i medeltal för hela riket 39 resp. 37 kr per månad) och makar med barn de högsta (1—2 barn 81 kr och 3 eller flera barn 91 kr). Dessa belopp utgöra emellertid medeltal av understöd, som stundom äro inbördes mycket skiftande till sin storlek. De utgöra icke något mått på vad understödstagarna hade att leva av, eftersom flertalet även hade andra inkomster.

Under 1945 ha 38 500 familjer erhållit s. k. »annan hjälp», varav 25 400 på landsbygden och 13 100 i städerna. Värde av denna hjälp uppgår till 4.0 milj. kr. På landsbygden äro genomsnittsbeloppen per understödsfall betydligt högre än i städerna, 133 kr mot 98 kr, om hjälpen ej varit kombinerad med andra hjälpformer, och 110 kr mot 75 kr, om den erhöles jämte annat fattigvårdsunderstöd. För hela riket är medeltalet 125 kr för enbart annan hjälp och 97 kr, om den lämnats i kombination med hemunderstöd eller anstaltsvård.

Det totala värdet av den hjälp, som fattigvårdsstyrelserna lämnade under år 1945, har uppgivits till 114 milj. kr. Denna summa var 4 milj. kr eller ungefär 4 % högre än år 1944. Av fattigvårdens totala värde år 1945 utgjordes 56 milj. kr eller nära hälften av hemunderstöd.

¹ Beträffande tilläggs pension och barnbidrag m. m. se »Sociallagstiftning och socialt arbete i Sverige», sid. 127 f.

I. Primärmaterialet och bearbetningen.

Principerna för redovisningen. Fattigvårdsstatistiken grundar sig, sedan den år 1939 genomförda omläggningen, på uppgifter hämtade ur det socialregister, som enligt lagen den 20 mars 1936 (SFS 1936: 56) skall föras i varje kommun. Statistiken omfattar alla de familjer (och personer), som under redogörelseåret erhållit understöd av fattigvårdsstyrelserna enligt fattigvårdslagen, enligt lagen om kommunala pensionstillskott m. m. eller ur fond eller donation under fattigvårdsstyrelsernas förvaltning.

De principer, som gälla för redovisningen till fattigvårdsstatistiken, äro desamma, som ligga till grund för socialregistrets förande. Vid redovisningen av understödstagarna och av dem uppburna understöd utgör familjen i fattigvårdsrättslig mening enhet. Familjen omfattar enligt fattigvårdslagen hufvudpersonen, som kan vara man eller kvinna, samt de personer, som härleda sin hemortsrätt från honom eller henne, d. v. s. hustru samt barn och adoptivbarn under 16 år. Barn, som fyllt 16 år och enligt lagen äro självständiga hemortsrättsledare, redovisas för sig, dock endast om de erhållit för dem själva avsedd hjälp av fattigvården, eljest icke alls. Understöden redovisas alltså familjevis, vare sig familjen i dess helhet eller endast hemortsrättsledaren själv eller i förekommande fall endast hustrun eller de minderåriga barnen blivit delaktiga därav. I fråga om personlig vård, som meddelats någon av familjemedlemmarna på fattigvårdsanstalt eller sjukvårdsanstalt, lämnas dock i varje särskilt fall uppgift om antalet personer, som åtnjutit dylik vård, med fördelning på vuxna män och kvinnor samt barn.

De redovisade understödsfallen hänföras till endera av följande sju familjetyper, nämligen ensam man utan barn, ensam man med barn, ensam kvinna utan barn, ensam kvinna med barn, gift par (eller samboende) utan barn, gift par (eller samboende) med barn samt ensamma barn. I fråga om familjer med barn uppgives i varje särskilt fall antalet hemmavarande eller på fattigvårdens bekostnad utom hemmet vårdade minderåriga barn. Härjämte lämnas även uppgift om de av familjens barn under 16 år, som omhändertagits av barnavårdsnämnd.

Det för 1945 års fattigvårdsstatistik använda frågeformuläret överensstämmer i allt väsentligt med det, som infördes år 1939.¹

Bearbetningen av materialet. Bearbetningen har bedrivits i två olika etapper. För det första ha, efter erforderlig granskning och komplettering av primärmaterialet, uppgifterna för varje kommun hopsummerats. På grundval

¹ Jfr Fattigvården åren 1938 och 1939, sid. 41.

av dessa kommunsummor har en preliminär berättelse angående fattigvården år 1945 utarbetats och publicerats i Sociala Meddelanden (årg. 1946, sid. 956 ff.) varjämte en redogörelse för fattigvårdens omfattning i fattigvårdssamhäl- len av olika storleksordning lämnats i samma tidskrift (årg. 1947, sid. 40 ff.). Vidare ha vissa uppgifter angående antalet understödstagare i de särskilda kommunerna sammanställts för publicering i Årsbok för Sveriges kommuner 1947. Kommunsummorna ligga även till grund för tabellerna 2—6 i tabellbila- gan till denna berättelse.

Den andra etappen har — liksom tidigare alltsedan berättelsen för år 1939 — utgjorts av en representativ undersökning, omfattande vart femte av de redo- visade understödsfallen. För denna bearbetning har använts hálkortsmetoden. Huvudresultaten meddelas i form av texttabeller, som ingå i den följande be- rättelsen.

Omfattningen av det urval, som gjorts för den representativa undersökningen framgår av följande siffror.

	Ensamma män		Ensamma kvinnor		Giftn par el. samboende		En- samma barn	Samtliga familjer	
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		utan barn	med barn
<i>Landsbygden.</i>									
Antal understödsfall . .	36 383	706	47 465	7 145	16 002	19 227	279	99 850	27 357
därav i repr.undersökn.	7 252	146	9 367	1 406	3 210	3 993	63	19 829	5 608
d:o i %	19.9	20.7	19.7	19.7	20.1	20.3	22.6	19.9	20.5
<i>Städerna.</i>									
Antal understödsfall . .	28 626	404	42 335	7 150	11 546	16 347	139	82 507	24 040
därav i repr.undersökn.	5 654	83	8 478	1 410	2 361	3 272	29	16 493	4 794
d:o i %	19.8	20.5	20.0	19.7	20.4	20.0	20.9	20.0	19.9
<i>Hela riket.</i>									
Antal understödsfall . .	65 009	1 110	89 800	14 295	27 548	35 574	418	182 357	51 397
därav i repr.undersökn.	12 906	229	17 845	2 816	5 571	7 265	92	36 322	10 402
d:o i %	19.9	20.6	19.9	19.7	20.2	20.4	22.0	19.9	20.2

Härav framgår, att urvalet av undersökningsobjekt i stort sett motsvarar en femtedel av hela antalet understödsfall. I de skilda familjetyperna äro av- vikelserna från 20-procentsregeln relativt sett ringa, varför urvalet även i detta avseende kan anses motsvara kraven på representativitet. Detta gäller också i fråga om fördelningen på olika hjälpformer, såsom framgår av följande tablå.

	Antal vårdtagare på						Hemunderstödda familjer		
	fattigvårdsanstalt			sjukvårdsanstalt					
	hela antalet	därav i repr. undersökn.		hela antalet	därav i repr. undersökn.		hela antalet	därav i repr. undersökn.	
		antal	%		antal	%		antal	%
Landsbygden . .	20 507	4 053	19.8	37 486	7 485	20.0	71 232	14 276	20.0
Städerna	16 108	3 199	19.9	24 638	4 902	19.9	76 892	15 177	19.7
Hela riket	36 615	7 252	19.8	62 124	12 387	19.9	148 124	29 453	19.9

De på hela materialet grundade uppgifterna återgivas länsvis med fördelning på landsbygd och städer, varjämte särskilda uppgifter lämnas för de större städerna. Bearbetningen av det representativa materialet har däremot huvudsakligen inriktats på studiet av förhållandena i olika s. k. riksområden och i kommuner med olikartat näringsliv.

Indelningen i riksområden följer den indelning, som använts vid 1940 års folkräkning.¹ Landskommunerna ha därvid hänförs till sex områden, nämligen 1) Mälarlän (omfattande Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Örebro och Västmanlands län), 2) Östra Götaland (Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar och Gotlands län), 3) Skåne, Blekinge och Halland, 4) Bohuslän och Vänerlän (Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs och Värmlands län), 5) Dalarna och Nedre Norrland (Gävleborgs, Västerorrlands och Jämtlands län) samt 6) Övre Norrland. Städerna ha uppdelats så, att Stockholm, Göteborg och Malmö redovisas var för sig, medan övriga större städer över 30 000 invånare och mindre städer förts till var sin grupp.

Med avseende på olikheter i näringslivet ha landskommunerna indelats i fem kommuntyper: jordbrukskommuner, skogskommuner, blandade kommuner, industrikommuner och övriga kommuner, varvid följts den indelning, som gjordes vid 1940 års folkräkning. Till jordbrukskommuner ha räknats kommuner, där minst 75 % av befolkningen tillhör jordbruk med binäringar. Av dessa kommuner ha emellertid en del, belägna i Kopparbergs och Värmlands läns samt Norrlands skogsbygder, förts till en särskild grupp, skogskommuner. Inom ingen av sistnämnda kommuner överstiger åkerarealen 3 % av den totala landarealen. Såsom »blandade» kommuner ha räknats kommuner, i vilka 50—75 % av befolkningen tillhöra jordbruk med binäringar, och såsom industrikommuner betecknats kommuner, i vilka mindre än 50 % av befolkningen tillhöra jordbruk med binäringar och befolkningen är agglomererad (minst $\frac{2}{3}$ boende i tätort). Till en särskild grupp »övriga» kommuner ha slutligen förts alla icke agglomererade landskommuner, i vilka mindre än 50 % av befolkningen tillhöra jordbruk med binäringar. Antalet fattigvårdssamhällen av olika slag, grupperade efter näringsförhållanden och invånarantal, framgår av tab. 1 i tabellbilagan.

II. Fattigvårdssamhällen.

Antalet fattigvårdssamhällen, varom uppgifter lämnas i tab. 1, uppgick år 1945 till 2 506, av vilka 2 383 tillhörde landsbygden och 123 utgjordes av städer. Enär dels två kommuner i vart och ett av Uppsala, Södermanlands, Östergötlands och Kalmar län, dels ytterligare fem kommuner i Kalmar län sammanslutit sig till fattigvårdssamhällen enligt 6 § fattigvårdslagen, är i likhet med föregående år antalet fattigvårdssamhällen på landsbygden 8 mindre än antalet landskommuner. Sedan år 1944 har antalet fattigvårdssamhällen minskat med fyra. Minskningen faller härvid helt på landskommunerna. Vid årsskiftet

¹ Jfr Folkräkningen den 31 december 1940, del II, sid. 1* f.

1944/45 ha inträffat bl. a. följande förändringar i den administrativa indelningen, nämligen att Bäve socken i Göteborgs och Bohus län har inkorporerats med Uddevalla stad och Västra Frölunda socken i samma län har inkorporerats med Göteborgs stad, Vassända-Naglums socken i Älvsborgs län har inkorporerats dels med Vänersborgs stad och dels med Trollhättans stad samt Sollefteå landskommun i Västernorrlands län med Sollefteå stad. Med avseende på storleken, räknat efter antalet invånare den 1 januari 1945, fördelade sig fattigvårdssamhällena länsvis såsom framgår av tab. 1 i tabellbilagan. Följande tablå visar i sammandrag fördelningen av fattigvårdssamhällena efter invånarantalet på landsbygden och i städerna:

	Landsbygden		Städerna	
	Antal fattigvårds- samhällen	Procentuell fördelning	Antal fattigvårds- samhällen	Procentuell fördelning
Antal fattigvårdssamhällen . .	2 388	100·0	123	100·0
Därav med nedanstående antal invånare den 1/1 1945:				
— 249	128	5·4	—	—
250— 499	409	17·1	—	—
500— 749	362	15·2	—	—
750— 999	281	11·8	—	—
1 000— 1 499	420	17·6	8	6·5
1 500— 1 999	218	9·1	1	0·8
2 000— 2 999	269	11·3	10	8·1
3 000— 3 999	114	4·8	5	4·1
4 000— 4 999	58	2·4	7	5·7
5 000— 9 999	97	4·1	35	28·4
10 000— 14 999	23	1·0	20	16·3
15 000—	4	0·2	37	30·1

Växlingarna i fattigvårdssamhällenas befolkningsstorlek äro givetvis mycket stora till följd av den särskilt på landsbygden starkt varierande kommunstorleken. Av fattigvårdssamhällena på landsbygden utgjordes 833 eller 35 % av jordbrukskommuner, 55 eller 2 % av skogskommuner, 953 eller 40 % av blandade kommuner, 145 eller 6 % av industrikommuner samt 397 eller 17 % av övriga kommuner.

III. Antal understödsfall och understödsfallens fördelning på olika familjetyper.

Antal familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna. I tab. 2 i tabellbilagan redovisas antalet familjer, vilka under år 1945 erhöilo understöd av fattigvårdsstyrelserna i någon form, jämte understödsfallens fördelning på olika familjetyper, dels länsvis, dels i de större städerna. Antalet av fattigvården understödda familjer var c:a 234 000, som fördelade sig på landsbygd och städer samt efter familjetyper på följande sätt.

	Ensamma män		Ensamma kvinnor		Gifta par eller samboende		Ensamma barn	Samtliga familjer
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
Landsbygden.								
Antal understödsfall	36 383	706	47 465	7 145	16 002	19 227	279	127 207
Ökning el. minskn. sedan 1944	-1 162	-100	-1 471	-383	-526	-1 444	-42	-5 128
D:o i %	-3.1	-12.4	-3.0	-5.1	-3.2	-7.0	-13.0	-3.9
Städerna.								
Antal understödsfall	28 626	404	42 335	7 150	11 546	16 347	139	106 547
Ökning el. minskn. sedan 1944	+199	+91	-63	+76	-83	+2 231	+31	+2 482
D:o i %	+0.7	+29.1	-0.1	+1.1	-0.7	+15.8	+28.7	+2.4
Hela riket.								
Antal understödsfall	65 009	1 110	89 800	14 295	27 548	35 574	418	233 754
Ökning el. minskn. sedan 1944	-963	-9	-1 534	-307	-609	+783	-11	-2 646
D:o i %	-1.5	-0.8	-1.7	-2.1	-2.1	+2.3	-2.6	-1.1

Från 1944 till 1945 har de understödda familjernas antal minskat med omkring 2 700 eller 1.1 %. På landsbygden utgör minskningen drygt 5 100 (4.0 %), medan en ökning på 2 500 familjer eller c:a 2.4 % inträffat för städerna. Variationerna i antalet understödsfall mellan de två senaste redovisningsåren ha liksom tidigare framför allt gällt familjer med barn. På landsbygden minskade sålunda antalet barnfamiljer med 7 % men sjönk med blott 3 % för familjer utan barn. I städerna ökade motsvarande tal med 11 resp. 1 %. Förklaringen härtill torde vara, att försörjarna inom familjer med barn väsentligen utgöras av yngre eller medelålders arbetsföra män, medan de övriga understödsfallen till

Tab. A. Antal understödsfall i olika riksområden och kommuntyper år 1945.

Riksområden och kommuntyper	Antal understödsfall	Ökning (+) eller minskning (-) sedan 1944	
		antal	%
Landsbygden	127 207	- 5 138	- 3.9
Mälardalen	24 229	- 466	- 1.9
Östra Götaland	19 184	- 529	- 2.7
Skåne, Blekinge och Halland	15 629	- 909	- 5.5
Bohuslän och Västmanland	20 272	- 1 739	- 7.9
Dalarna och Nedre Norrland	32 440	- 1 492	- 4.4
Övre Norrland	15 453	- 3	± 0.0
Jordbrukskommuner	16 224	- 1 069	- 6.2
Skogskommuner	5 851	+ 51	+ 0.9
Blandade kommuner	46 155	- 1 541	- 3.2
Industrikommuner	20 916	- 1 058	- 4.8
Övriga kommuner	38 061	- 1 521	- 3.8
Städerna	106 547	+ 2 482	+ 2.4
Stockholm	30 645	+ 1 075	+ 3.6
Göteborg	14 262	+ 611	+ 4.5
Malmö	5 735	+ 440	+ 8.3
Övriga städer över 30 000 inv.	23 359	+ 2 145	+ 10.1
Städer under 30 000 inv.	32 546	- 1 789	- 5.2
Hela riket	233 754	- 2 656	- 1.1

större delen bestå av ensamstående ålderstigna och arbetsförmögna personer, vilka icke nämnvärt beröras av växlingarna på arbetsmarknaden.

Antalet understödsfall på landsbygden i olika riksområden och inom olika kommuntyper samt i städer av olika storlek framgår av tab. A, som även visar de absoluta och relativa förändringarna sedan år 1944. I samtliga kommuntyper på landsbygden har med undantag för en obetydlig ökning i fråga om skogskommunerna antalet understödsfall minskat, vilket givetvis sammanhänger med den ökade sysselsättningen. Starkast framträdande är minskningen i jordbrukskommunerna och industrikommunerna. För städerna redovisas däremot en ökning på drygt 2 % i understödsverksamheten. Ökningen är störst för gruppen övriga städer över 30 000 inv. (10 %), medan städer under 30 000 inv. uppvisa en minskning på över 5 %.

Antal familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna, fördelade efter familjetyper. Med avseende på familjetyper fördela sig de understödda familjerna länsvis såsom framgår av tab. B. Ensamma kvinnor utan barn utgjorde den största gruppen (38 %) och ensamma män utan barn den näst största (28 %). Ungefär 15 % av understödsfallen tillhörde gruppen äkta makar (eller samboende) med barn, medan knappt 12 % representerade gifta par utan barn. Ensamma kvinnor med barn utgjorde c:a 6 %, ensamma män med barn samt ensamma barn vardera mindre än 1 %. Ensamstående kvinnor omfattade sålunda totalt nära 45 % av samtliga understödda familjer, äkta makar (eller samboende) 27 % och ensamstående män drygt 28 %. De relativa talen äro praktiskt taget oförändrade sedan föregående år.

Skillnaderna i fördelningen på familjetyper äro rätt små mellan landsbygden i dess helhet och samtliga städer. De enda nämnvärda olikheterna bestå däri, att städerna ha flera ensamma kvinnor utan barn bland understödstagarna men färre ensamma män utan barn och gifta par med barn än landsbygden. De största olikheterna i understöds klienteletts sammansättning mellan de olika länens landsbygd hänför sig till grupperna gifta par med barn och ensamma kvinnor utan barn. I de norrländska länen, främst Norrbottens län, utgör den förra gruppen en relativt stor andel av understödsfallen (18—29 %). Den senare gruppen är däremot dominerande i framför allt Örebro, Jönköpings och Malmöhus län. Bland städerna har Stockholm, relativt sett, de flesta ensamma männen utan barn, men minsta antalet gifta par såväl med barn som utan barn.

Det sammanlagda antalet familjer med barn (inräknat ensamma barn) uppgick på landsbygden liksom i städerna till 22 % av hela antalet understödda familjer. De flesta barnfamiljer tillhörde familjetypen gifta par med barn, vilken både i landskommunerna och i städerna omfattade 15 % av samtliga. För landsbygdens vidkommande finner man i samtliga norrlandslän höga frekvens-tal (28—39 %) för antalet barnfamiljer inom understöds klientelet. I övrigt nådde endast Gotlands län upp till samma relativa antal barnfamiljer som landsbygden i dess helhet. Minsta antalet redovisas för Jönköpings, Malmöhus, Hallands och Örebro län.

Tab. B. Understödsfallens fördelning på olika familjetyper, länsvís år 1945.

L ä n		Antal under- stödsfall	Därav, i %, tillhörande familjetypen							
			ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par eller samboende		en- samma barn	
			utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
<i>Landsbygden.</i>										
Stockholms län . . .	7 294	27·9	0·3	35·6	5·6	15·3	15·1	0·3		
Uppsala » . . .	3 089	29·7	0·5	41·0	5·1	14·1	9·2	0·4		
Södermanlands » . . .	4 389	28·5	0·3	39·9	4·8	15·5	10·7	0·3		
Östergötlands » . . .	6 404	28·6	0·3	38·4	4·7	15·7	12·1	0·2		
Jönköpings » . . .	2 930	32·1	0·3	43·7	4·7	10·0	18·9	0·3		
Kronobergs » . . .	3 314	33·0	0·7	39·6	4·0	10·9	11·7	0·1		
Kalmar » . . .	5 651	29·5	0·6	39·3	4·4	13·3	12·7	0·2		
Gotlands » . . .	885	30·4	0·6	35·4	6·5	13·7	12·6	0·8		
Blekinge » . . .	4 139	27·0	0·7	38·2	5·6	13·0	15·3	0·2		
Kristianstads » . . .	4 545	31·8	0·4	39·7	6·0	9·8	12·0	0·3		
Malmöhus » . . .	4 928	31·6	0·3	43·7	4·5	11·1	8·7	0·1		
Hallands » . . .	2 017	33·6	0·4	42·6	4·0	9·6	9·5	0·3		
Göteborgs o. Bohus » . . .	3 659	31·3	0·5	42·3	4·2	11·7	9·9	0·1		
Älvsborgs » . . .	4 674	30·9	0·4	41·6	4·4	11·2	11·3	0·2		
Skaraborgs » . . .	3 929	31·1	0·5	42·3	5·0	11·2	9·4	0·5		
Värmlands » . . .	8 010	26·6	0·5	40·3	6·1	13·6	12·8	0·1		
Örebro » . . .	5 684	27·5	0·3	44·4	3·8	13·9	10·0	0·1		
Västmanlands » . . .	3 773	27·2	0·8	41·8	5·8	12·4	11·6	0·4		
Kopparbergs » . . .	6 845	29·8	0·6	37·8	6·1	12·2	13·3	0·2		
Gävleborgs » . . .	8 786	26·8	0·6	31·6	6·7	13·3	20·8	0·2		
Västernorrlands » . . .	13 000	25·4	0·5	36·0	6·2	14·1	17·7	0·1		
Jämtlands » . . .	3 809	32·0	0·8	28·4	7·7	11·4	19·3	0·4		
Västerbottens » . . .	5 556	28·6	1·1	30·0	6·9	8·8	24·5	0·1		
Norrbottnens » . . .	9 897	25·8	1·1	26·3	7·2	10·2	29·2	0·2		
Hela landsbygden 1945	127 207	28·6	0·6	37·3	5·6	12·6	15·1	0·2		
1944	132 345	28·4	0·6	37·0	5·7	12·5	15·6	0·2		
<i>Städerna.</i>										
Stockholm	30 645	29·7	0·4	39·1	6·8	9·6	14·3	0·1		
Göteborg	14 262	27·1	0·3	35·9	8·0	10·6	17·9	0·2		
Malmö	5 735	25·8	0·9	36·6	7·2	11·5	18·0	0·0		
Övriga städer över 30 000 inv.	23 359	25·2	0·3	41·1	6·4	11·3	15·6	0·1		
Städer under 30 000 inv. . .	32 546	25·5	0·4	41·5	6·2	11·6	14·6	0·2		
Samtliga städer 1945	106 547	26·9	0·4	39·7	6·7	10·8	15·4	0·1		
1944	104 065	27·3	0·3	40·7	6·8	11·2	13·6	0·1		
<i>Hela riket.</i>										
1945	233 754	27·8	0·5	38·4	6·1	11·8	15·2	0·2		
1944	236 410	27·9	0·5	38·6	6·2	11·9	14·7	0·2		

Emellertid består fattigvårdens understöds klientel — såsom visas i det följande — till en mycket stor del (56 % av samtliga understödsfall) av personer, som på grund av ålder eller invaliditet åtnjuta tilläggspension eller invalidunderstöd. Dessa — i det följande för korthetens skull kallade tilläggspensionärer — skilja sig såväl med avseende på sin sammansättning i familjehänseende som i andra avseenden väsentligt från övriga understödstagare. Skiljaktigheterna mellan tilläggspensionärer och övriga understödstagare med hänsyn till deras fördelning på familjetyper framgå av de siffror, som sammanställts i tab. C på grundval av det representativa materialet.

Tab. C. Understödsfallens fördelning på olika familjetyper bland tilläggs pensionärer och övriga understödstagare i olika riksområden och kommuntyper.

Representativa undersökningen.

Riksområden och kommuntyper	Antal under- stöds- fall (1/2)	Därav, i %, tillhörande familjetypen						en- sam- ma barn
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn	
1. Understödstagare med tilläggspension.								
<i>Landsbygden</i>	15 537	33·7	0·3	45·9	0·9	14·8	4·4	—
Mälarlän	3 122	32·3	0·1	46·7	0·6	16·4	2·9	—
Östra Götaland	2 561	34·4	0·1	46·2	0·9	14·4	4·0	—
Skåne, Blekinge och Halland	2 155	35·8	0·4	47·6	1·0	12·3	3·4	—
Bohuslän och Västmanland	2 665	34·1	0·2	48·0	0·6	13·6	3·5	—
Dalarna och Nedre Norrland	3 600	32·5	0·4	44·7	1·2	16·1	5·1	—
Övre Norrland	1 434	33·6	0·6	40·0	1·5	14·9	9·4	—
Jordbrukskommuner	2 059	38·0	0·3	43·8	0·9	13·1	3·9	—
Skogskommuner	549	38·4	0·4	34·6	1·6	16·2	8·8	—
Blandade kommuner	5 667	34·3	0·3	45·4	0·9	14·4	4·7	—
Industrikommuner	2 405	29·6	0·2	50·0	0·8	16·1	3·3	—
Övriga kommuner	4 857	32·8	0·3	46·5	1·0	15·2	4·2	—
<i>Städerna</i>	10 772	29·2	0·1	54·8	0·8	12·9	2·2	—
Stockholm	2 675	31·0	0·1	57·8	0·8	9·2	1·1	—
Göteborg	1 406	31·9	0·2	50·2	0·8	13·3	3·6	—
Malmö	542	30·1	—	51·5	0·3	14·2	3·9	—
Övriga städer över 30 000 inv.	2 565	27·4	0·0	55·2	1·1	13·9	2·4	—
Städer under 30 000 inv.	3 584	28·0	0·2	54·4	0·8	14·4	2·2	—
<i>Hela riket</i>	26 309	31·9	0·2	49·5	0·9	14·0	3·5	—
2. Övriga understödstagare.								
<i>Landsbygden</i>	9 900	20·3	1·0	22·7	12·8	9·2	33·4	0·6
Mälarlän	1 722	19·2	0·5	25·2	14·6	10·7	28·7	1·1
Östra Götaland	1 275	19·9	1·1	25·4	10·9	12·3	29·5	0·9
Skåne, Blekinge och Halland	968	20·7	0·2	24·3	13·4	7·2	33·3	0·9
Bohuslän och Västmanland	1 390	20·5	1·4	26·1	12·5	10·2	28·8	0·5
Dalarna och Nedre Norrland	2 888	20·0	0·9	21·3	13·3	9·2	34·9	0·4
Övre Norrland	1 657	22·0	1·9	16·4	11·2	5·3	42·9	0·3
Jordbrukskommuner	1 190	21·9	2·2	22·4	12·2	9·8	30·6	0·9
Skogskommuner	620	23·2	2·1	15·8	11·0	6·1	41·3	0·5
Blandade kommuner	3 549	21·6	0·9	21·9	12·2	8·3	34·4	0·7
Industrikommuner	1 779	20·5	0·6	25·0	12·2	9·9	31·5	0·3
Övriga kommuner	2 762	17·3	0·8	23·8	14·5	10·1	32·8	0·7
<i>Städerna</i>	10 515	23·8	0·7	24·5	12·6	9·3	28·8	0·3
Stockholm	3 454	28·6	0·7	24·6	11·4	9·9	24·5	0·5
Göteborg	1 445	20·7	0·4	23·3	15·7	7·9	31·7	0·3
Malmö	611	21·9	1·5	25·2	11·1	9·2	30·9	0·2
Övriga städer över 30 000 inv.	2 087	22·1	0·5	23·5	13·2	8·9	31·6	0·2
Städer under 30 000 inv.	2 918	21·4	0·7	25·6	12·2	9·6	30·2	0·3
<i>Hela riket</i>	20 415	22·1	0·8	23·6	12·7	9·2	31·1	0·5
3. Samtliga understödstagare.								
<i>Landsbygden</i>	25 437	28·5	0·6	36·8	5·5	12·6	15·7	0·3
<i>Städerna</i>	21 287	26·6	0·4	39·8	6·6	11·1	15·4	0·1
<i>Hela riket</i>	46 724	27·6	0·5	38·2	6·0	11·9	15·6	0·2

Tilläggpensionärerna bestå till största delen av äldre, varför de barnlösa familjetyperna dominerade i ännu högre grad än bland samtliga understödda familjer. Tillsammans omfattade de barnlösa familjetyperna på landsbygden 94 % och i städerna 97 %. I landskommunerna tillhörde 46 % och i städerna 55 % av samtliga understödsfall med tilläggpension gruppen ensamkvinnor utan barn. Minst var denna andel i riksområdet Övre Norrland (40 %) och i fråga om kommundyp, skogskommunerna (35 %). Därefter kom i andel gruppen ensammän utan barn, vilka på landsbygden utgjorde c:a 34 % och i städerna 29 % av samtliga hithörande understödsfall. I övrigt utgjordes i landskommunerna 15 % och i städerna 13 % av pensionärsfamiljerna av makar utan barn. Barnfamiljer bland tilläggpensionärer förekomma blott i de fall, då någon av familjeförsörjarna är invalid. Endast i ett fåtal fall funnos därför minderåriga barn att försörja, på landsbygden 6 % och i städerna 3 %. Antalet barnfamiljer bland tilläggpensionärerna var störst i riksområdet Övre Norrland (12 %) och beträffande kommundypen, skogskommunerna (11 %) och minst i Stockholms stad (2 %).

Bland understödstagarna utan tilläggpension eller invalidunderstöd utgjorde gifta par (eller samboende) med barn den största gruppen, på landsbygden 33 % och i städerna 29 % av samtliga fall inom denna kategori. De ensamma männen utan barn och de ensamma kvinnorna utan barn utgjorde på landsbygden resp. 20 och 23 % samt i städerna resp. 24 och 25 %. Äkta makar utan barn utgjorde knappt $\frac{1}{10}$ av samtliga understödsfall inom gruppen. En mycket stor del av huvudpersonerna i dessa övriga familjer har minderåriga barn att försörja. Barnfamiljerna (inräknat ensamma barn) utgjorde i landskommunerna 48 % och i städerna 42 % av samtliga understödsfall. Motsvarande procenttal var högst i Övre Norrland (56 %) och lägst i Stockholm (37 %).

Av fattigvårdsstyrelserna understödda familjer, fördelade efter barnantal. Fördelningen av de genom fattigvårdsstyrelserna understödda familjerna efter barnantal framgår av tab. D, som grundar sig på den representativa undersökningen. Vid grupperingen av familjerna efter barnantal ha medräknats samtliga redovisade barn under 16 år, såväl hemmavarande eller på fattigvårdens bekostnad utom hemmet vårdade barn som av barnavårdsnämnderna omhändertagna och i fosterhem, barnhem eller annan anstalt utackorderade barn. Barnfamiljerna ha grupperats i två grupper, nämligen på familjer med 1 eller 2 barn samt med 3 eller flera barn, de senare i det följande även kallade flerbarnsfamiljer.

Av samtliga understödda familjer hade c:a 15 % 1 eller 2 barn och omkring 8 % 3 eller flera barn. Givetvis förekomma barnen mest bland gifta par, av vilka 34 % hade 1 eller 2 barn och 23 % 3 eller flera barn.

Av undersökningar, som verkställdes i 1939 och 1940 års fattigvårdsberättelser, framgick, att andelen ett- och tvåbarnsfamiljer bland understödsfallen vid fattigvården var i stort sett densamma som inom befolkningen, under det att

Tab. D. Antal fattigvårdsunderstödda familjer inom olika familjetyper för-

Representativa

Riksområden och kommuntyper		Ensamma män				Ensamma kvinnor			
		Antal under- stödsfall (¹ / ₅)	Därav, i %, med			Antal under- stödsfall (¹ / ₅)	Därav, i %, med		
			0 barn	1—2 barn	3 el. fl. barn		0 barn	1—2 barn	3 el. fl. barn
1. Understödstagare m. tilläggspension.									
1	Landsbygden	5 284	99·1	0·7	0·2	7 266	98·1	1·8	0·1
2	Mälardalen	1 044	99·6	0·4	—	1 475	98·8	1·1	0·1
3	Östra Götaland	884	99·6	0·3	0·1	1 205	98·2	1·8	—
4	Skåne, Blekinge och Halland	768	99·0	0·9	0·1	1 046	98·0	1·9	0·1
5	Bohuslän och Västergötland	913	99·5	0·4	0·1	1 294	98·8	1·1	0·1
6	Dalarna och Nedre Norrland	1 184	98·7	1·0	0·3	1 651	97·4	2·4	0·2
7	Övre Norrland	491	98·2	1·2	0·6	595	96·5	2·8	0·7
8	Jordbrukskommuner	788	99·3	0·6	0·1	920	98·0	1·9	0·1
9	Skogskommuner	213	99·0	0·5	0·5	199	95·5	3·5	1·0
10	Blandade kommuner	1 959	99·1	0·7	0·2	2 621	98·1	1·8	0·1
11	Industrikommuner	717	99·4	0·4	0·2	1 221	98·4	1·6	—
12	Övriga kommuner	1 607	99·0	0·9	0·1	2 305	98·0	1·8	0·2
13	Städerna	3 160	99·5	0·4	0·1	5 988	98·5	1·4	0·1
14	Stockholm	831	99·8	0·2	—	1 568	98·7	1·3	—
15	Göteborg	452	99·3	0·7	—	717	98·5	1·4	0·1
16	Malmö	163	100·0	—	—	281	99·3	0·7	—
17	Övriga städer över 30 000 inv.	703	99·9	0·1	—	1 444	98·1	1·7	0·2
18	Städer under 30 000 inv.	1 011	99·3	0·5	0·2	1 978	98·6	1·3	0·1
19	Hela riket	8 444	99·3	0·6	0·1	13 254	98·3	1·6	0·1
2. Övriga understödstagare.									
20	Landsbygden	2 114	95·2	3·2	1·6	3 507	63·9	27·9	8·2
21	Mälardalen	339	97·3	1·8	0·9	685	63·2	28·8	8·0
22	Östra Götaland	268	94·8	3·7	1·5	463	70·0	22·5	7·5
23	Skåne, Blekinge och Halland	202	99·0	0·5	0·5	365	64·4	24·7	10·9
24	Bohuslän och Västergötland	304	93·8	3·6	2·6	537	67·6	26·8	5·6
25	Dalarna och Nedre Norrland	605	95·9	3·5	0·6	1 000	61·5	31·6	6·9
26	Övre Norrland	396	91·9	4·8	3·3	457	59·5	27·6	12·9
27	Jordbrukskommuner	287	90·9	6·3	2·8	411	64·7	25·3	10·0
28	Skogskommuner	157	91·7	5·1	3·2	166	59·1	30·7	10·2
29	Blandade kommuner	796	96·1	2·5	1·4	1 209	64·2	26·6	9·2
30	Industrikommuner	374	97·3	2·2	0·5	663	67·1	26·4	6·5
31	Övriga kommuner	500	95·8	2·8	1·4	1 058	62·1	30·7	7·2
32	Städerna	2 577	97·3	2·3	0·4	3 900	66·1	27·8	6·1
33	Stockholm	1 012	97·6	2·4	—	1 245	68·4	27·0	4·6
34	Göteborg	305	98·0	1·3	0·7	563	59·7	33·6	6·7
35	Malmö	143	93·7	3·5	2·8	222	69·4	21·6	9·0
36	Övriga städer över 30 000 inv.	473	97·5	2·3	0·2	766	64·1	28·6	7·3
37	Städer under 30 000 inv.	644	97·0	2·5	0·5	1 104	67·6	26·4	6·0
38	Hela riket	4 691	96·4	2·7	0·9	7 407	65·1	27·8	7·1
3. Samtliga understödstagare.									
39	Landsbygden	7 398	98·0	1·4	0·6	10 773	86·9	10·3	2·8
40	Städerna	5 737	98·6	1·2	0·2	9 888	85·7	11·8	2·5
41	Hela riket	13 135	98·3	1·3	0·4	20 661	86·4	11·0	2·6

delade efter barnantalet inom skilda riksområden och kommuntyper år 1945.

undersökningen.

Giftna par eller samboende				Ensamma barn			Samtliga familjer			
Antal under- stödsfall (¹ / ₅)	Därav, i %, med			Antal under- stödsfall (¹ / ₅)	Därav, i %,		Antal under- stödsfall (¹ / ₅)	Därav, i %, med		
	0 barn	1—2 barn	3 el. fl. barn		1—2 barn	3 el. fl. barn		0 barn	1—2 barn	3 el. fl. barn
2 987	77·1	14·1	8·8	—	—	—	15 537	94·4	3·8	1·8
603	84·7	10·0	5·3	—	—	—	3 122	96·3	2·6	1·1
472	78·2	14·6	7·2	—	—	—	2 561	94·9	3·7	1·4
341	78·0	13·8	8·2	—	—	—	2 155	95·2	3·4	1·4
458	79·2	14·0	6·8	—	—	—	2 665	95·7	3·1	1·2
765	76·1	14·5	9·4	—	—	—	3 600	93·3	4·5	2·2
348	61·2	20·1	18·7	—	—	—	1 434	88·5	6·5	5·0
351	76·9	13·1	10·0	—	—	—	2 059	94·9	3·3	1·8
137	65·0	16·8	18·2	—	—	—	549	89·2	5·7	5·1
1 087	75·2	14·8	10·0	—	—	—	5 667	94·1	3·9	2·0
467	83·1	11·8	5·1	—	—	—	2 405	95·8	3·2	1·0
945	78·3	14·4	7·3	—	—	—	4 857	94·5	3·9	1·6
1 624	85·2	11·7	3·1	—	—	—	10 772	96·8	2·7	0·5
276	89·5	8·3	2·2	—	—	—	2 675	98·1	1·7	0·2
237	78·9	16·5	4·6	—	—	—	1 406	95·4	3·7	0·9
98	78·6	18·3	3·1	—	—	—	542	95·8	3·7	0·5
418	85·4	11·2	3·4	—	—	—	2 565	96·5	2·8	0·7
595	86·5	10·6	2·9	—	—	—	3 584	96·8	2·6	0·6
4 611	80·0	13·2	6·8	—	—	—	26 809	95·4	3·3	1·3
4 216	21·5	39·7	38·8	63	96·8	3·2	9 900	52·1	28·1	19·8
679	27·1	41·8	31·1	19	89·5	10·5	1 722	55·0	29·3	15·7
533	29·5	37·3	33·2	11	100·0	—	1 275	57·7	25·4	16·9
392	17·9	38·0	44·1	9	100·0	—	968	52·2	25·7	22·1
542	26·2	41·7	32·1	7	100·0	—	1 390	56·8	27·9	15·3
1 272	20·8	43·5	35·7	11	100·0	—	2 888	50·5	31·2	18·3
798	11·0	32·8	56·2	6	100·0	—	1 657	43·7	24·9	31·4
481	24·3	36·2	39·5	11	90·9	9·1	1 190	54·1	25·7	20·2
294	12·9	31·0	56·1	3	100·0	—	620	45·1	24·7	30·2
1 518	19·5	37·6	42·9	26	100·0	—	3 549	51·8	26·4	21·8
737	23·9	46·7	29·4	5	100·0	—	1 779	55·4	29·9	14·7
1 186	23·5	41·7	34·8	18	94·4	5·6	2 762	51·2	30·8	18·0
4 009	24·4	50·3	25·3	29	100·0	—	10 515	57·7	30·3	12·0
1 188	28·9	52·1	19·0	9	100·0	—	3 454	63·2	28·6	8·2
572	19·9	52·1	28·0	5	100·0	—	1 445	51·8	34·3	13·9
245	22·9	44·9	32·2	1	100·0	—	611	56·3	26·8	16·9
844	21·9	47·9	30·2	4	100·0	—	2 087	54·5	30·6	14·9
1 160	24·2	50·5	25·3	10	100·0	—	2 918	56·6	31·0	12·4
8 225	22·9	44·9	32·2	92	97·8	2·2	20 415	55·0	29·2	15·8
7 203	44·5	29·1	26·4	63	96·8	3·2	25 437	78·0	13·2	8·8
5 633	41·9	39·2	18·9	29	100·0	—	21 287	77·5	16·3	6·2
12 836	43·4	33·5	23·1	92	97·8	2·2	46 724	77·8	14·6	7·6

relativa antalet familjer med 3 eller flera barn var väsentligt större i fattigvårdsklientelet.¹

Bland tilläggspensionärer, vilka uppburit kompletterande understöd av fattigvården, förekommo — såsom framgår av tab. D — barn mycket sällan. Blott ungefär 3 % av dessa familjer hade 1 eller 2 barn och drygt 1 % hade flera barn. Här var det endast den jämförelsevis fåtaliga gruppen av äkta makar, som uppvisade någon större andel barnfamiljer. Av dessa hade 13 % 1 eller 2 barn, medan 7 % voro flerbarnsfamiljer. Att barnförekomsten bland de gifta tilläggspensionärerna är så stor som fallet är, sammanhänger med att i en stor del av dessa familjer båda makarna äro relativt unga eller i medelåldern. I mer än hälften av samtliga understödsfall i denna familjetyp åtnjöt sålunda endast den ena maken pension, nämligen mannen, som på grund av invaliditet uppbar invalidunderstöd eller blindhetsersättning. En närmare undersökning visar, att det med avseende på frekvensen av barn råder en väsentlig skillnad mellan denna och den andra gruppen av äkta makar bland pensionärerna, där båda — i det övervägande antalet fall till följd av ålder — uppburit tilläggspension, såsom framgår av följande siffror.

	Äkta makar					
	endera med tilläggspension			båda med tilläggspension		
	Lands- bygden	Städerna	Hela riket	Lands- bygden	Städerna	Hela riket
Antal understödsfall (1/2)	1 579	770	2 349	1 408	854	2 262
Därav, i %, med 0 barn	60.0	71.2	63.6	96.4	97.8	96.9
1—2 „	24.1	23.0	23.8	2.8	1.5	2.3
3 el. fl. „	15.9	5.8	12.6	0.8	0.7	0.8

Övriga understödstagare, som icke åtnjutit tilläggspension, utmärkas av relativt stor barnrikedom; 29 % av familjerna hade 1 eller 2 barn och 16 % hade 3 eller flera barn. Andelen flerbarnsfamiljer inom denna kategori av understödstagare var sålunda mer än tio gånger större än bland tilläggspensionärerna. Av de äkta makarna hade 45 % 1 eller 2 barn och 32 % 3 eller flera barn. Drygt en tredjedel av de ensamma kvinnorna hade minderåriga barn att försörja, omkring 28 % 1 eller 2 barn och 7 % 3 eller flera barn. Endast ungefär 4 % av de ensamma männen hade minderåriga barn.

Mellan landsbygd och städer liksom mellan olika landsdelar och kommuntyper äro skillnaderna ifråga om förekomsten av barnfamiljer i fattigvårdsklientelet stundom rätt stora. Störst äro dessa olikheter, relativt sett, med avseende på familjer med 3 eller flera barn. Inskränker man sig till en jämförelse mellan antalet flerbarnsfamiljer inom familjetypen gifta par bland understöds-

¹ Jämför de utförliga redogörelserna för dessa undersökningar i Fattigvården år 1939, sid. 51 ff. samt Fattigvården år 1940 sid. 33 ff. För år 1945 ha motsvarande undersökningar icke kunnat verkställas, på grund av att uppgifter om befolkningens sammansättning med avseende på familjetyper och barnantal år 1945 ännu ej finnas tillgängliga.

tagare utan tilläggspension i de olika områdena finner man följande. På landsbygden hade 39 % av de äkta makarna 3 eller flera barn mot drygt 25 % i städerna. Det lägsta antalet flerbarnsfamiljer förekom i Stockholm (19 %). På landsbygden var frekvensen av flerbarnsfamiljer endast i industrikommunerna tillnärmelsevis så låg som i städerna (29 %). Betydligt högre var andelen av flerbarnsfamiljerna i jordbrukskommunerna och de blandade kommunerna (40 resp. 43 %). I skogskommunerna slutligen hade över hälften (56 %) av de understödda gifta paren 3 eller flera barn. Antalet äkta makar med 3 eller flera barn med understöd av fattigvården var högst i Övre Norrland (56 %) samt i de sydligaste länen (44 %) och lägst i Mälarlänen (31 %).

Hela antalet barnfamiljer, som någon gång under år 1945 åtnjutit understöd av fattigvårdsstyrelserna, uppgick enligt tab. 2 till i runt tal 51 000, varav på landsbygden 27 000 och i städerna 24 000. Antalet hemmavarande eller på fattigvårdens bekostnad utom hemmet vårdade barn i dessa familjer var 113 000, därav i landskommunerna 67 000 och i städerna 46 000. Enligt beräkningar, utförda på grundval av den representativa undersökningen, fördela sig de understödda barnfamiljerna resp. barnen på följande sätt på ett- och tvåbarnsfamiljer resp. flerbarnsfamiljer:

	Landsbygden	Städerna	Hela riket	
			1945	1944
Antal barnfamiljer	27 000	24 000	51 000	51 000
Därav med				
1—2 barn	16 000	18 000	34 000	34 000
3 el. fl. barn	11 000	6 000	17 000	17 000
Antal barn	67 000	46 000	113 000	113 000
Därav i familjer med				
1—2 barn	21 000	23 000	44 000	43 000
3 el. fl. barn	46 000	23 000	69 000	70 000

IV. Understödsfallens fördelning efter hemortsrättsledarens ålder.

Åldersfördelning. Enligt formuläret för fattigvårdsstatistiken skall för varje familj, som åtnjutit understöd av fattigvårdsstyrelserna, uppgivas huvudpersonens eller hemortsrättsledarens födelseår. På grundval härav verkställdes i 1941 års berättelse en ingående undersökning av understödsfallens åldersfördelning, varvid också jämförelse gjordes med befolkningens åldersfördelning enligt uppgifter ur 1940 års folkräkning.¹

Enligt de undersökningar, som verkställdes i 1941 års fattigvårdsberättelse, till vilken hänvisas, utmärkes åldersfördelningen inom fattigvårdsklientelet av att de äldre åldersklasserna äro avsevärt starkare representerade än inom befolkningen.

¹ Jfr härom Fattigvården år 1941, sid. 32 ff.

Tab. E. Understödsfallens fördelning efter försörjarens ålder åren 1944 och 1945.

Representativa undersökningen.

Å l d e r	Tilläggs- pensionärer		Övriga understödstagare		Samtliga understödsfall	
	1944	1945	1944	1945	1944	1945
<i>Landsbygden.</i>						
Antal understödsfall ($\frac{1}{3}$)	16 181	15 537	10 280	9 900	26 461	25 437
Därav, i %, där försörjaren var i åldern						
intill 16 år	—	—	0·7	0·6	0·3	0·2
16—30 „	5·4	4·8	22·1	20·7	11·9	11·0
30—40 „	6·7	6·4	20·2	20·5	11·9	11·9
40—50 „	9·6	9·2	21·8	21·7	14·4	14·1
50—60 „	10·9	11·3	19·0	18·7	14·0	14·2
60—67 „	11·1	11·3	10·3	11·4	10·8	11·3
67— „	56·3	57·0	5·9	6·4	36·7	37·3
<i>Städerna.</i>						
Antal understödsfall ($\frac{1}{3}$)	10 979	10 772	9 854	10 515	20 833	21 287
Därav, i %, där försörjaren var i åldern						
intill 16 år	—	—	0·3	0·3	0·1	0·1
16—30 „	3·7	3·5	21·9	22·4	12·3	12·8
30—40 „	5·5	5·2	21·3	23·6	12·9	14·3
40—50 „	8·4	7·8	19·6	18·8	13·7	13·2
50—60 „	11·3	11·5	18·4	17·3	14·7	14·4
60—67 „	13·1	13·7	13·2	11·8	13·2	12·8
67— „	58·0	58·3	5·3	5·8	33·1	32·4
<i>Hela riket.</i>						
Antal understödsfall ($\frac{1}{3}$)	27 160	26 309	20 134	20 415	47 294	46 724
Därav, i %, där försörjaren var i åldern						
intill 16 år	—	—	0·5	0·4	0·2	0·1
16—30 „	4·7	4·2	22·0	21·6	12·1	11·8
30—40 „	6·2	5·9	20·7	22·1	12·4	13·0
40—50 „	9·1	8·6	20·7	20·2	14·1	13·7
50—60 „	11·1	11·4	18·7	18·0	14·3	14·3
60—67 „	11·9	12·3	11·8	11·6	11·8	12·0
67— „	57·0	57·6	5·6	6·1	35·1	35·1

Tab. E innehåller en jämförelse mellan åldersfördelningen de båda åren 1944 och 1945. Sedan år 1944 har de yngre åldrarnas andel avtagit något på landsbygden, medan utvecklingen gått i motsatt riktning för städernas vidkommande.

Av tab. F framgår understödsfallens fördelning efter försörjarens ålder i olika riksområden år 1945.

Åldersfördelningen bland tilläggspensionärerna är en helt annan än inom gruppen övriga understödstagare såsom framgår av tab. G. Bland tilläggspensionärerna äro självfallet åldringarna starkt övertaliga. I mer än hälften (57 %) av samtliga understödsfall inom denna kategori av understödstagare var huvudpersonen 67 år och däröver och mer än $\frac{2}{3}$ voro över 60 år. Enligt uppgift från pensionsstyrelsen skulle c:a $\frac{2}{3}$ av samtliga tilläggspensionärer i riket vara 67 år och däröver. I jämförelse härmed skulle alltså tilläggspensionärerna i fattigvårdsklientelet vara i genomsnitt något yngre än samtliga. I fråga om

Tab. F. Understödsfallens fördelning efter försörjarens ålder inom olika riksområden år 1945.

Representativa undersökningen.

Riksområden och kommuntyper	Antal understödsfall (¹ / ₁₀₀)	Därav, i %, där försörjaren var i åldern						
		-16 år	16-30 år	30-40 år	40-50 år	50-60 år	60-67 år	67- år
<i>Landsbygden</i>	25 437	0.2	11.0	11.9	14.1	14.2	11.3	37.3
Mälardalen	4 844	0.3	9.9	9.9	12.8	13.0	11.6	42.5
Östra Götaland	3 836	0.2	8.4	10.7	13.7	14.7	12.3	40.0
Skåne, Blekinge och Halland	3 123	0.3	9.2	10.9	12.6	13.8	12.1	41.1
Bohuslän och Vänerlän	4 055	0.2	8.4	10.4	12.8	14.2	11.5	42.5
Dalarna och Nedre Norrland	6 488	0.2	12.6	13.2	15.0	14.5	11.1	33.4
Övre Norrland	3 091	0.1	17.4	16.9	18.1	15.0	9.3	23.2
Jordbrukskommuner	3 249	0.2	11.2	12.0	14.1	14.4	11.8	36.3
Skogskommuner	1 169	0.2	17.5	15.6	16.7	16.2	9.2	24.6
Blandade kommuner	9 216	0.3	10.8	12.1	14.5	14.4	11.5	36.4
Industrikommuner	4 184	0.1	11.2	12.2	12.7	13.7	11.3	38.8
Övriga kommuner	7 619	0.2	9.9	10.9	13.9	13.8	11.4	39.9
<i>Städerna</i>	21 287	0.1	12.8	14.3	13.2	14.4	12.8	32.4
Stockholm	6 129	0.1	12.2	14.8	13.6	16.0	13.8	29.5
Göteborg	2 851	0.2	13.1	16.8	14.8	15.3	12.4	27.4
Malmö	1 153	0.1	11.9	16.7	11.8	13.6	13.5	32.4
Övriga städer över 30 000 inv.	4 652	0.1	13.1	13.7	12.1	12.5	12.4	36.1
Städer under 30 000 inv.	6 502	0.1	13.3	12.7	13.2	13.9	12.1	34.7
<i>Hela riket</i>	46 724	0.2	11.8	13.0	13.7	14.3	12.0	35.0

understödstagare utan tilläggspension är det övervägande antalet (nära $\frac{2}{3}$) i åldern 16—50 år.

Vad olika familjetyper beträffar märker man för pensionärernas del särskilt den stora andelen åldringar (84 %) över 67 år bland gifta par, där båda makarna åtnjuta tilläggspension. Bland makar, av vilka endera åtnjuter tilläggspension, är däremot det övervägande antalet (64 %) av huvudpersonerna under 67 år. De ensamma männen uppvisa en högre procent invalider (49 %) bland pensionärerna än kvinnorna (39 %). Beträffande understödstagare, som icke åtnjuta tilläggspension, äro bland ensamma män såväl de yngsta åldrarna (under 30 år) som de äldsta (över 67 år) starkare representerade än inom övriga hithörande familjetyper. I fråga om de gifta inom samma kategori av understödstagare äro de arbetsföra åldrarna relativt talrikare och de äldsta endast sparsamt företrädta i jämförelse med vad fallet är inom övriga familjetyper. De gifta männen voro sålunda i 59 % av samtliga fall mellan 30 och 50 år samt i knappt 3 % av fallen över 67 år.

Relativa antalet understödsfall inom olika åldrar. Vid de undersökningar, som verkställdes till 1941 års fattigvårdsstatistik, beräknades även det procentuella antalet understödsfall inom varje särskild åldersgrupp och familjetyper. Resultatet härav redovisas i tab. H. I fattigvårdsberättelsen för år 1944, till vilken hänvisas, ha de i tabellen sammanställda siffrorna kommenterats.

Tab. G. Antal understödsfall inom olika familjetyper, fördelade i procent efter försörjarens ålder bland tilläggs-pensionärer och övriga understödstagare år 1945.
Representativa undersökningen.

Ålder	Understödstagare med tilläggs-pension					Övriga understödstagare					Samtliga understödsfall
	Ensam-män	Ensam-ma kvinnor	Giftpar el. samboende		Samtliga familjer	Ensam-män	Ensam-ma kvinnor	Giftpar el. samboende	Ensam-ma barn	Samtliga familjer	
			endera m. till-läggs-pension	båda m. till-läggs-pension							
<i>Landsbygden.</i>											
Antal understödsfall ($\frac{1}{2}$)	5 284	7 266	1 579	1 408	15 537	2 114	3 507	4 216	63	9 900	25 437
Därav, i %, där försörjaren var i åldern intill 16 år	—	—	—	—	—	—	0.1	—	100.0	0.6	0.2
16—30	7.9	4.3	0.8	—	4.8	40.4	24.0	8.3	—	20.7	11.0
30—40	9.7	5.4	5.6	0.4	6.4	14.2	14.4	29.1	—	20.5	11.9
40—50	12.0	7.5	15.1	0.8	9.2	11.7	18.2	30.0	—	21.7	14.1
50—60	11.6	10.0	23.0	4.0	11.3	13.3	21.0	19.7	—	18.7	14.2
60—67	8.1	11.9	19.8	10.8	11.3	9.6	14.3	10.0	—	11.4	11.3
67—	50.7	60.9	35.7	84.0	57.0	10.8	8.0	2.9	—	6.4	37.3
<i>Städerna.</i>											
Antal understödsfall ($\frac{1}{2}$)	3 160	5 988	770	854	10 772	2 577	3 900	4 009	29	10 515	21 287
Därav, i %, där försörjaren var i åldern intill 16 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100.0	0.3	0.1
16—30	6.0	2.8	2.1	—	3.5	28.2	22.8	18.5	—	22.4	12.8
30—40	8.2	4.1	6.1	0.1	5.2	16.7	16.8	34.8	—	23.6	14.3
40—50	10.8	6.6	12.9	0.3	7.8	14.1	16.7	23.9	—	18.8	13.2
50—60	11.8	11.5	19.7	3.8	11.5	17.3	20.7	14.0	—	17.3	14.4
60—67	10.5	14.5	22.1	12.3	13.7	14.1	15.9	6.6	—	11.8	12.8
67—	52.7	60.5	37.1	83.5	58.3	9.6	7.1	2.2	—	5.8	32.4
<i>Hela riket.</i>											
Antal understödsfall ($\frac{1}{2}$)	8 444	13 254	2 349	2 262	26 309	4 691	7 407	8 225	92	20 415	46 724
Därav, i %, där försörjaren var i åldern intill 16 år	—	—	—	—	—	—	0.0	—	100.0	0.4	0.2
16—30	7.2	3.6	1.2	—	4.2	33.7	23.4	13.2	—	21.6	11.8
30—40	9.2	4.8	5.7	0.3	5.9	15.6	15.7	31.9	—	22.1	13.0
40—50	11.5	7.1	14.4	0.7	8.6	13.0	17.4	27.0	—	20.2	13.7
50—60	11.6	10.7	21.9	3.9	11.4	15.5	20.9	16.3	—	18.0	14.3
60—67	9.0	13.1	20.6	11.3	12.3	12.1	15.1	8.4	—	11.6	12.0
67—	51.5	60.7	36.2	83.8	57.6	10.1	7.5	2.6	—	6.1	35.0

V. Understödstagarnas antal och andel av befolkningen.

Antal personer med understöd av fattigvårdsstyrelserna. Som understödda personer eller understödstagare betecknas i det följande samtliga familjemedlemmar i de av fattigvården understödda familjerna. Detta sker oavsett i vilken form understödet utgått och oavsett om familjen som helhet eller endast någon av familjemedlemmarna kommit i åtnjutande av hjälp eller vård. Även

Tab. H. Antal understödda familjer i procent av hela antalet familjer inom olika familjetyper och åldersgrupper inom olika riksområden år 1941.

Familjetyper Ålder	L a n d s b y g d						S t ä d e r					
	Mälar- län	Östra Göta- land	Skåne, Ble- kinge, Hal- land	Bohus- län och Väner- län	Da- larna och Norrr- land	Hela lands- byg- den	Stock- holm	Göte- borg	Malmö	Övriga städer	Samt- liga städer	Hela riket
<i>Ensamma män</i>	6	5	5	5	7	6	11	10	7	7	8	7
i åldern 16—30 år	2	2	1	1	4	2	3	3	2	2	3	2
30—40 ,	5	4	4	4	7	5	9	9	7	7	8	6
40—50 ,	9	8	7	6	12	9	18	16	16	13	15	11
50—67 ,	14	11	11	10	14	12	30	28	18	21	24	16
67— ,	21	15	15	14	21	17	36	30	25	25	28	20
<i>Ensamma kvinnor</i>	11	8	7	7	11	9	10	11	8	9	9	9
i åldern 16—30 år	3	2	2	2	4	3	3	4	2	2	3	3
30—40 ,	8	7	6	6	12	8	7	10	7	7	7	8
40—50 ,	13	10	8	9	15	11	10	14	10	9	10	11
50—67 ,	18	13	11	12	21	15	16	21	14	17	17	16
67— ,	24	16	15	15	21	18	22	24	17	24	23	20
<i>Gifta par</i>	6	5	4	5	9	6	8	9	6	6	7	7
i åldern 16—30 år	5	4	3	4	7	5	8	12	7	6	7	6
30—40 ,	5	3	3	3	8	5	8	8	5	6	7	6
40—50 ,	5	4	4	5	9	6	8	7	4	5	6	6
50—67 ,	7	5	4	5	10	7	8	9	6	6	7	7
67— ,	13	7	6	6	12	9	10	16	11	12	12	10
<i>Samtliga familjer</i>	8	6	5	5	9	7	9	10	7	8	8	7
i åldern 16—30 år	2	2	2	2	4	3	4	4	3	3	3	3
30—40 ,	5	4	4	4	8	6	8	9	6	6	7	6
40—50 ,	7	6	6	6	11	7	10	10	7	7	8	8
50—67 ,	11	8	7	8	14	10	14	16	11	12	13	11
67— ,	20	12	12	12	18	15	21	23	17	20	21	17

i fråga om vård på sjukvårdsanstalt och fattigvårdsanstalt redovisas sålunda i detta sammanhang — till skillnad från vad som var fallet före statistikens omläggning år 1939 — inte endast vårdtagarna såsom understödstagare utan hela familjen, i den mån anhöriga finnas. Vårdtagarna på dessa anstalter redovisas i annat sammanhang. Minderåriga barn, som omhändertagits av barnavårdsnämnd, medräknas däremot icke bland de av fattigvården understödda, ej heller hemmavarande barn över 16 år.

Antalet understödstagare uppgick under år 1945 i runt tal till 410 000. De fördelade sig på landsbygd och städer samt på män, kvinnor och barn under 16 år i enlighet med tablån å sid. 28, som även redovisar förändringen i antalet understödstagare av olika slag sedan föregående år.

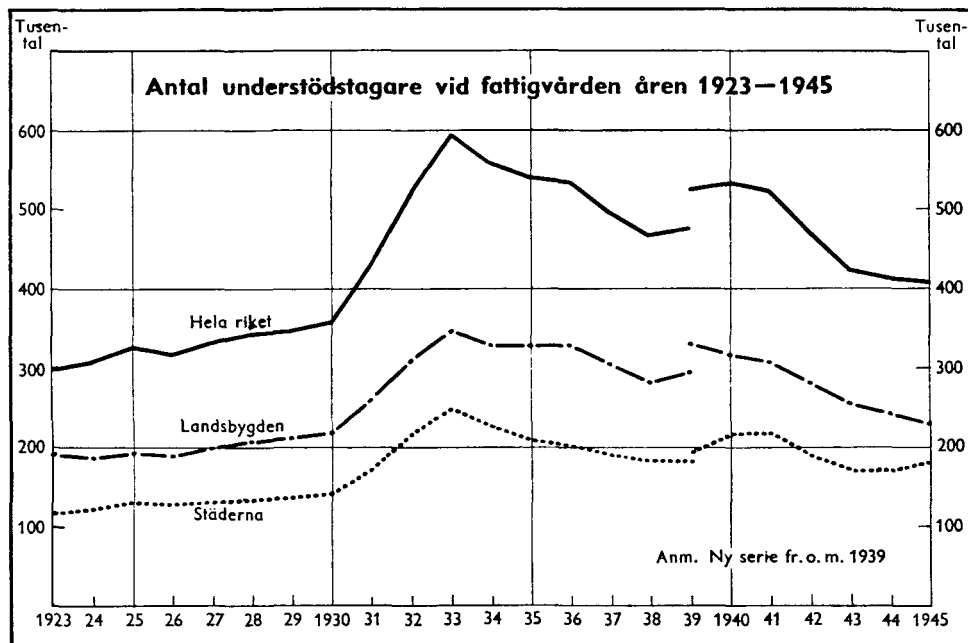
Sedan år 1944 har antalet understödda personer på landsbygden minskat med ungefär 12 000 eller c:a 5 % och i städerna ökat med drygt 9 300 eller omkring 5 %. För hela riket var nedgången i antalet understödstagare 2 600 eller 0,6 %. Minskningen i antalet understödda personer är sålunda — relativt sett — mindre än nedgången i antalet understödsfall (se sid. 15). Detta

	Antal vuxna personer			Antal redovisade barn	Samtliga understödstagare
	Män	Kvinnor	Tillhopa		
<i>Landsbygden.</i>					
Antal understödstagare	72 318	89 839	162 157	66 786	228 943
Ökning el. minskning sedan 1944 .	- 3 238	- 3 830	- 7 068	- 4 816	- 11 884
D:o i %	- 4·3	- 4·1	- 4·2	- 6·7	- 4·9
<i>Städerna.</i>					
Antal understödstagare	56 923	77 378	134 301	46 289	180 590
Ökning el. minskning sedan 1944 .	+ 2 438	+ 2 161	+ 4 599	+ 4 707	+ 9 306
D:o i %	+ 4·5	+ 2·9	+ 3·5	+ 11·3	+ 5·4
<i>Hela riket.</i>					
Antal understödstagare	129 241	167 217	296 458	113 075	409 533
Ökning el. minskning sedan 1944 .	- 800	- 1 669	- 2 469	- 109	- 2 578
D:o i %	- 0·6	- 1·0	- 0·8	- 0·1	- 0·6

sammanhänger med att antalet understödsfall för gifta par eller samboende med barn har ökat, medan motsvarande siffra för barnlösa familjer företer en minskning. Antalet understödda barn har minskat obetydligt.

Utvecklingen av antalet understödstagare vid fattigvården sedan år 1923 framgår av följande diagram.

Diagram I.

Nombre des personnes secourues par l'Assistance publique pendant les années 1923—1945.

Landsbygden = Campagne. Städerna = Villes. Hela riket = Ensemble du pays.

Nouvelle série à partir de 1939.

Uppgifterna om antalet understödstagare efter år 1939 äro emellertid ej jämförbara med de tidigare årens, enär numera alla familjemedlemmar redo-

Tab. I. Antal understödstagare i olika riksområden och kommuntyper år 1945.

Riksområden och kommuntyper	Antal understödda personer	Ökning el. minskning sedan 1944	
		Antal	%
Landsbygden	228 943	- 11 684	- 4.9
Mälardalen	39 840	- 1 172	- 2.9
Östra Götaland	31 775	- 1 345	- 4.0
Skåne, Blekinge och Halland	25 733	- 2 159	- 7.7
Bohuslän och Västmanland	32 697	- 3 889	- 10.6
Dalarna och Nedre Norrland	60 922	- 3 471	- 5.4
Övre Norrland	37 976	+ 152	+ 0.4
Jordbrukskommuner	28 019	- 2 056	- 6.8
Skogskommuner	13 761	+ 701	+ 5.4
Blandade kommuner	83 955	- 4 293	- 4.8
Industrikommuner	36 325	- 2 497	- 6.4
Övriga kommuner	66 883	- 3 739	- 5.3
Städerna	180 590	+ 9 306	+ 5.4
Stockholm	49 125	+ 4 425	+ 9.9
Göteborg	25 598	+ 2 333	+ 10.0
Malmö	10 665	+ 1 253	+ 13.3
Övriga städer över 30 000 inv.	40 270	+ 3 784	+ 10.4
Städer under 30 000 inv.	54 932	- 2 489	- 4.3
Hela riket	409 533	- 2 578	- 0.6

visas som understödstagare, även om endast en av dessa erhållit hjälp av fattigvården, exempelvis i form av vård på anstalt e. dyl. För en jämförelse mellan den äldre och den nyare serien angives emellertid i diagrammet för år 1939 antalet understödstagare enligt såväl den äldre som den nya beräkningsmetoden.¹ Man beräknar antalet av ifrågavarande anhöriga till approximativt 50 000. Tar man hänsyn härtill, är det antal understödstagare, som redovisas för år 1945, mindre än något tidigare år sedan 1930.

Antalet understödstagare länsvis samt i de större städerna framgår av tab. 2 i tabellbilagan. I tab. I lämnas på grundval av dessa siffror en översikt av förändringarna i understödstagarnas antal i olika riksområden och kommuntyper.

Understödstagarnas fördelning på barn och äldre samt efter civilstånd. En belysning av understödstagarnas fördelning på barn (under 16 år) och äldre samt på civilstånd lämnas på grundval av det representativa materialet i tab. J. Fördelningen av de vuxna understödstagarna efter civilstånd grundar sig på grupperingen av understödsfallen efter familjetyper. Ensamstående vuxna män och kvinnor ha hänförts till grupperna ej gifta män resp. kvinnor samt gifta par (eller samboende) till gifta män resp. kvinnor. I stort sett torde detta motsvara den verkliga fördelningen efter civilstånd.

Beträffande de vuxnas andel av samtliga understödda personer finner man av tab. J genomgående ett stort överskott av kvinnor, särskilt i städerna. De vuxna kvinnorna utgöra sålunda i landskommunerna 39 % och i städerna 43 %

¹ Jfr härom Fattigvården år 1940, sid. 39 f.

Tab. J. Understödstagarnas fördelning på barn och äldre samt efter civilstånd.
Representativa undersökningen.

Riksområden och kommuntyper	Antal under- stöds- tagare (1/6)	Därav, i %,						
		vuxna män			vuxna kvinnor			barn under 16 år
		ej gifta	gifta	samt- liga	ej gifta	gifta	samt- liga	
1. Understödstagare med tilläggspension.								
<i>Landsbygden</i>	20 348	25.9	14.7	40.6	35.7	14.7	50.4	9.0
Mälardalen	3 951	26.4	15.3	41.7	37.8	15.3	52.6	5.7
Östra Götaland	3 283	26.9	14.4	41.3	36.7	14.4	51.1	7.6
Skåne, Blekinge och Halland	2 702	28.5	12.6	41.1	38.7	12.6	51.3	7.6
Bohuslän och Västergötland	3 356	27.2	13.6	40.8	38.6	13.6	52.2	7.0
Dalarna och Nedre Norrland	4 848	24.4	15.8	40.2	34.0	15.8	49.8	10.0
Övre Norrland	2 208	22.2	15.8	38.0	26.9	15.8	42.7	19.3
Jordbrukskommuner	2 643	29.8	13.3	43.1	34.8	13.3	48.1	8.8
Skogskommuner	835	25.5	16.4	41.9	23.8	16.4	40.2	17.9
Blandade kommuner	7 492	26.2	14.5	40.7	35.0	14.5	49.5	9.8
Industrikommuner	3 052	23.5	15.3	38.8	40.0	15.3	55.3	5.9
Övriga kommuner	6 326	25.4	14.9	40.3	36.5	14.9	51.4	8.3
<i>Städerna</i>	12 910	24.4	12.6	37.0	46.4	12.6	59.0	4.0
Stockholm	3 024	27.5	9.1	36.6	51.9	9.1	61.0	2.4
Göteborg	1 741	26.0	13.6	39.6	41.2	13.6	54.8	5.6
Malmö	677	24.0	14.5	38.5	41.5	14.5	56.0	5.5
Övriga städer över 30 000 inv.	3 116	22.6	13.4	36.0	46.3	13.4	59.7	4.3
Städer under 30 000 inv.	4 352	23.2	13.7	36.9	45.4	13.7	59.1	4.0
<i>Hela riket</i>	33 258	25.4	13.9	39.3	39.8	13.9	53.7	7.0
2. Övriga understödstagare.								
<i>Landsbygden</i>	26 141	8.1	16.1	24.2	13.4	16.1	29.5	46.3
Mälardalen	4 189	8.1	16.2	24.3	16.4	16.2	32.6	43.1
Östra Götaland	3 158	8.5	16.9	25.4	14.6	16.9	31.5	43.1
Skåne, Blekinge och Halland	2 628	7.7	14.9	22.6	13.9	14.9	28.8	48.6
Bohuslän och Västergötland	3 323	9.1	16.3	25.4	16.2	16.3	32.5	42.1
Dalarna och Nedre Norrland	7 444	8.1	17.1	25.2	13.4	17.1	30.5	44.3
Övre Norrland	5 399	7.3	14.8	22.1	8.5	14.8	23.3	54.6
Jordbrukskommuner	3 083	9.3	15.6	24.9	13.3	15.6	28.9	46.2
Skogskommuner	1 968	8.0	14.9	22.9	8.5	14.9	23.4	53.7
Blandade kommuner	9 671	8.2	15.7	23.9	12.5	15.7	28.2	47.9
Industrikommuner	4 233	8.8	17.4	26.2	15.7	17.4	33.1	40.7
Övriga kommuner	7 186	7.0	16.5	23.5	14.7	16.5	31.2	45.3
<i>Städerna</i>	23 331	11.0	17.2	28.2	16.7	17.2	33.9	37.9
Stockholm	6 899	14.7	17.2	31.9	18.1	17.2	35.3	32.8
Göteborg	3 365	9.1	17.0	26.1	16.7	17.0	33.7	40.2
Malmö	1 483	9.7	16.5	26.2	15.0	16.5	31.5	42.3
Övriga städer över 30 000 inv.	4 936	9.6	17.1	26.7	15.5	17.1	32.6	40.7
Städer under 30 000 inv.	6 648	9.7	17.5	27.2	16.6	17.4	34.0	38.8
<i>Hela riket</i>	49 472	9.5	16.6	26.1	15.0	16.6	31.6	42.3
3. Samtliga understödstagare.								
<i>Landsbygden</i>	46 489	15.9	15.5	31.4	23.2	15.5	38.7	29.9
<i>Städerna</i>	36 241	15.9	15.5	31.4	27.3	15.5	42.8	25.8
<i>Hela riket</i>	82 730	15.9	15.5	31.4	25.0	15.5	40.5	28.1

av samtliga understödstagare, de vuxna männen 31 % i bägge fallen. Störst är kvinnoöverskottet bland tilläggspensionärerna. Kvinnorna utgjorde på landsbygden 50 % och i städerna 59 % av samtliga understödda personer inom denna

kategori av understödstagare, männen däremot 41 resp. 37 %. Även i avseende på de vuxna understödstagarnas fördelning efter civilstånd råda vissa olikheter mellan olika kategorier av understödstagare samt mellan skilda delar av landet. Därvid förtjänar särskilt framhållas det stora antalet ej gifta personer bland tilläggs pensionärerna, särskilt bland kvinnorna i städerna. Andelen gifta personer visar däremot inga större olikheter mellan tilläggs pensionärer och övriga understödstagare.

Barnen utgöra en avsevärd del av understödstagarna. Av samtliga understödda personer voro på landsbygden 30 % och i städerna 26 % barn. Relativa antalet barn var minst bland tilläggs pensionärerna; de utgjorde i landskommunerna 9 % och i städerna 4 % av samtliga understödda personer inom denna kategori av understödstagare. Bland övriga understödstagare (utan tilläggs pension) voro barnen desto talrikare och utgjorde här i landskommunerna icke mindre än 46 % och i städerna 38 % av understödstagarna. Största relativa antalet understödda barn förekom i Övre Norrland och i de tre sydsvenska länen.

Bland understödstagarna ha endast inräknats de minderåriga barn, vilka vistats i hemmet eller på fattigvårdens bekostnad åtnjutit vård utom hemmet. Dessa utgjorde inalles 113 000 varav i landskommunerna 66 800 och i städerna 46 300. I vissa fall hade emellertid de understödda familjerna dessutom barn, vilka voro omhändertagna av barnavårdsnämnd för skyddsuppfostran eller samhällsvård och på barnavårdsnämndernas bekostnad vårdades i fosterhem eller barnhem eller på annan anstalt. Antalet dylika barn redovisas länsvis i tab. 2 i tabellbilagan. De ha uppgivits till 4 900, varav på landsbygden 2 000 och i städerna 2 900. Tillsammans uppgick sålunda hela antalet minderåriga barn i de av fattigvården understödda familjerna till 117 900, därav 68 800 på landsbygden och 49 100 i städerna. I tab. K meddelas för olika riksområden och kommuntyper en översikt över de understödda familjernas hela barnantal och barnens fördelning på sådana, som voro direkt eller indirekt understödda av fattigvården, och sådana, som voro omhändertagna av barnavårdsnämnderna.

De barn i de av fattigvården understödda familjerna, som voro omhändertagna av barnavårdsnämnderna, utgjorde 4·1 % av familjernas hela barnantal. De voro relativt talrikare i städerna (5·9 %) än på landsbygden (2·9 %) och talrikast i Göteborg och Stockholm (båda 6·8 %).

Hela antalet barn, som voro omhändertagna av barnavårdsnämnderna under år 1943, det sista år, för vilket uppgifter finnas tillgängliga, uppgick till ungefär 35 300, varav c:a 19 000 i landskommunerna och 16 300 i städerna. I relation härtill utgöra de av barnavårdsnämnderna omhändertagna barnen i de fattigvårdsunderstödda familjerna år 1945 i hela riket 12·4 %, på landsbygden 9·7 % och i städerna 15·4 %.

Antal understödstagare i förhållande till folkmängden. Antalet understödstagare i procent av folkmängden (den 1 januari 1945) på landsbygden resp. i städerna länsvis samt i landskommuner av olika näringstyp framgår av tab. L, som även återger utvecklingen sedan år 1939. I diagram II åskådliggöres grafiskt understödstagarfrekvensens storlek inom skilda kommungrupper och län.

Tab. K. Barnen i de fattigvårdsunderstödda familjerna fördelade på sådana, som voro direkt eller indirekt understödda av fattigvården, och sådana, som voro omhändertagna av barnavårdsnämnd.

Riksområden och kommuntyper	B a r n					
	som vistades i hemmet eller av fattigvården vårdades utom hemmet		som voro omhändertagna av barnavårdsnämnd		tillsamman	
	antal	%	antal	%	antal	%
<i>Landsbygden</i>	86 786	97·1	1 981	2·9	68 767	100·0
Mälariälen	9 319	96·4	351	3·6	9 670	100·0
Östra Götaland	7 854	96·9	254	3·1	8 108	100·0
Skåne, Blekinge och Halland	6 613	97·5	172	2·5	6 785	100·0
Bohuslän och Vänerlänen	7 701	96·8	252	3·2	7 953	100·0
Dalarna och Nedre Norrland	18 501	96·9	597	3·1	19 098	100·0
Övre Norrland	16 798	97·9	355	2·1	17 153	100·0
Jordbrukskommuner	7 888	96·1	318	3·9	8 206	100·0
Skogskommuner	5 833	98·4	96	1·6	5 929	100·0
Blandade kommuner	25 274	97·0	773	3·0	26 047	100·0
Industrikommuner	9 266	97·5	289	2·5	9 555	100·0
Övriga kommuner	18 525	97·1	555	2·9	19 080	100·0
<i>Städerna</i>	46 289	94·1	2 886	5·9	49 175	100·0
Stockholm	11 205	93·2	820	6·8	12 025	100·0
Göteborg	7 300	93·2	535	6·8	7 835	100·0
Malmö	3 235	95·6	149	4·4	3 384	100·0
Övriga städer	24 549	94·7	1 382	5·3	25 931	100·0
<i>Hela riket</i>	113 075	95·9	4 867	4·1	117 942	100·0

Förhållandet mellan antalet understödstagare och folkmängden visar någon nedgång (från 6·3 % år 1944 till 6·2 % år 1945). Fattigvårdens hjälpverksamhet har alltid på det hela taget varit av större omfattning i städerna än på landsbygden. För år 1945 utgjorde relativa antalet understödstagare i förra fallet i medeltal 6·6 % mot 5·9 % i det senare. Stora skillnader föreligga emellertid — såsom framgår av tab. L — mellan olika lokala områden. Relativa antalet understödstagare växlar betydligt mera på landsbygden (från 2·8 % i Jönköpings län till 13·2 % i Norrbottens län), än vad fallet är i städerna (från 4·2 % i Västerbottens län till 8·1 % i Göteborgs och Bohus län). Landsbygdsmedeltalet underskreds väsentligt i landskommunerna i Jönköpings, Gotlands, Hallands, Göteborgs och Bohus län samt Skåne- och Västgötalänen, vilka samtliga uppvisa tal understigande 4 %. Det största relativa antalet understödstagare i riket finner man i landskommunerna i Norrbottens (13·2 %), Västernorrlands (10·6 %), Gävleborgs (9·0 %) och Blekinge län (7·8 %). Landskommunerna i övriga län uppvisa relativt tal i omedelbar närhet av medeltalet för hela rikets landsbygd. I län, där landskommunernas medeltal är relativt högre än på landsbygden över huvud, ha städerna i allmänhet lägre tal än landskommunerna. Så är fallet i Blekinge län samt i de norrländska länen. I flertalet övriga län ha städerna högre medeltal än landskommunerna. Bland de fyra större städerna uppvisade Norrköping relativt sett de flesta understödstagarna (9·1 %). Även i Göteborg var fattigvårdens omfattning i förhållande till folk-

Tab. L. Understödstagare i procent av folkmängden inom olika kommuntyper, länsvis år 1945.

L ä n	L a n d s b y g d					Samtl. landskommuner	Städer	Landsbygd och städer
	Jordbrukskommuner	Skogskommuner	Blandade kommuner	Industrikommuner	Övriga kommuner			
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	7.5	7.5
Stockholms län	5.8	—	6.1	5.9	6.2	6.0	7.3	6.4
Uppsala »	4.2	—	4.6	7.8	5.0	5.1	5.6	5.3
Södermanlands »	5.9	—	6.3	4.9	6.9	6.3	5.6	6.0
Östergötlands »	5.0	—	5.9	7.3	5.5	5.9	7.3	6.5
därav Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	9.1	9.1
Jönköpings län	2.6	—	2.4	2.8	3.5	2.8	4.7	3.5
Kronobergs »	2.9	—	4.7	3.6	4.5	4.1	5.7	4.3
Kalmar »	4.4	—	5.2	5.2	6.9	5.6	6.4	5.8
Gotlands »	2.8	—	3.5	6.4	3.8	3.4	7.9	4.4
Blekinge »	6.5	—	8.6	4.7	7.2	7.8	5.5	7.0
Kristianstads »	2.6	—	3.5	4.1	3.9	3.6	5.4	3.9
Malmöhus »	3.1	—	3.4	3.8	3.8	3.5	6.3	5.2
därav Malmö stad	—	—	—	—	—	—	6.4	6.4
Hallands län	2.3	—	3.3	—	3.9	3.0	4.9	3.7
Göteborgs o. Bohus »	3.0	—	3.6	2.8	5.2	3.9	8.1	6.9
därav Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	8.3	8.3
Älvsborgs län	2.6	—	3.0	4.0	3.9	3.3	5.6	4.1
Skaraborgs »	2.9	—	3.4	3.2	4.4	3.3	5.5	3.9
Värmlands »	4.9	9.1	5.7	8.9	7.7	6.7	6.9	6.7
Örebro »	4.8	—	6.5	3.8	8.3	6.9	4.6	5.8
Västmanlands »	5.1	—	5.7	6.7	7.0	6.2	5.6	5.9
Kopparbergs »	3.8	10.9	4.6	6.5	6.7	5.8	4.6	5.6
Gävleborgs »	9.8	10.4	9.7	7.7	7.5	9.0	6.0	8.1
Västernorrlands »	8.2	9.6	9.0	15.8	8.9	10.6	6.2	9.9
Jämtlands »	5.5	5.7	6.7	5.1	6.4	6.1	4.6	5.9
Västerbottens »	5.0	7.7	5.6	3.4	6.4	6.2	4.2	5.9
Norrbottnens »	12.3	13.5	12.2	10.8	16.3	13.2	7.7	12.4
Hela riket 1945	4.3	8.5	5.8	6.7	6.4	5.9	6.6	6.2
1944	4.5	8.1	6.1	7.1	6.7	6.2	6.5	6.3
1943	4.8	8.2	6.2	7.3	6.9	6.4	6.7	6.5
1942	5.2	8.9	6.9	8.3	7.5	7.0	7.9	7.4
1941	5.8	10.4	7.4	9.0	8.7	7.7	9.0	8.2
1940	5.9	10.9	7.8	8.8	9.0	7.9	9.1	8.4
1939	6.3	12.1	8.2	8.4	9.2	8.2	8.5	8.3

mängden (8.3 %) betydligt större än i övriga städer. I Stockholm var verksamheten något större än för städerna i allmänhet, medan Malmö uppvisade ett obetydligt mindre antal understödstagare per 100 invånare (6.4 %).

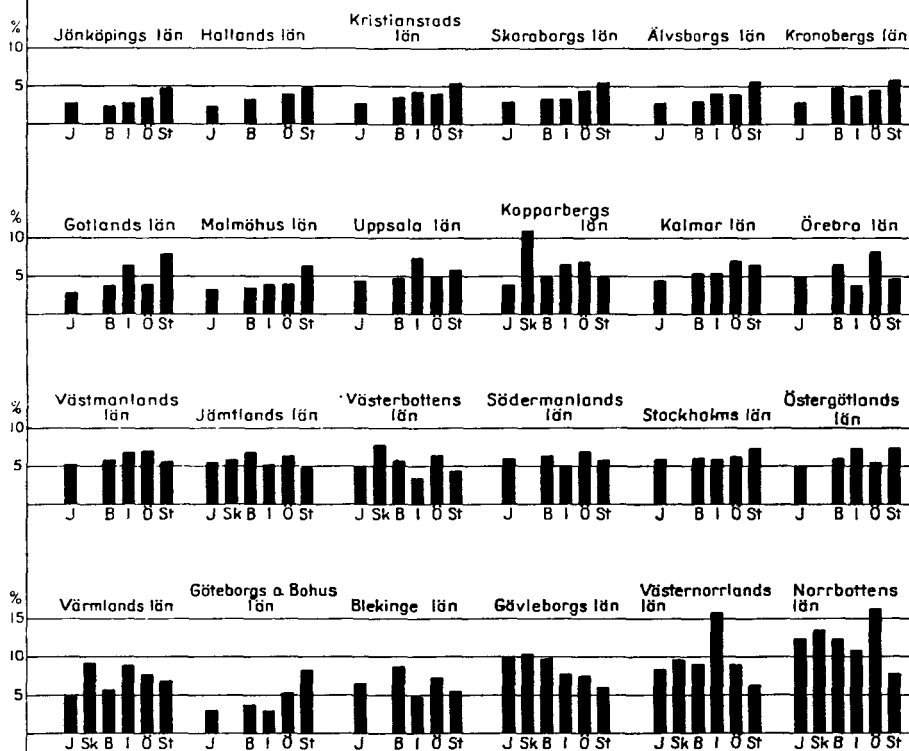
Det råder rätt avsevärda olikheter mellan landskommuner av olika näringstyp i avseende på understödsverksamhetens omfattning. I jordbrukskommunerna var understödstagarnas relativa antal betydligt mindre (4.3 %) än inom övriga kommungrupper. De blandade kommunerna, som ävenledes ha ett starkt jordbruksinslag, uppvisade ett relativt (5.8 %), som tangerar medeltalet för samtliga landskommuner. Väsentligt över detta medeltal lågo siffrorna för industrikommunerna (6.7 %). Det högsta relativa antalet understödstagare (8.5 %) förekom i skogskommunerna.

Diagram II

Antal understödstagare i procent av folkmängden inom olika kommuntyper, länsvis år 1945

Länen ordnade i stigande skala efter det procentuella antalet understödstagare

J = jordbrukskommuner, Sk = skogskommuner, B = blandade kommuner,
I = industrikommuner, Ö = övriga landskommuner, St = städer

Nombre des assistés en pour cent de la population dans certains groupes de communes, par département, en 1945.

J = communes agricoles, Sk = communes forsières, B = communes mixtes,
I = communes industrielles, Ö = autre communes rurales, St = villes.

Sålunda äro de regionala variationerna i understödsfrekvensen större än variationerna efter kommunernas olika näringstyp. Inom exempelvis jordbrukskommunerna växlar antalet understödstagare i förhållande till folkmängden mellan så vida gränser som 2·3 % i Hallands län och 12·3 % i Norrbottens län samt inom industrikommunerna mellan 2·8 % i Jönköpings och Göteborgs och Bohus län samt 15·8 % i Västernorrlands län. Mellan procenttalen för de särskilda grupperna framträder också en tydlig överensstämmelse i det avseendet, att ett högt medeltal inom en grupp merendels åtföljes av höga tal även för övriga grupper inom ett och samma län och omvänt. Så företer varje särskild kommungrupp för sig ett betydligt högre relativt antal understödstagare i exempelvis Blekinge län än i de närliggande länen. I Jönköpings län förete de skilda kommungrupperna i samtliga fall väsentligt färre understödstagare än i flertalet angränsande län. I de mellansvenska länen fanns det i stort sett flera understödstagare i förhållande till folkmängden än vad fallet var i Sydsverige; detta gäller med få undantag för varje särskild kommuntyp. Samma iakttagelse kan göras beträffande de norrländska länen vid en jämförelse med de mellansvenska. I fråga om Jämtlands och Västerbottens län avvika dock talen icke så utpräglat från de mellansvenska länen såsom fallet är beträffande de tre övriga norrlandslänen. I 1944 års fattigvårdsberättelse, till vilken hänvisas, diskuteras orsakerna till de påvisade förhållandena.

Fattigvårdssamhällenas fördelning efter understödsfrekvensen. Stora växlingar förekomma i understödsverksamhetens omfattning inom olika fattigvårdssamhällen. I vissa kommuner ha fattigvårdsstyrelserna haft ingen eller endast en obetydlig understödsverksamhet, under det att i andra kommuner verksamheten varit av stor — i vissa fall av mycket stor — omfattning. Tab. M, där fattigvårdssamhällena länsvis fördelats på ett antal grupper efter storleken av det tal, som anger antalet understödstagare i procent av folkmängden, belyser detta förhållande.

På landsbygden hade 895 fattigvårdssamhällen eller 38 % av samtliga haft högst 3 understödstagare per 100 invånare. Av dessa hade 16 kommuner icke haft någon understödstagare alls under året. I övrigt hade 685 (29 %) av landsbygdens fattigvårdssamhällen haft mellan 3 och 5 understödstagare per 100 invånare, 414 (17 %) mellan 5 och 7 samt återstående 389 (16 %) mer än 7. Fördelningen visar sålunda för landskommunernas del en utpräglad anhopning till procenttal, som understiga genomsnittliga antalet understödda personer per 100 invånare för hela landsbygden (5·9). Städerna visa i jämförelse med landskommunerna stark koncentration till medelvärdet (6·6 %). Av de förra hade 3 högst 2 understödstagare per 100 invånare, 54 (44 %) mellan 2 och 5 understödda personer per 100 invånare, 40 (33 %) mellan 5 och 7, 21 (17 %) mellan 7 och 9 samt 5 (4 %) över 9.

Diagram III å sid. 37 åskådliggör, hur landskommuner resp. städer fördela sig med avseende på storleken av understödsfrekvensen vid fattigvården åren 1939 och 1945.¹ Kurvorna visa, att relativa antalet understödstagare växlar be-

¹ Kurvorna ha i syfte att framhäva fördelningens allmänna tendens utjämnats med ledning av glidande medelvärden.

Tab. M. Fattigvårdssamhällena fördelade efter antalet understödstagare i förhållande till folkmängden länsvis år 1945.

L ä n	Antal fattig- vårds- sam- bällen	Därav med nedanstående relativa antal understödstagare													
		0 %	0-1 %	1-2 %	2-3 %	3-4 %	4-5 %	5-6 %	6-7 %	7-8 %	8-9 %	9-10 %	10-12 %	12-14 %	14-15 %
<i>Landsbygden.</i>															
Stockholms län	111	—	—	2	9	16	19	21	18	5	7	5	7	2	—
Uppsala	84	—	4	3	16	21	18	7	5	2	2	1	4	—	1
Södermanlands	87	—	—	1	2	14	17	12	11	12	7	7	3	1	—
Östergötlands	144	1	1	7	7	25	21	25	22	15	11	7	1	—	1
Jönköpings	128	3	23	31	32	21	8	6	2	1	—	1	—	—	—
Kronobergs	87	1	3	17	16	17	11	8	7	6	1	—	—	—	—
Kalmar	101	—	—	5	13	17	26	12	12	4	8	2	1	1	—
Gotlands	91	1	17	23	9	13	8	9	4	4	1	2	—	—	—
Blekinge	37	—	—	—	1	1	5	5	5	4	8	4	3	—	1
Kristianstads	147	—	16	29	27	28	20	20	4	—	3	—	—	—	—
Malmöhus	235	—	17	52	57	39	28	18	12	5	2	3	1	1	—
Hallands	86	2	11	19	23	16	8	5	2	—	—	—	—	—	—
Göteborgs o. Boh.	85	—	3	16	19	18	12	8	1	6	1	1	—	—	—
Älvsborgs	216	5	28	64	48	32	21	12	2	2	1	—	1	—	—
Skaraborgs	258	3	27	76	47	45	24	15	9	7	3	—	2	—	—
Värmlands	88	—	1	8	11	14	9	8	12	7	7	2	5	3	1
Örebro	57	—	—	—	7	10	15	5	2	3	4	2	6	3	—
Västmanlands	64	—	1	2	5	5	7	16	6	10	4	5	2	1	—
Kopparbergs	50	—	—	1	7	7	7	10	3	5	2	4	4	—	—
Gävleborgs	49	—	—	—	1	2	2	4	8	9	5	4	10	2	2
Västernorrlands	62	—	—	1	—	2	4	9	6	4	4	9	7	6	10
Jämtlands	61	—	—	3	6	9	15	6	7	4	6	1	4	—	—
Västerbottens	30	—	1	—	3	7	1	6	6	3	1	1	1	—	—
Norrbottnens	25	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	2	5	3	11
Samtliga	2 383	16	153	360	366	379	306	247	167	118	91	63	67	23	27
Därav i															
jordbrukskomm.	833	14	92	172	138	126	91	68	47	32	18	14	11	6	4
skogskomm.	55	—	—	2	6	5	3	6	6	4	6	3	9	2	3
blandade komm.	953	2	48	127	155	163	134	103	63	46	44	22	29	8	9
industrikomm.	145	—	5	17	25	26	17	20	8	2	3	7	6	4	5
övriga komm.	397	—	8	42	42	59	61	50	43	34	20	17	12	3	6
Städerna . . .	123	—	—	3	13	17	24	22	18	13	8	4	1	—	—
Hela riket 1945	2 506	16	153	363	379	396	330	269	185	131	99	67	68	23	27
1944	2 510	18	121	322	376	402	329	274	206	152	93	69	78	38	32

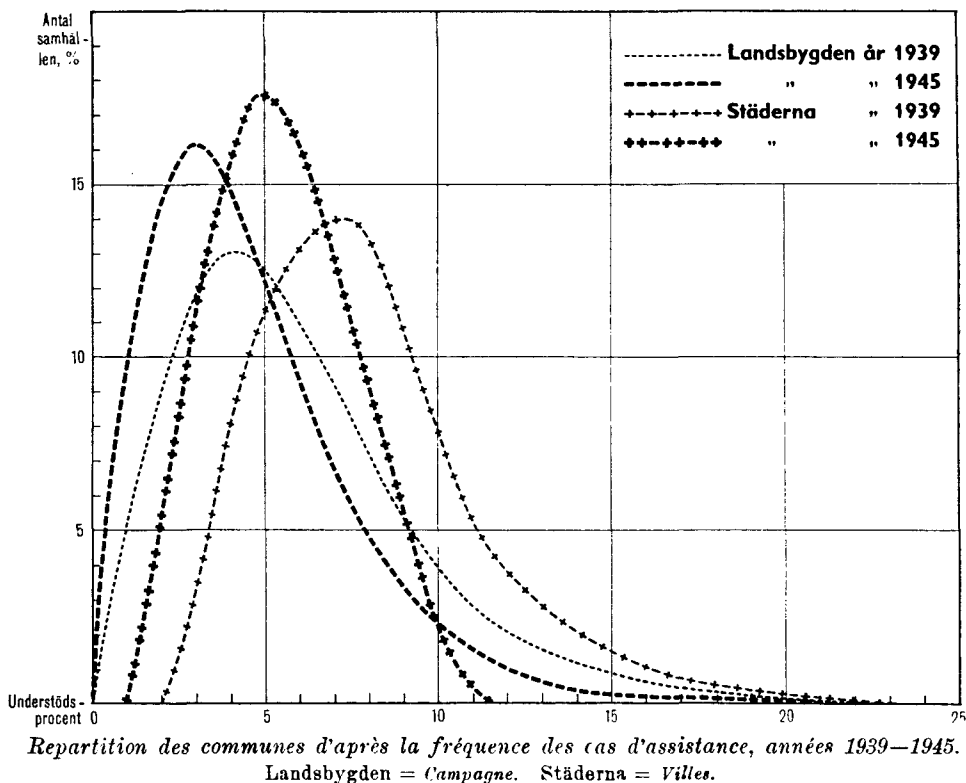
tydligt mera på landsbygden än i städerna. I vissa landskommuner är relativa understödsfrekvensen mycket hög, vilket ger kurvorna för landsbygden deras osymmetriska form.

Av tab. N framgår, hur antalet av såväl landskommuner som städer med fler än 6 understödstagare per 100 invånare successivt minskat sedan år 1939, medan antalet kommuner med lägre understödsfrekvens ökat. Kurvornas förskjutning sedan år 1939 åskådliggör den kraftiga minskning i fattigvårdens omfattning, som ägt rum under perioden.

Landskommunernas osymmetriska fördelning med avseende på understödsfrekvensen sammanhänger — såsom visades i 1941 års fattigvårdsberättelse — huvudsakligen med att små kommuner till övervägande delen ha få understöds-

Diagram III.

Fattigvårdssamhällenas fördelning efter understödsfrekvensen åren 1939—1945.

tagare även sett i förhållande till sin ringa folkmängd och att antalet understödstagare i förhållande till folkmängden i allmänhet ökas, då fattigvårdssamhällena bli större. Antalet understödstagare per 100 invånare var år 1941 i de minsta landskommunerna (under 500 invånare) 4 och steg successivt med kommunernas växande storlek till 13 i de största (med flera än 10 000 invånare). I fråga om städerna voro skillnaderna i understödstagarfrekvensen mellan små och stora fattigvårdssamhällen mindre framträdande. Den olika understödstagarfrekvensen i små och stora fattigvårdssamhällen var genomgående för samtliga riksområden och kommuner av olika näringskaraktär, ehuru i olika grad i olika fall. Vissa gemensamma orsaker torde därför ha varit verksamma. Det påpekades i redogörelsen för dessa undersökningar i 1941 års fattigvårdsberättelse, att en av orsakerna till den lägre understödstagarfrekvensen i småkommuner torde vara en större återhållsamhet i deras hjälppolitik än vad fallet är i de större. Det framhölls dock, att denna orsak tydligen icke kunde ha varit den enda.¹

I en del fattigvårdssamhällen ha fattigvårdsstyrelserna haft en mycket omfattande hjälpverksamhet. I 21 fattigvårdssamhällen, samtliga landskommuner, utgjorde antalet understödstagare mer än 15 % av folkmängden. Enär intresset

¹ Se härom närmare Fattigvården år 1941, sid. 51 ff.

Tab. N. Fattigvårdssamhällellnas fördelning efter understödsfrekvensen åren 1939—1945.

Å r	Antal fattig- vårds- sam- hällen	Därav med nedanstående relativa antal understödstagare													
		0 %	0-1 %	1-2 %	2-3 %	3-4 %	4-5 %	5-6 %	6-7 %	7-8 %	8-9 %	9-10 %	10-12 %	12-14 %	14-1 %
<i>Landsbygden.</i>															
1939	2 400	7	61	184	246	266	286	327	242	195	156	97	145	81	107
1940	2 398	6	76	169	270	318	312	288	232	201	148	102	121	65	90
1941	2 398	10	53	196	287	348	308	268	244	177	129	107	135	55	81
1942	2 397	10	81	223	324	362	314	289	204	176	115	91	105	53	50
1943	2 391	11	109	262	357	368	342	267	225	119	121	65	80	33	32
1944	2 387	18	121	317	368	388	304	248	190	134	86	67	77	37	32
1945	2 383	16	153	360	366	379	306	247	167	118	91	63	67	23	27
<i>Städerna.</i>															
1939	116	—	—	—	3	8	11	12	17	23	15	10	10	4	3
1940	117	—	—	—	1	7	13	17	13	20	13	13	10	7	3
1941	117	—	—	1	3	4	12	23	14	18	13	14	10	1	4
1942	119	—	—	2	4	10	19	19	23	11	16	8	5	2	—
1943	121	—	—	4	6	15	25	21	20	15	8	3	3	1	—
1944	123	—	—	5	8	14	25	26	16	18	7	2	1	1	—
1945	123	—	—	3	13	17	24	22	18	13	8	4	1	—	—
<i>Hela riket.</i>															
1939	2 516	7	61	184	249	274	297	339	259	218	171	107	155	85	110
1940	2 515	6	76	169	271	325	325	305	245	221	161	115	131	72	93
1941	2 515	10	53	197	290	352	320	291	258	195	142	121	145	56	85
1942	2 516	10	81	225	328	372	333	308	227	187	131	99	110	55	50
1943	2 512	11	109	266	363	383	367	288	245	134	139	68	83	34	32
1944	2 510	18	121	322	376	402	329	274	206	152	93	69	78	38	32
1945	2 506	16	153	363	379	396	330	269	185	131	99	67	68	23	27

i särskilt hög grad knyter sig till dessa fattigvårdssamhällell, ha de upptagits i en nominativ förteckning i nedanstående tablå. För vart och ett av dessa fattigvårdssamhällell angivas i tabellen kommunernas näringskaraktär och deras folkmängd (den 1 januari 1945). Dessutom redovisas kommunvis antalet understödstagare i förhållande till folkmängden åren 1944 och 1945. För varje kommun angives dessutom den år 1945 beslutade kommunala utdebiteringen per skattekröna.

Relativa antalet understödstagare i dessa 21 fattigvårdssamhällell med den högsta understödstagarfrekvensen utgjorde i 19 kommuner mellan 15 och 20 % av folkmängden och i 2 mer än 20 %. Flertalet, eller 18 av de 21 landskommunerna med den högsta understödstagarfrekvensen, äro norrlandskommuner belägna i Norrbottens, Västernorrlands och Gävleborgs län.

Den höga understödstagarfrekvensen i nu angivna kommuner utgör i flertalet fall ingen tillfällig företeelse, utan den har bestått sedan länge. Även om antalet understödstagare icke alltid överstigit 15 % av folkmängden, har det merendels under en lång följd av år varit mycket högt i förhållande till vad fallet varit i andra kommuner. Särskilt är detta förhållandet med norrlandskommunerna.

Bland fattigvårdssamhällellna med den högsta understödstagarfrekvensen i Västernorrlands län märker man flera av de kommuner i trakten av Sundsvall

Den efter kommunens namn stående bokstaven anger kommuntypen sålunda:

j = jordbrukskommuner
s = skogskommuner

b = blandade kommuner
i = industrikommuner

ö = övriga kommuner

Län och kommun ¹	Folk- mängd den 1 jan. 1945	Antal under- stödda personer i % av folk- mängden		Utdeb. av allm. komm.- skatt 1945 kr.	Län och kommun ¹	Folk- mängd den 1 jan. 1945	Antal under- stödda personer i % av folk- mängden		Utdeb. av allm. komm.- skatt 1945 kr.
		1944	1945				1944	1945	
<i>Uppsala län.</i>					<i>Västernorr. län</i>				
Holm (j)	132	18·2	15·9	10·00	(forts.).				
<i>Östergötlands län.</i>					Ytterlännäs . . . (i)	6 442	18·9	17·6	14·10
Tingstad . . . (b)	425	19·6	15·3	10·00	Hässjö (ö)	3 811	18·1	17·4	14·60
<i>Värmlands län.</i>					Skön (i)	13 662	19·9	16·8	15·25
Södra Finnskoga (s)	1 546	17·9	18·5	10·00	Timrå (i)	8 280	17·0	16·4	12·00
<i>Gävleborgs län.</i>					Bjärträ (ö)	4 545	15·6	16·1	21·70
Trönö (j)	1 495	19·2	17·4	13 26	Högsjö (ö)	4 020	15·5	15·2	13·50
Järvsö (b)	7 347	17·6	16·3	12·00	<i>Norrbottnens län.</i>				
<i>Västernorr. län.</i>					Nedertorneå . . . (b)	4 589	26·8	24·2	23·00
Torsåker (b)	1 112	18·3	20·4	17·00	Överkalix (b)	9 089	20·8	19·2	29·40
Alnö (i)	5 484	21·2	18·0	16·50	Nederkalix (ö)	14 759	21·7	18·9	18·15
					Junosuando . . . (s)	1 845	16·3	18·7	22·19
					Pajala (s)	6 664	12·8	16·0	23·25
					Gällivare (ö)	21 666	15·2	15·9	13·75
					Edefors (b)	3 823	16·5	15·2	19·55
					Karl-Gustav . . . (b)	3 571	16·2	15·2	28·00

(Alnö, Timrå, Skön, Hässjö) och i Ädalens sågverksdistrikt (Högsjö, Torsåker, Ytterlännäs, Bjärträ), vilka under lågkonjunkturåren i början av 1930-talet drabbades av den omfattande krisen inom sågverksindustrin. På samma sätt finner man bland de mest fattigvårdstygda kommunerna i Norrbottens län flera av de kommuner i Kalixbygden, vilka redan vid mitten av 1920-talet hemsöktes av en kris inom sågverksindustrin.²

Län och kommun	Folk- mängd den 1 jan. 1945	Antal under- stödda personer i % av folk- mängden		Utdeb. av allm. komm.- skatt 1945 kr.	Län och kommun	Folk- mängd den 1 jan. 1945	Antal under- stödda personer i % av folk- mängden		Utdeb. av allm. komm.- skatt 1945 kr.
		1944	1945				1944	1945	
<i>Östergötlands län</i>					<i>Hallands län</i>				
Kumla (j)	202	—	—	10·00	Gödestad . . . (j)	259	0·8	—	5·00
<i>Jönköpings län</i>					Nösslinge . . . (j)	258	—	—	7·30
Stengårdshult (j)	376	—	—	6·00	<i>Älvsborgs län</i>				
Bosebo (j)	237	—	—	5·00	Kvinnestad . . . (j)	258	—	—	6·65
Taunåker . . . (b)	326	0·3	—	5·50	Jällby (j)	118	—	—	4·30
<i>Kronobergs län</i>					Mjäldrunga . . . (j)	266	0·4	—	4·40
Härlöv (j)	184	—	—	6·00	Fänneslunda . . . (j)	166	2·5	—	3·60
<i>Gotlands län</i>					Solberga (b)	162	—	—	4·70
Alskog (j)	372	0·3	—	9·10	<i>Skaraborgs län</i>				
					Slädene (j)	181	2·2	—	6·60
					Östra Gerum . . . (j)	131	—	—	6·30
					Östra Tunhem (j)	143	—	—	5·00

¹ Kommunerna inom länen ordnade efter understödsprocentens storlek år 1945.

² Se härom bl. a. Statens Arbetslöshetskommissions berättelse 1925—1934, sid. 97 f.

Den andra ytterligheten i fråga om understödstagarfrekvensens omfattning representera de kommuner, som alldeles sakna understödstagare. Ifrågavarande 16 kommuner, vilka redovisas i den nominativa förteckningen i ovanstående tablå, höra allesammans till de minsta kommunerna i riket. Fattigvårdens omfattning i dessa landskommuner har sedan lång tid tillbaka varit exceptionellt liten.

VI. Understödstagare med tilläggspension samt barn med barnbidrag eller bidragsförskott inom fattigvårdsklientelet.

För en belysning av bl. a. fattigvårdens förhållande till vissa andra grenar av den samhälleliga hjälpverksamheten har sedan fattigvårdsstatistikens omläggning år 1939 inhämtats uppgifter om i vad mån understödstagarna åtnjuta tilläggspension (eller invalidunderstöd), barnbidrag eller bidragsförskott. Dessa äro de viktigaste former av understöd, som fattigvårdens understödstagare uppbära vid sidan av den kompletterande hjälp, som fattigvårdsmyndigheterna lämna. Förutom dessa understödsformer förekomma emellertid även andra, såväl av offentlig natur, såsom sjukkasseunderstöd, mödrahjälp, moderskapspenning etc., som av enskilt ursprung, såsom arbetsgivarepension, livränta m. m., men de äro vid sidan av de tre nämnda av jämförelsevis underordnad betydelse, varför några uppgifter om dylika understöd tills vidare icke inhämtats.¹

Dessa uppgifter om kombinerade understödsformer ha främst kommit till användning för en uppdelning av fattigvårdens understöds klientel i olika kategorier av understödstagare. En dylik uppdelning har ansetts nödvändig icke minst i samband med en undersökning av bl. a. hemunderstödens storlek, men är även av betydelse i andra sammanhang, såsom vid en belysning av understöds klientelet's sammansättning i familjehänseende och dess understödsförhållanden. En differentierad uppdelning på alla förekommande kombinationer av skilda understödsformer har av olika skäl icke ansetts nödvändig. I stället har en fördelning endast skett på två huvudgrupper, nämligen på understödstagare med tilläggspension och övriga understödstagare. Tilläggspensionärerna, som bestå av ålderstigna och invalider, utgöra nämligen över hälften av samtliga understödstagare och skilja sig i väsentliga avseenden från övriga understödstagare. Denna indelning av understöds klientelet i två huvudgrupper har tillämpats genomgående i flertalet av de tabellsammanställningar, som härröra från den representativa delen av undersökningen. De familjer, där barnbidrag eller bidragsförskott utgått till barnen, ha hänförs till antingen den förra eller den senare huvudgruppen, allteftersom huvudpersonen åtnjutit tilläggspension eller inte.

¹ Jfr härom Socialvårdskommitténs betänkande III: Statistisk undersökning angående fattigvårdens understödsverksamhet. S. O. U. 1941: 29, sid. 50 ff.

I det följande lämnas några uppgifter angående förekomsten i understöds-klientelet av understödsfall (resp. understödstagare) med tilläggspension, barnbidrag eller bidragsförskott. Det bör anmärkas, att de uppgifter, som fattigvårdsstyrelserna lämnat om dessa understödsformer, i en del fall varit ofullständiga i olika hänseenden, varför de anförda talen delvis äro för låga.

Antal understödstagare med tilläggspension. Antalet tilläggspensionärer bland understödstagarna redovisas länsvis och för de större städerna i tab. 5 i tabellbilagan. På grundval av det representativa materialet har i tab. O antalet familjer, i vilka någon av huvudpersonerna var tilläggspensionär, satts i procent av hela antalet familjer inom olika familjetyper, samt beräknats relativa antalet tilläggspensionärer bland vuxna understödstagare, män och kvinnor för sig.

Över 143 000 understödstagare, varav över 85 000 på landsbygden och ungefär 58 000 i städerna, hade enligt de föreliggande uppgifterna åtnjutit tilläggspension under hela redogörelseåret eller någon del därav. Av samtliga vuxna understödstagare hade enligt tab O 48 % tilläggspension. Ifrågavarande andel var något större i landskommunerna (52 %) än i städerna (43 %). Den synes på landsbygden ha varit något större för män (57 %) än för kvinnor (48 %), medan i städerna proportionen var ungefär densamma för kvinnor och män.

I jämförelse med föregående år har antalet av fattigvården understödda tilläggspensionärer minskat med knappt 2 %.

Antalet tilläggspensionärer över huvud under år 1945 kan beräknas på grundval av pensionsstyrelsens statistik. Vid utgången av år 1944 uppgick antalet tilläggspensionärer i hela riket till 458 500, varav 195 200 män och 263 300 kvinnor. Deras antal ökades under år 1945 med 38 800 nytillkomna pensionstagare, varav 18 300 män och 20 500 kvinnor. Sälunda erhöles under år 1945 sammanlagt 213 500 män och 283 800 kvinnor tilläggspension, och hela antalet tilläggspensionärer utgjorde 497 300. I relation härtill uppgick antalet tilläggspensionärer med understöd av fattigvårdsstyrelserna till nära 29 %.

Kompletterande understöd genom fattigvårdsstyrelserna är väsentligt vanligare bland städernas än bland landsbygdens tilläggspensionärer. För år 1939 beräknades på sätt, som framgår av samma års fattigvårdsberättelse, att omkring 24 % av landsbygdens och 45 % av städernas tilläggspensionärer erhållit understöd av fattigvårdsstyrelserna. De förändringar, som dessa procenttal undergått sedan dess, torde vara relativt obetydliga.

Tab. O visar, att i landskommunerna 61 % och i städerna 51 % av samtliga familjer vid sidan av understöd från fattigvårdsstyrelserna åtnjutit tilläggspension under redogörelseåret eller någon del därav. De flesta tilläggspensionärerna förekomma givetvis inom familjetyper med det största antalet åldersstigna, nämligen bland familjer utan barn. Framför allt omfattar familjetypen ensam kvinna utan barn en mycket stor andel tilläggspensionärer (73 %), närmast följd av gifta par utan barn (66 %), medan endast 13 % haft tilläggspension bland gifta par med barn.

Tab. O. Antal understödsfall med tilläggspension i procent av samtliga familjer inom olika familjetyper.¹

Representativa undersökningen.

Riksområden och kommuntyper	Antal understödsfall med tilläggs- pension, i %, bland							Antal tilläggs- pensionärer, i %, bland vuxna		
	ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		samtliga familjer	män	kvinnor	män o. kvinnor
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn				
<i>Landsbygden</i>	72.2	.	76.1	10.0	71.8	17.1	61.2	56.6	48.3	52.0
Mälardalen	75.9	.	77.1	.	73.5	(15.7)	64.7	61.8	52.1	56.4
Östra Götaland	77.9	.	78.5	.	70.2	21.5	67.0	62.9	53.1	57.5
Skåne, Blekinge och Halland	79.2	.	81.3	.	79.2	(18.9)	69.2	65.1	56.0	60.0
Bohuslän och Västmanland	76.1	.	77.9	.	71.9	(19.2)	65.8	61.8	53.4	57.1
Dalarna och Nedre Norrland	66.8	.	72.3	.	68.7	15.4	55.6	50.9	42.9	46.5
Övre Norrland	57.0	.	67.8	.	70.8	16.0	46.5	41.3	33.5	37.2
Jordbrukskommuner	75.0	.	77.2	.	69.8	(18.2)	63.6	59.7	49.2	54.1
Skogskommuner	59.4	.	66.0	.	(70.1)	.	47.1	43.7	32.3	38.0
Blandade kommuner	71.7	.	76.8	.	73.4	18.1	61.7	56.8	48.3	52.2
Industrikommuner	66.2	.	73.0	.	68.8	12.3	57.5	51.6	47.5	49.2
Övriga kommuner	76.9	.	77.5	.	72.6	18.4	63.9	60.2	50.6	54.8
<i>Städerna</i>	55.7	.	69.6	(6.3)	58.6	7.4	50.7	42.1	44.1	43.2
Stockholm	45.6	.	64.5	.	41.9	.	43.7	33.5	40.2	37.3
Göteborg	60.0	.	67.8	.	62.1	(9.8)	49.4	44.0	39.3	41.3
Malmö	54.9	.	64.4	.	57.9	.	47.0	40.2	37.5	38.7
Övriga städer över 30 000 inv.	60.4	.	74.3	.	65.9	(29.0)	55.2	46.0	48.3	47.3
Städer under 30 000 inv.	61.6	.	72.3	.	64.8	(8.3)	55.2	47.1	47.7	47.5
<i>Hela riket</i> 1945	65.0	(25.3)	73.0	8.2	66.2	12.7	56.4	50.3	46.3	48.0
1944	65.9	(24.1)	72.9	9.1	67.2	15.0	57.5	52.2	47.1	49.8

Förekomsten av tilläggspensionärer inom fattigvårdsklientelet växlar med understödtagarfrekvensens storlek. I 1941 års fattigvårdsberättelse visades, att andelen tilläggspensionärer bland understödstagarna var högst i kommuner med relativt få understödstagare och minskades på det hela taget med understödtagarfrekvensens tilltagande storlek.

Åldersfördelningen bland tilläggspensionärerna i fattigvårdsklientelet redovisas för olika familjetyper i annat sammanhang (tab. G, sid. 26). Här skall endast framhållas, att tilläggspensionärer under 67 år äro invalider, som på grund av väsentligt nedsatt arbetsförmåga erhållit tilläggspension eller invalidunderstöd. Med hjälp av uppgifterna från den representativa undersökningen har det totala antalet understödda tilläggspensionärer beräknats inom olika köns- och åldersgrupper, vilka satts i relation till samtliga tilläggspensionärer enligt pensionsstyrelsens uppgifter. Dessa siffror redovisas i tablan å sid. 43.

Av åldringar fyllda 67 år med tilläggspension hade 26 % anlitat fattigvården för sin försörjning, medan andelen invalider med tilläggspension, som sökt hjälp av fattigvården, var nästan dubbelt så stor eller 45 %. Proportionen fat-

¹ Procenttal inom parentes anger, att understödsfallens antal är blott 50—99.

	Antal tilläggspensionärer den 31/12 1945	Tilläggspensionärer med fattigvårdsunderstöd under 1945	
		antal	i % av samtliga
<i>Män</i>	196 600	62 900	32
därav under 67 år	57 400	28 500	50
67 år och däröver	139 200	34 400	25
<i>Kvinnor</i>	264 200	79 900	30
därav under 67 år	71 400	29 100	41
67 år och däröver	192 800	50 800	26
<i>Samtliga</i>	460 800	142 800	31
därav under 67 år	128 800	57 600	45
67 år och däröver	332 000	85 200	26

Tab. P. Relativa antalet understödsfall med tilläggspension inom olika hjälpformer.¹
Representativa undersökningen.

H j ä l p f o r m e r	Antal understödsfall med tilläggspension, i %, bland							
	ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		samtliga familjer	
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn	1945	1944
<i>Vårdtagare på fattigvårdsanstalt.</i>								
Landsbygden	87.5	.	90.1	.	84.2	.	87.2	87.6
Städerna	68.9	.	82.8	.	69.5	.	72.9	76.5
Hela riket	78.9	.	87.1	.	77.0	.	80.9	82.6
<i>Vårdtagare på sjukvårdsanstalt.</i>								
Landsbygden	66.9	.	69.0	.	55.7	19.1	56.8	56.7
Städerna	52.6	.	59.4	.	41.9	(9.6)	45.3	46.8
Hela riket	61.6	.	64.8	(15.6)	50.6	15.6	52.3	53.0
<i>Understödsfall med hemunderstöd.</i>								
Landsbygden	72.0	.	75.0	(7.0)	78.7	19.0	58.0	58.4
Städerna	51.8	.	70.0	(5.8)	61.9	7.6	48.0	49.6
Hela riket	61.4	.	72.3	6.4	70.8	13.3	52.8	54.1
<i>Understödsfall med »annan hjälp».</i>								
Landsbygden	51.4	.	35.0	.	13.3	16.0	69.0	51.8
Städerna	46.6	.	25.0	.	10.5	(17.6)	59.1	47.6
Hela riket	49.8	.	32.7	(67.9)	12.3	16.5	65.8	50.6

tigvårdsunderstödda invalider med tilläggspension var avsevärt större bland männen (50 %) än bland kvinnorna (41 %).²

Frekvensen av tilläggspensionärer är avsevärt större bland vårdtagarna på fattigvårdsanstalter än bland övriga understödstagare, vilka senare emellertid icke uppvisa några större skillnader sinsemellan, såsom framgår av tab. P. Av

¹ Procenttal inom parentes anger, att understödsfallens antal är blott 50—99.

² I 1941 års fattigvårdsberättelse visade en undersökning av relativa antalet understödsfall med tilläggspension inom olika åldersgrupper, att invaliditetsfrekvensen bland understödstagarna i allmänhet är rätt stor.

samtliga familjer, där någon av familjemedlemmarna vårdats på kommunernas fattigvårdsanstalter, hade på landsbygden 87 % och i städerna 73 % åtnjutit tilläggspension. Inom övriga hjälpformer var tilläggspensionärernas andel av understöds klientelet betydligt mindre.

Antal familjer resp. barn med fattigvårdsunderstöd jämte barnbidrag från pensionsstyrelsen eller bidragsförskott. I tab. 5 i tabellbilagan lämnas länsvis uppgifter på huru många barn i de av fattigvårdsstyrelserna understödda familjerna, som åtnjutit barnbidrag från pensionsstyrelsen eller bidragsförskott. Sådant barnbidrag utgår till föräldralösa eller faderlösa barn och till vissa invaliders barn.¹ De här lämnade uppgifterna avse hela antalet barn i de familjer, som åtnjutit dylika bidrag, oavsett om de direkt eller indirekt understötts av fattigvården eller varit omhändertagna av barnavårdsnämnden. I tab. Q har på grundval av det representativa materialet antalet fattigvårdsunderstödda familjer med barnbidrag eller bidragsförskott satts i procent av hela antalet understödsfall med barn inom olika familjetyper samt antalet barn, som åtnjutit någon av ifrågavarande förmåner, ställts i relation till hela antalet barn inom understöds klientelet, dels för familjer, som dessutom åtnjutit tilläggspension, dels för övriga familjer.

De barn i de av fattigvården understödda familjerna, som åtnjutit barnbidrag under hela redovisningsåret eller någon del därav, utgjorde i hela riket 17 000 eller 14 % av hela antalet redovisade av fattigvården understödda eller av barnavårdsnämnderna omhändertagna barn i samtliga de familjer som understötts av fattigvårdsstyrelserna. I landskommunerna var motsvarande antal 11 900 barn och i städerna 5 100. Det relativa antalet barn med barnbidrag var — såsom framgår av tab. Q — större på landsbygden (17 %) än i städerna (11 %). Sedan år 1944 har antalet barn med barnbidrag i familjer med understöd av fattigvården minskat med 1 500 (från 18 500), därav på landsbygden med 1 200 och i städerna med 300. Relativt sett utgör nedgången för hela riket ungefär 7 %. Den minskning, som samtidigt ägt rum i hela antalet fattigvårdsunderstödda barn, utgör drygt 4 %.

Hela antalet barn, som åtnjutit barnbidrag under någon del av år 1945, utgjorde enligt pensionsstyrelsens statistik 45 500. Dylikt bidrag utgick nämligen vid utgången av år 1944 till 40 100 barn och under loppet av år 1945 utfärdades barnbidrag till ytterligare 5 400 barn. En avsevärd del eller icke mindre än 37 % av samtliga barn med barnbidrag tillhöra alltså familjer, som åtnjutit understöd av fattigvården.

Antalet familjer med understöd av fattigvården, som uppburit barnbidrag till ett eller flera av sina barn under året, utgjorde enligt tab. Q ungefär 16 % av samtliga understödda familjer med barn; i landskommunerna var motsvarande tal 20 % och i städerna 11 %. Procenttalet är för städerna betydligt lägre än för föregående år (11 mot 14 %).

På grundval av det representativa materialet kan man beräkna hela antalet

¹ Det bör sålunda ej förväxlas med sådant allmänt barnbidrag, som fr. o. m. år 1948 skall utgå till varje barn under 16 år.

Tab. Q. Relativa antalet understödsfall resp. barn med barnbidrag eller bidragsförskott inom olika familjetyper.¹

Representativa undersökningen.

	Antal understödsfall m. barnbidrag resp. bidragsförskott i % av samtliga familjer m. barn bland				Antal barn m. barnbidrag resp. bidragsförskott i % av samtliga barn inom familjetyper			
	en-samma män	en-samma kvinnor	gifta par el. samboende	samtliga	en-samma män	en-samma kvinnor	gifta par el. samboende	samtliga
Understödsfall resp. barn med barnbidrag.								
<i>Tilläggs pensionärer.</i>								
Landsbygden	.	(49·6)	77·6	72·5	.	68·2	79·6	78·6
Städerna	.	.	76·3	67·3	.	(66·7)	84·1	81·9
Hela riket	.	47·0	77·3	71·0	(81·3)	67·7	80·5	79·3
<i>Övriga understödstagare.</i>								
Landsbygden	.	32·2	(1·7)	10·0	.	37·6	1·5	8·1
Städerna	.	21·8	.	7·1	.	24·9	.	6·3
Hela riket	.	26·9	(1·3)	8·6	.	31·4	1·1	7·4
<i>Samtliga understödstagare.</i>								
Landsbygden	.	33·9	14·5	19·7	(20·2)	39·6	12·6	17·3
Städerna	.	23·1	6·4	11·4	.	26·4	5·7	10·5
Hela riket	.	28·5	10·9	15·9	(18·6)	33·3	9·9	14·6
Understödsfall resp. barn med bidragsförskott.								
<i>Tilläggs pensionärer.</i>								
Landsbygden	.	.	.	.	.	.	.	(2·7)
Städerna	.	.	.	.	.	.	.	.
Hela riket	.	(23·0)	.	(6·2)	.	(26·2)	.	(3·6)
<i>Övriga understödstagare.</i>								
Landsbygden	.	18·4	.	5·8	.	15·3	(0·6)	3·3
Städerna	.	30·4	(2·0)	10·5	.	33·6	(1·5)	9·2
Hela riket	.	24·6	1·6	8·1	.	24·1	1·0	5·8
<i>Samtliga understödstagare.</i>								
Landsbygden	.	18·8	(1·3)	5·7	.	15·7	(0·7)	3·2
Städerna	.	30·1	(2·2)	10·4	.	33·6	1·6	9·0
Hela riket	.	24·4	1·7	7·9	.	24·3	1·0	5·6

fattigvårdsunderstödda familjer med barnbidrag till 8 200 i hela riket, varav 5 500 på landsbygden och 2 700 i städerna. År 1944 utgjorde motsvarande antal 8 800, därav på landsbygden 5 800 och i städerna 3 000.

Frekvensen av barnbidrag är störst bland understödstagare med tilläggs pension samt bland ensamstående kvinnor, som tillhöra gruppen övriga understödstagare. Barnbidrag har sålunda enligt tab. Q utgått till 79 av 100 barn bland de fattigvårdsunderstödda tilläggs pensionärerna. Av 100 barn till ensamma kvinnor bland understödstagare utan tilläggs pension hade 29 åtnjutit barn-

¹ Procenttal inom parentes anger, att understödsfallens antal är blott 50—99.

bidrag. I övriga familjetyper utan tilläggs pension är relativa antalet understödsfall med barn, som åtnjutit barnbidrag, obetydligt.

Bidragsförskott hade enligt de föreliggande uppgifterna utgått till nära 6 500 barn i de av fattigvårdsstyrelserna understödda familjerna, därav till 2 400 barn på landsbygden och 4 100 barn i städerna. Detta motsvarar för hela riket 6 % och för landsbygd och städer 3 resp. 9 % av samtliga redovisade barn i de familjer, som understötts av fattigvården. Sedan föregående år har ej någon mer betydande förändring i antalet barn med bidragsförskott bland de fattigvårdsunderstödda barnen inträtt.

Antalet barn, som under någon del av år 1943 (det sista år för vilket uppgifter finnas tillgängliga) åtnjutit bidragsförskott utgjorde enligt barnavårdsnämndernas uppgifter till barnavårdsstatistiken för samma år 26 700, varav i landskommunerna 14 800 och i städerna 11 900. Enligt dessa siffror skulle icke mindre än 25 %, på landsbygden 17 % och i städerna 35 %, av samtliga barn med bidragsförskott tillhöra familjer med understöd av fattigvården.

Inom gruppen ensamkvinnor med barn, som huvudsakligen kommer i fråga för erhållande av bidragsförskott, hade ungefär 24 % av samtliga understödsfall åtnjutit bidragsförskott till något eller några av barnen. Antalet understödda familjer med bidragsförskott utgjorde en i det närmaste dubbelt så stor andel av understöds klientelet i städerna som på landsbygden.

Med ledning av det representativa materialet kan man beräkna antalet fattigvårdsunderstödda familjer med bidragsförskott till 4 100, därav på landsbygden 1 600 och i städerna 2 500. Föregående år utgjorde samma antal 4 400, varav på landsbygden 1 700 och i städerna 2 700.

VII. Fördelningen av understödsfallen efter understödets beskaffenhet.

Fattigvårdens huvudformer. Fattigvårdsstyrelsernas hjälp lämnas i en mångfald olika former, som dock kunna inordnas under vissa huvudrubriker. I fattigvårdslagen nämnas såsom fattigvårdens huvudformer understöd i hemmet, utackordering i enskilt hem och anstaltsvård. Vid redovisningen av understöden till fattigvårdsstatistiken skola dessa av uppgiftslämnarna efter sin beskaffenhet fördelas på fyra huvudgrupper, nämligen hemunderstöd, vård på fattigvårdsanstalt, vård på sjukvårdsanstalt, samt annan av fattigvårdsstyrelsen lämnad hjälp. De grunder, efter vilka understödets fördelning på dessa grupper sker, finnas angivna i redogörelsen för år 1944, till vilken hänvisas.

I det följande lämnas först vissa uppgifter om huru understödsfallen under redovisningsåret fördelade sig på respektive hjälpformer och vissa kombinationer av dessa, varefter redogörelsen i kap. VIII—XI lämnar ytterligare uppgifter angående var och en av de fyra särskilda huvudformerna. Det bör anmärkas, att familjer (personer), som under året erhållit hjälp i flera former, i

Tab. R. Understödsfallens fördelning efter understödets beskaffenhet inom olika familjetyper.
Representativa undersökningen.

H j ä l p f o r m e r	Ensamma män		Ensamma kvinnor		Giftna par el. samboende		En- sam- ma barn	Samtliga familjer	
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		1945	1944
Landsbygden.									
Antal understödsfall (1/2)	7 252	146	9 367	1 406	3 210	3 993	63	25 437	26 461
Därav, i %, med:									
a) enbart hemunderstöd ¹	32.0	61.0	51.5	76.9	57.6	57.4	42.9	49.1	48.6
b) » vård & sjukvårdsanstalt ¹	32.5	16.4	19.7	8.0	18.4	17.6	31.7	22.2	22.9
c) » » » fattigvårdsanstalt ¹	21.3	1.4	17.0	1.4	5.0	0.6	4.8	13.2	12.4
d) » annan hjälp	6.9	11.6	6.2	6.6	8.9	11.8	19.0	7.7	7.6
e) vård & sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	3.8	8.9	3.1	6.3	7.2	12.0	1.6	5.4	6.0
f) » » fattigv.-anst. o. hemunderstöd ¹	1.6	—	1.4	0.5	1.5	0.3	—	1.3	1.3
g) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. ¹	1.5	—	0.7	0.1	1.0	0.1	—	0.8	0.8
h) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	0.4	0.7	0.4	0.2	0.4	0.2	—	0.3	0.4
Städerna.									
Antal understödsfall (1/2)	5 654	83	8 478	1 410	2 361	3 272	29	21 287	20 833
Därav, i %, med:									
a) enbart hemunderstöd ¹	43.6	68.7	63.7	79.1	66.4	73.9	48.3	61.3	59.3
b) » vård & sjukvårdsanstalt ¹	20.1	4.8	13.7	5.5	9.8	8.7	34.5	13.6	14.4
c) » » » fattigvårdsanstalt ¹	21.9	2.4	11.6	1.4	5.4	0.5	13.8	11.3	12.1
d) » annan hjälp	3.3	3.6	2.5	2.2	2.9	3.8	3.4	3.0	2.8
e) vård & sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	5.9	16.9	5.1	10.3	10.6	11.9	—	7.4	8.1
f) » » fattigv.-anst. o. hemunderstöd ¹	2.6	3.6	2.0	0.5	3.5	0.7	—	2.0	1.8
g) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. ¹	1.7	—	0.8	0.4	0.5	0.2	—	0.8	1.0
h) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	0.9	—	0.6	0.6	0.9	0.3	—	0.6	0.5
Hela riket.									
Antal understödsfall (1/2)	12 906	229	17 845	2 816	5 571	7 265	92	46 724	47 294
Därav, i %, med:									
a) enbart hemunderstöd ¹	37.1	63.8	57.3	78.0	61.3	64.8	44.6	54.7	53.3
b) » vård & sjukvårdsanstalt ¹	27.0	12.2	16.9	6.7	14.8	13.6	32.6	18.3	19.2
c) » » » fattigvårdsanstalt ¹	21.6	1.8	14.4	1.4	5.2	0.5	7.6	12.3	12.3
d) » annan hjälp	5.8	8.7	4.4	4.4	6.8	8.2	14.1	5.5	5.5
e) vård & sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	4.7	11.8	4.1	8.3	8.6	12.0	1.1	6.3	6.9
f) » » fattigv.-anst. o. hemunderstöd ¹	2.1	1.3	1.7	0.5	2.4	0.5	—	1.6	1.5
g) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. ¹	1.6	—	0.7	0.3	0.8	0.2	—	0.8	0.9
h) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	0.6	0.4	0.5	0.4	0.6	0.2	—	0.5	0.4

det senare sammanhanget redovisas under var och en av de särskilda hjälpformerna.

Förekomsten av hemunderstöd. Översikter av de fattigvårdsunderstödda familjernas fördelning på respektive hjälpformer lämnas i tab. R, S och T, vilka grunda sig på det representativa materialet. Någon fullständig redovisning av samtliga förekommande kombinationer av de olika hjälpformerna har icke an-

¹ I en del fall i kombination med »annan hjälp».

Tab. S. Understödsfallens fördelning efter understödets beskaffenhet bland tilläggs-pensionärer och övriga understödstagare.

Representativa undersökningen.

Hjälpformer	Understödsstagare med tilläggs-pension				Övriga understödstagare				
	En-sam-ma män	En-sam-ma kvin-nor	Gifta-par el.-sam-boen-de	Samt-liga famil-jer	En-sam-ma män	En-sam-ma kvin-nor	Gifta-par el.-sam-boen-de	En-sam-ma barn	Samt-liga famil-jer
<i>Landsbygden.</i>									
Antal understödsfall ($\frac{1}{2}$)	5 284	7 286	2 987	15 537	2 114	3 507	4 216	63	9 900
Därav, i %, med:									
a) enbart hemunderstöd ¹	32.9	51.2	68.0	47.2	31.9	62.4	53.6	42.9	52.0
b) » vård å sjukvårdsanstalt ¹	30.6	18.2	13.0	21.4	35.9	18.1	21.4	31.7	23.4
c) » » fattigvårdsanstalt ¹	25.7	19.9	4.7	19.0	9.0	4.7	1.0	4.8	4.0
d) » annan hjälp	4.1	5.3	7.1	5.3	14.3	8.0	12.9	19.0	11.5
e) vård å sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	2.6	2.5	9.3	3.8	7.2	5.7	10.3	1.6	8.0
f) » » fattigv.-anst. o. hemunderstöd ¹	2.1	1.7	1.4	1.8	0.4	0.5	0.5	—	0.5
g) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. ¹	1.6	0.8	1.0	1.1	1.1	0.3	0.2	—	0.4
h) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	0.4	0.4	0.5	0.4	0.2	0.3	0.1	—	0.2
<i>Städerna.</i>									
Antal understödsfall ($\frac{1}{2}$)	3 160	5 988	1 624	10 772	2 577	3 900	4 009	29	10 515
Därav, i %, med:									
a) enbart hemunderstöd ¹	41.2	64.4	71.2	58.6	47.4	68.1	70.6	48.3	64.0
b) » vård å sjukvårdsanstalt ¹	19.9	11.4	5.3	12.9	19.9	14.3	10.7	34.5	14.4
c) » » » fattigvårdsanstalt ¹	27.3	13.7	5.2	16.4	14.7	4.8	1.5	13.8	6.0
d) » annan hjälp	1.3	2.1	2.2	1.9	5.7	3.1	3.9	3.4	4.0
e) vård å sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	4.1	4.5	10.1	5.2	8.4	8.0	11.8	—	9.5
f) » » fattigv.-anst. o. hemunderstöd ¹	3.3	2.4	4.1	3.0	1.9	0.8	1.0	—	1.1
g) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. ¹	2.0	0.9	0.7	1.2	1.2	0.4	0.2	—	0.5
h) » » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	0.9	0.6	1.2	0.8	0.8	0.5	0.3	—	0.5
<i>Hela riket.</i>									
Antal understödsfall ($\frac{1}{2}$)	8 444	13 254	4 611	26 309	4 691	7 407	8 225	92	20 415
Därav, i %, med:									
a) enbart hemunderstöd ¹	36.0	57.2	65.9	51.9	40.5	65.5	61.9	44.6	58.2
b) » vård å sjukvårdsanstalt ¹	26.6	15.1	10.3	18.0	27.1	16.1	16.2	32.6	18.7
c) » » » fattigvårdsanstalt ¹	26.3	17.1	4.9	17.9	12.1	4.7	1.3	7.6	5.0
d) » annan hjälp	3.1	3.9	5.4	3.9	9.6	5.5	8.5	14.1	7.7
e) vård å sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	3.1	3.4	9.6	4.4	7.8	6.9	11.0	1.1	8.8
f) » » fattigv.-anst. o. hemunderstöd ¹	2.5	2.0	2.3	2.2	1.2	0.6	0.7	—	0.8
g) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. ¹	1.8	0.8	0.9	1.1	1.1	0.3	0.2	—	0.5
h) » » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	0.6	0.5	0.7	0.6	0.6	0.4	0.2	—	0.3

setts nödvändig. Den begränsningen har därför vidtagits, att de relativt få familjer, till vilka »annan hjälp» utgått jämte hemunderstöd eller anstaltsvård, icke särredovisats i tabellerna utan hänförs till det eller de slag av understöd, som de eljest erhållit.

Av samtliga familjer, som under år 1945 fingo hjälp av fattigvårdsstyrelserna, hade enligt tab. R 63 % åtnjutit hemunderstöd någon gång under året, 55 % hade erhållit hemunderstöd enbart eller hemunderstöd och »annan hjälp», me-

¹ I en del fall i kombination med »annan hjälp».

dan 8 % jämte hemunderstöd lämnats vård på anstalt av något slag (i regel sjukhus). Understöd i hemmet var vanligare i städerna, där sådan hjälp hade utgått i 71 % av understödsfallen, än på landsbygden, där motsvarande andel utgjorde 56 %. De familjer, som åtnjutit hemunderstöd enbart (eller dessutom »annan hjälp»), utgjorde i städerna 61 % och på landsbygden 49 %. I kombination med anstaltsvård förekom hemunderstöd något oftare i städerna än på landsbygden. Både i städerna och på landsbygden var hemunderstöd likväl den vanligaste hjälpformen. Andelen hemunderstödda familjer är i stort sett oförändrad sedan år 1944.

Hemunderstöd var en vanligare hjälpform bland understödstagare utan tilläggspension än bland tilläggspensionärer, som tab. S visar. I städerna uppvisa de förstnämnda understödstagarna en mycket stor andel hemunderstödda (75 %), särskilt i Göteborg och Malmö (82 resp. 81 % enl. tab. T).

Av tab. T finner man, att andelen understödsfall med hemunderstöd bland samtliga understödstagare var lägst i jordbrukskommunerna (42 %) och steg med kommunernas ökade inslag av industri till 69 % i de egentliga industrikommunerna, vilket ligger något under motsvarande medeltal för städerna.

Inom samtliga familjetyper, med undantag för ensamma män utan barn, utgjorde hemunderstödet den dominerande hjälpformen, såsom framgår av tab. R. Av naturliga skäl förekom dylik hjälp i väsentligt större utsträckning bland barnfamiljer än bland familjer utan barn, oftast sålunda bland ensamma kvinnor med barn (87 %) och bland äkta makar med barn (78 %, därav 12 % i samband med vård å sjukvårdsanstalt), minst ofta bland ensamma män utan barn (45 %) och bland ensamma kvinnor utan barn (64 %). Den större frekvensen av hemunderstöd bland städernas understödstagare i förhållande till landsbygdens är genomgående för samtliga familjetyper.

I 1941 års fattigvårdsberättelse, till vilken hänvisas, har påvisats, att hemunderstödet andel i understödsverksamheten i allmänhet stiger ju större den totala understödsprocenten är och ju större kommunen är. De i det föregående konstaterade olikheterna i understödsformernas fördelning på landsbygd och städer samt inom olika kommuntyper på landsbygden ha gett en antydning här-om. Förklaringen härtill får sökas i att tendenser till större återhållsamhet inom den kommunala understödspolitikerna måste påverka hemunderstödsverksamheten starkare än anstaltsvården, som har en mer nödtvungen karaktär.

Förekomsten av anstaltsvård. Vård på anstalter av olika slag såväl enbart som i kombination med andra hjälpformer, hade enligt tab. R lämnats i 40 % av hela antalet understödsfall. Anstaltsvård förekom något oftare på landsbygden (43 % av understödsfallen) än vad fallet var i städerna (36 %). I de egentliga jordbrukskommunerna var enligt tab. T vård på anstalt till och med betydligt vanligare än hemunderstöd. Det ligger i sakens natur, att frekvensen av anstaltsvård måste vara relativt hög inom den kategori av understödstagare, där antalet sjuka, åldringar och orkeslösa är störst, nämligen bland tilläggspensionärer. Sålunda hade enligt tab. S i 44 % av pensionärsfamiljerna men i endast 34 % av övriga familjer någon av familjemedlemmarna lämnats an-

Tab. T. Understödsfallens fördelning efter understödets beskaffenhet inom olika områden.

Hjälpformerna betecknas i tabellen på följande sätt: h) enbart hemunderstöd; — s) enbart vård å sjukvårdsanstalt; — f) enbart vård å fattigvårdsanstalt; — a) enbart »annan hjälp»; — sh) vård å sjukvårdsanstalt och hemunderstöd; — fh) vård å fattigvårdsanstalt och hemunderstöd; — fs) vård å fattigvårdsanstalt och sjukvårdsanstalt; — fsh) vård å fattigvårdsanstalt och sjukvårdsanstalt jämte hemunderstöd.

Representativa undersökningen.

Riksområden och kommuntyper	Antal understödsfall (1/5)	Därav fall, i %, där hjälpformen varit							
		h	s	f	a	sh	fh	fs	fsh
1. Understödsstagare m. tilläggspension	26 309	51.9	18.0	17.9	3.9	4.4	2.2	1.1	0.6
<i>Landsbygden</i>	15 537	47.2	21.4	19.0	5.3	3.8	1.8	1.1	0.4
Mälardalen	3 122	49.7	19.3	19.5	4.7	3.7	1.8	1.0	0.3
Östra Götaland	2 561	41.7	25.3	21.8	5.4	3.1	1.5	1.0	0.2
Skåne, Blekinge och Halland	2 155	43.5	24.6	21.0	5.9	2.1	1.3	1.3	0.3
Bohuslän och Västergötland	2 665	46.3	22.2	21.0	4.6	3.1	1.4	1.1	0.3
Dalarna och Nedre Norrland	3 600	52.2	17.9	15.1	5.2	5.2	2.4	1.2	0.8
Övre Norrland	1 434	46.6	22.0	15.4	6.7	6.0	1.7	1.0	0.6
Jordbrukskommuner	2 059	34.7	30.6	22.9	6.9	2.3	1.1	1.3	0.2
Skogskommuner	549	34.2	27.0	17.9	9.7	7.8	1.8	1.6	0.5
Blandade kommuner	5 667	43.3	23.5	20.1	6.3	3.7	1.6	1.1	0.4
Industrikommuner	2 405	60.3	13.8	14.0	3.4	4.6	2.2	1.0	0.7
Övriga kommuner	4 857	52.2	18.3	18.5	3.8	3.9	2.0	0.9	0.4
<i>Städerna</i>	10 772	58.6	13.0	16.4	1.9	5.2	2.9	1.2	0.8
Stockholm	2 675	60.2	14.9	15.4	0.2	5.5	2.5	1.0	0.3
Göteborg	1 406	61.5	6.3	15.6	0.8	10.2	1.1	3.3	1.2
Malmö	542	61.3	13.6	14.6	0.9	3.7	3.9	0.7	1.3
Övriga städer över 30 000 inv.	2 565	58.1	12.1	18.1	2.4	3.3	3.8	1.2	1.0
Städer under 30 000 inv.	3 584	56.4	14.6	16.6	3.4	4.6	3.2	0.5	0.7
2. Övriga understödsstagare	20 415	58.2	18.7	5.0	7.7	8.6	0.8	0.5	0.3
<i>Landsbygden</i>	9 900	52.0	23.4	4.0	11.5	8.0	0.5	0.4	0.2
Mälardalen	1 722	55.2	22.4	4.6	9.6	7.4	0.4	0.3	0.1
Östra Götaland	1 275	46.0	31.4	5.6	10.4	6.0	0.3	0.3	—
Skåne, Blekinge och Halland	968	50.4	27.1	3.5	10.9	6.8	0.2	0.7	0.4
Bohuslän och Västergötland	1 390	46.8	30.3	4.8	10.6	6.7	0.3	0.2	0.3
Dalarna och Nedre Norrland	2 888	55.5	19.2	4.0	11.0	8.9	0.6	0.6	0.2
Övre Norrland	1 657	52.7	17.7	2.0	16.3	10.1	0.7	0.3	0.2
Jordbrukskommuner	1 190	40.3	33.4	5.0	13.9	6.6	0.2	0.5	0.1
Skogskommuner	620	34.8	29.3	2.6	19.0	12.6	1.0	0.5	0.2
Blandade kommuner	3 549	51.7	25.1	3.9	10.4	7.8	0.4	0.5	0.2
Industrikommuner	1 779	61.8	15.6	4.5	9.0	8.1	0.4	0.4	0.2
Övriga kommuner	2 762	55.0	20.6	3.8	11.8	7.6	0.6	0.3	0.3
<i>Städerna</i>	10 515	64.0	14.4	6.0	4.0	9.5	1.1	0.5	0.5
Stockholm	3 454	66.8	16.1	5.5	0.9	9.2	0.7	0.5	0.3
Göteborg	1 445	67.1	10.4	5.8	0.9	13.3	0.9	0.8	0.8
Malmö	611	66.6	9.0	8.4	1.1	11.3	2.6	0.2	0.8
Övriga städer över 30 000 inv.	2 087	63.9	12.0	7.7	4.8	8.3	2.3	0.7	0.3
Städer under 30 000 inv.	2 918	58.5	17.1	4.9	9.4	8.6	0.6	0.3	0.6
3. Samtliga understödsstagare	46 724	54.7	18.3	12.3	5.5	6.3	1.6	0.8	0.5
<i>Landsbygden</i>	25 437	49.1	22.2	13.2	7.7	5.4	1.3	0.8	0.3
Jordbrukskommuner	3 249	36.7	31.6	16.4	9.5	3.8	0.8	1.0	0.2
Skogskommuner	1 169	34.6	28.2	9.8	14.6	10.1	1.4	1.0	0.3
Blandade kommuner	9 216	46.6	24.1	13.8	7.9	5.3	1.1	0.9	0.3
Industrikommuner	4 184	60.9	14.6	10.0	5.8	6.1	1.4	0.7	0.6
Övriga kommuner	7 619	53.2	19.1	13.2	6.7	5.2	1.5	0.7	0.4
<i>Städerna</i>	21 287	61.3	13.7	11.3	3.0	7.3	2.0	0.8	0.6

staltsvård. Förekomsten av anstaltsvård är därför också störst inom familjetyper med relativt många tilläggspensionärer. Bland ensamma män utan barn utgjorde anstaltsvården sålunda enligt tab. R den vanligaste hjälpformen (58 %). Den minsta andelen anstaltsvårdade (endast 18 %) förekom bland ensamma kvinnor med barn.

Vad de olika slagen av anstaltsvård beträffar, finner man av tab. R, att vården på sjukvårdsanstalt var vanligast både på landsbygden och i städerna. Detsamma gäller för var och en av de särskilda familjetyperna. Av hela antalet familjer med understöd av fattigvården hade på landsbygden 29 % och i städerna 22 % erhållit hjälp i form av vård på sjukvårdsanstalt, därav 22 resp. 14 % enbart på sjukvårdsanstalt. Vård på fattigvårdsanstalt hade 15 % av samtliga understödsfall åtnjutit, därav 12 % enbart på fattigvårdsanstalt.

Bland tilläggspensionärer förekom enligt tab. S vård på fattigvårdsanstalt nästan lika ofta (22 %) som vård på sjukvårdsanstalt (24 %). På landsbygden var den senare vårdformen något vanligare (27 %) än den förra (22 %), under det att förhållandet var det motsatta i städerna (20 % mot 21 %). Bland övriga understödstagare var vård på sjukvårdsanstalt (28 %) långt vanligare än vård på fattigvårdsanstalt (7 %). Även för denna kategori av understödstagare var den senare vårdformen vanligare i städerna än på landsbygden. Att sålunda det relativa antalet på fattigvårdsanstalt vårdade i fråga om båda kategorierna av understödstagare var något större i städerna än på landsbygden, beror i någon mån på att städerna äro rikligare försedda med egna fattigvårdsanstalter med därtill hörande avdelningar för sinnessjuka och kroniskt sjuka.

Det relativa antalet understödsfall med vård på sjukvårdsanstalt var enligt tab. T särskilt högt i jordbrukskommunerna och i skogskommunerna, framför allt bland understödstagare utan tilläggspension.

Förekomsten av »annan hjälp». Förekomsten av »annan hjälp» antingen enbart eller i kombination med övriga hjälpformer framgår av tab. U, som grundar sig på den representativa undersökningen.

Det relativa antalet understödsfall, i vilka »annan hjälp» utgått, utgjorde i hela riket 19 %. Ifrågavarande understödsfall voro talrikare i landskommunerna (22 %) än i städerna (15 %). En särställning inta Stockholm och Göteborg, där denna hjälpform är mera sällsynt än på andra håll. Till nära 6 % av samtliga understödda familjer utgick enbart »annan hjälp». De sistnämnda fallen, i vilka hjälpen merendels torde ha bestått av utackordering i enskilt hem, voro vanligare på landsbygden (8 %), särskilt i skogskommunerna (15 %), än vad fallet var i städerna (3 %). »Annan hjälp» i samband med vård på anstalt torde för det mesta ha bestått av utrustning för intagning på anstalterna i fråga, utlägg för resor o. dyl. Dylik hjälp har utgått i 7 % av samtliga understödsfall. Vanligast är denna form av understöd i skogskommunerna, vilket torde bero på att dessa ligga mest avsides och att man där i större utsträckning än på andra håll måste bekosta resorna för personer, som söka vård på sjukhus o. dyl.

Tab. U. Relativa antalet understödsfall, som erhållit »annan hjälp».
Representativa undersökningen.

Riksområden och kommuntyper	Tilläggs pensionärer					Samtliga understödstagare				
	Antal under- stöds- fall (1/5)	Därav, i %, med »annan hjälp»				Antal under- stöds- fall (1/5)	Därav, i %, med »annan hjälp»			
		en- bart	i kombina- tion med		Till- hopa		en- bart	i kombina- tion med		Till- hopa
			hem- under- stöd	an- stalts- vård				hem- under- stöd	an- stalts- vård	
<i>Landsbygden</i>	15 537	5·2	5·4	7·7	18·3	25 437	7·7	6·2	8·0	21·9
Mälardalen	3 122	4·7	5·6	7·3	17·6	4 844	6·4	6·4	7·1	19·9
Östra Götaland	2 561	5·4	5·1	6·7	17·2	3 836	7·1	5·1	7·3	19·5
Skåne, Blekinge och Halland	2 155	5·9	5·4	6·0	17·3	3 123	7·5	6·5	6·7	20·7
Bohuslän och Vänerlän	2 665	4·6	5·4	6·8	16·8	4 055	6·7	6·2	7·1	20·0
Dalarna och Nedre Norrland	3 600	5·2	5·4	8·2	18·8	6 488	7·8	6·2	8·6	22·6
Övre Norrland	1 434	6·7	5·6	12·8	25·1	3 091	11·9	6·8	11·7	30·4
Jordbrukskommuner	2 059	6·9	4·2	7·9	19·0	3 249	9·5	4·8	8·3	22·6
Skogskommuner	549	9·7	5·6	13·3	28·6	1 169	14·6	8·1	14·7	37·4
Blandade kommuner	5 667	6·3	5·6	7·9	19·8	9 216	7·9	6·4	8·2	22·5
Industrikommuner	2 405	3·4	5·1	7·1	15·6	4 184	5·8	6·1	7·3	19·2
Övriga kommuner	4 857	3·8	5·8	6·9	16·5	7 619	6·7	6·2	7·1	20·0
<i>Städerna</i>	10 772	1·9	5·4	7·1	14·4	21 287	3·0	5·7	6·6	15·3
Stockholm	2 675	0·2	2·2	3·7	6·1	6 129	0·6	2·3	3·6	6·5
Göteborg	1 406	0·8	4·8	6·5	12·1	2 851	0·8	4·1	5·9	10·8
Malmö	542	0·9	8·1	11·5	20·5	1 153	1·0	7·8	9·6	18·4
Övriga städer över 30 000 inv.	2 565	2·4	6·2	8·3	16·9	4 652	3·5	7·2	8·0	18·7
Städer under 30 000 inv.	3 584	3·4	7·0	8·3	18·7	6 502	6·1	8·1	8·3	22·5
<i>Hela riket</i> 1945	26 309	3·9	5·4	7·4	16·7	46 724	5·5	6·0	7·4	18·9
1944	27 160	4·0	5·3	7·0	16·3	47 294	5·5	6·0	7·4	18·9

VIII. Vård på fattigvårdsanstalt.

Antal vårdtagare m. m. De personer, som under längre eller kortare tid på fattigvårdsstyrelsernas bekostnad vårdats på kommunernas fattigvårdsanstalter, inräknat deras anstalter eller avdelningar för kroniskt sjuka och sinnessjuka, utgjorde under år 1945 till antalet ungefär 37 000. Dessa vårdtagare redovisas länsvis och för de större städerna i tab. 3 i tabellbilagan fördelade på vuxna män och kvinnor samt barn, varjämte i tablån å sid. 53 lämnas en sammanfattning av dessa uppgifter för olika lokala områden samt en översikt av förändringarna i vårdtagarnas antal sedan föregående år.

Dessa uppgifter avse icke hela antalet vårdtagare på kommunernas fattigvårdsanstalter under året. De personer, som inackorderat sig på ifrågavarande anstalter och själva betalat för vården, alltså utan bidrag av fattigvårds karaktär, inbegripas icke i dessa siffror.

Av nedanstående tablå framgår, att vårdtagarna på fattigvårdsanstalterna minskat i såväl landskommunerna som städerna med c:a 2 resp. 1 % sedan år 1944.

Riksområden	Antal vårdtagare				Ökning el. minskning sedan 1944	
	Män	Kvinnor	Barn	Summa	Antal	%
Landsbygden	10 006	10 333	188	20 507	— 395	— 1·9
Mälardalen	2 074	2 115	19	4 208	— 45	— 1·1
Östra Götaland	1 704	1 886	24	3 614	— 193	— 5·1
Skåne, Blekinge och Halland	1 411	1 392	24	2 827	— 87	— 3·0
Bohuslän och Västernorrland	1 788	2 012	19	3 819	— 171	— 4·3
Dalarna och Nedre Norrland	2 190	2 104	53	4 347	+ 33	+ 0·8
Övre Norrland	839	824	29	1 692	+ 68	+ 4·2
Städerna	8 660	7 334	114	16 108	— 146	— 0·9
Stockholm	2 265	1 545	20	3 830	+ 70	+ 1·9
Göteborg	1 322	839	1	2 162	+ 8	+ 0·4
Malmö	471	416	3	890	— 38	— 4·1
Övriga städer över 30 000 inv.	2 272	2 049	23	4 344	+ 372	+ 9·4
Städer under 30 000 inv.	2 330	2 485	67	4 882	— 557	— 10·2
Hela riket	18 666	17 667	292	36 615	— 540	— 1·5

Vårdtagarnas fördelning på män och kvinnor samt barn företer en del olikheter mellan skilda kategorier av understödstagare och mellan olika lokala områden, vilka i huvudsak framgå av de i tab. V sammanställda uppgifterna, hämtade från den representativa undersökningen. På landsbygden voro de kvinnliga vårdtagarna något talrikare (50 %) än männen (49 %), medan förhållandet var det motsatta i städerna (45 % kvinnor och 54 % män). I de två största städerna voro kvinnorna avsevärt färre i jämförelse med männen (40 resp. 41 % mot 60 resp. 59 %). I dessa städer förefanns en stark övertalighet av män såväl bland tilläggs-pensionärer som bland övriga vårdtagare, mest utpräglad dock bland de senare. Omkring 1 % av vårdtagarna voro barn. Bland vårdtagare utan tilläggs-pension voro ungefär 5 % minderåriga.

Vårdtagarnas sammansättning i familjehänseende framgår av följande från den representativa undersökningen hämtade uppgifter.

Vård på fattigvårdsanstalt	Antal understödsfall (1/5)	Därav, i %, tillhörande familjetypen							
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		ensamma barn	
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn
1. Understödstagare med tilläggs-pension.									
Landsbygden	3 451	45·5	0·0	47·5	0·4	6·2	0·4	—	—
Städerna	2 296	45·9	0·1	45·8	0·3	7·4	0·5	—	—
Hela riket	5 747	45·7	0·1	46·8	0·3	6·7	0·4	—	—
2. Övriga understödstagare.									
Landsbygden	506	44·5	0·4	35·6	3·7	7·9	7·5	0·6	—
Städerna	853	55·8	0·2	25·6	4·1	8·7	5·1	0·5	—
Hela riket	1 359	51·6	0·3	29·3	4·0	8·4	5·9	0·5	—
3. Samtliga understödstagare.									
Landsbygden	3 957	45·4	0·1	46·0	0·8	6·4	1·2	0·1	—
Städerna	3 149	48·6	0·2	40·3	1·3	7·7	1·8	0·1	—
Hela riket	7 106	46·8	0·1	43·5	1·0	7·0	1·5	0·1	—

Tab. V. Vårdtagare på fattigvårdsanstalt fördelade på män, kvinnor och barn.

Representativa undersökningen.

Riksområden och kommutyper	Tilläggs pensionärer				Övriga understödstagare				Samtliga understödstagare			
	Antal vårdtagare ($\frac{1}{2}$)	Därav, i %,			Antal vårdtagare ($\frac{1}{2}$)	Därav, i %,			Antal vårdtagare ($\frac{1}{2}$)	Därav, i %,		
		m.	kv.	barn		m.	kv.	barn		m.	kv.	barn
<i>Landsbygden</i>	3 527	49.1	50.8	0.1	528	49.6	44.6	5.8	4 053	49.2	50.0	0.8
Mälardalen	730	50.8	49.2	—	97	50.5	44.3	5.2	827	50.8	48.6	0.6
Östra Götaland	645	46.8	53.3	0.2	81	49.4	44.4	6.2	726	46.8	52.4	0.8
Skåne, Blekinge och Halland	521	49.3	50.6	0.2	48	56.2	37.5	6.3	569	49.9	49.4	0.7
Bohuslän och Västmanland	643	46.8	53.7	—	80	51.3	46.2	2.5	723	46.9	52.8	0.3
Dalarna och Nedre Norrland	713	51.1	48.7	0.2	166	43.4	50.0	6.6	879	49.6	48.9	1.5
Övre Norrland	275	51.6	48.4	—	54	59.3	33.3	7.4	329	52.9	45.9	1.2
Jordbrukskommuner	532	49.4	50.6	—	71	49.3	47.9	2.8	603	49.4	50.2	0.4
Skogskommuner	122	58.2	41.8	—	27	51.9	37.0	11.1	149	57.1	40.9	2.0
Blandade kommuner	1 341	48.3	51.7	—	180	53.3	43.9	2.8	1 521	48.9	50.8	0.3
Industrikommuner	439	50.8	49.2	—	106	43.4	47.2	9.4	545	49.4	48.8	1.8
Övriga kommuner	1 093	48.2	51.4	0.4	142	49.3	43.7	7.0	1 235	48.3	50.5	1.2
<i>Städerna</i>	2 321	51.1	48.9	0.0	890	60.8	35.5	3.7	3 211	53.8	45.2	1.0
Stockholm	516	52.9	47.1	—	250	74.0	26.0	—	766	59.7	40.3	—
Göteborg	299	54.5	45.5	—	120	69.2	30.8	—	419	58.7	41.3	—
Malmö	112	58.9	41.1	—	73	54.8	43.8	1.4	185	57.3	42.2	0.5
Övriga städer över 30 000 inv.	627	50.4	49.4	0.2	240	53.3	42.9	3.8	867	51.2	47.6	1.2
Städer under 30 000 inv.	767	48.0	52.0	—	207	51.2	37.7	11.1	974	48.7	49.0	2.3
<i>Hela riket</i>	5 848	49.9	50.0	0.1	1 416	56.6	38.9	4.5	7 264	51.2	47.9	0.9

Det i denna tabell redovisade antalet understödsfall är något lägre än motsvarande antal vårdtagare i tab. V, emedan det förekommit, att två och någon gång tre eller flera personer tillhörande samma familj under året varit intagna på fattigvårdsanstalt. Emellertid ligger det i sakens natur, att det stora flertalet eller, som tabellens utvisar, omkring 90 % av de understödsfall, i vilka hjälp lämnats i form av vård på ålderdomshem och liknande anstalter, utgöres av ensamstående män och kvinnor. På landsbygden voro de ensamma männen något färre, i städerna däremot avsevärt talrikare än de ensamma kvinnorna. Endast omkring 9 % av understödsfallen tillhörde familjetypen gifta par, och av dessa hade endast omkring $\frac{1}{6}$ minderåriga barn. Det bör måhända påpekas, att i sistnämnda fall i regel icke barnen utan endast fadern eller modern vistats på fattigvårdsanstalt. I det fåtal fall, då ensamma män eller ensamma kvinnor med barn varit intagna på fattigvårdsanstalt, ha de ofta vistats där tillsammans med barnen, vilka då räknats som vårdtagare. Det synes dock utan undantag ha varit fråga om helt tillfällig vård, tills man hunnit ordna för dem på annat sätt. Detsamma gäller de sällsynta fall, då ensamma barn varit intagna på fattigvårdsanstalt.

Någon fördelning av vårdtagarna efter ålder kan icke göras på grundval av föreliggande uppgifter men väl av vårdfallen efter hemortsrättsledarens ålder. Sistnämnda fördelning torde dock i stort sett ansluta sig till den förra, då

vårdtagarna enligt det föregående till 90 % utgöras av ensamstående vårdtagare. En översikt av vårdfallens fördelning efter huvudpersonens ålder lämnas i följande tablå, vilken grundar sig på den representativa undersökningen:

Vård på fattigvårdsanstalt	Antal understödsfall (1/2)	Därav antal fall, i %, där försörjaren var i åldern						
		-16 år	16-30 år	30-40 år	40-50 år	50-60 år	60-67 år	67- år
1. <i>Understödsdagare med tilläggspension.</i>								
Landsbygden	3 451	—	1.3	3.0	5.4	8.4	8.3	73.6
Städerna	2 296	—	1.0	3.5	6.6	10.0	9.9	69.0
Hela riket	5 747	—	1.2	3.2	5.9	9.0	9.0	71.7
2. <i>Övriga understödsdagare.</i>								
Landsbygden	506	0.6	9.1	8.5	8.3	20.8	13.8	38.9
Städerna	853	0.5	11.6	9.0	10.4	19.6	21.7	27.2
Hela riket	1 359	0.4	10.8	8.8	9.6	20.0	18.8	31.6
3. <i>Samtliga understödsdagare.</i>								
Landsbygden	3 957	0.1	2.3	3.7	5.8	10.0	9.0	69.1
Städerna	3 149	0.1	3.8	5.0	7.7	12.6	13.1	57.7
Hela riket	7 106	0.1	3.0	4.3	6.6	11.1	10.8	64.1

De högsta åldrarna äro självfallet starkt representerade bland vårdtagarna på fattigvårdsanstalterna, ojämförligt starkare än i hela understöds klientelet. I fråga om ungefär 64 % av samtliga vårdfall var sålunda huvudpersonen 67 år och däröver. Av tilläggspensionärerna voro 72 % och av övriga understödsdagare 32 % över denna ålder. Städernas vårdtagare voro i båda fallen genomsnittligt yngre än landsbygdens.

Antal vårddagar och vårdens värde. Enligt tab. X, som grundar sig på hela uppgiftsmaterialet, utgjorde den genomsnittliga vårdtiden under år 1945 för personer, som varit intagna på fattigvårdsanstalt, 263 dagar. Den var längre på landsbygden än i städerna (280 mot 242 dagar). Stora skillnader framträda mellan de olika länen. Vad landsbygden beträffar, uppges den kortaste genomsnittliga vårdtiden i Västernorrlands län (242 dagar), den längsta i Gotlands län och Hallands län (315 dagar). För städernas vidkommande visar Gävleborgs län det lägsta medeltalet (197 dagar) och Hallands län det högsta (285 dagar).

Skilda omständigheter kunna tänkas medverka till dessa variationer. En viktig orsak är, att ålderdomshemmen i olika omfattning emottaga för tillfällig försörjning personer med oregelbunden sysselsättning och utan ordnade hemförhållanden. I själva verket förekomma två olika typer av vårdtagare, nämligen å ena sidan de som äro varaktigt omhändertagna, å andra sidan de som endast tillfälligt söka sin tillflykt till fattigvårdsanstalterna. Detta kommer till synes i tab. Y, som visar hur, enligt det representativa materialet, vårdtagarna i olika riksområden och kommungrupper fördelade sig efter antalet

Tab. X. Antal vårdtagare samt vårdens varaktighet och värde på fattigvårdsanstalter, länsvis år 1945.

L ä n	Landsbygd			Städer			Landsbygd o. städer		
	Antal vårdtagare	Vård-dagar per vårdtagare	Vårdens värde per vårdtag kr.	Antal vårdtagare	Vård-dagar per vårdtagare	Vårdens värde per vårdtag kr.	Antal vårdtagare	Vård-dagar per vårdtagare	Vårdens värde per vårdtag kr.
Stockholms stad	—	—	—	3 830	239	7·10	3 830	239	7·10
Stockholms län . . .	1 179	278	3·00	470	260	2·73	1 649	273	2·93
Uppsala	495	290	2·78	303	266	4·65	798	281	3·46
Södermanlands . . .	882	307	2·56	450	253	4·23	1 332	289	3·06
Östergötlands . . .	1 333	283	2·77	1 110	221	5·50	2 443	255	3·85
Jönköpings	495	314	2·61	282	230	3·98	777	283	3·01
Kronobergs	600	307	2·44	157	200	5·33	757	285	2·86
Kalmar	1 102	286	2·45	298	241	2·72	1 400	276	2·50
Gotlands	84	315	2·21	68	230	3·00	152	277	2·50
Blekinge	603	273	2·41	269	257	5·66	872	268	3·37
Kristianstads	754	292	2·73	182	219	5·08	936	278	3·09
Malmöhus	1 026	306	2·63	2 032	239	2·65	3 058	262	2·64
Hallands	444	315	2·46	340	285	2·89	784	302	2·64
Göteborgs o. Bohus . . .	721	293	2·46	2 450	260	3·44	3 171	267	3·20
Älvsborgs	1 046	300	2·66	519	240	3·41	1 565	280	2·87
Skaraborgs	801	300	2·49	311	263	3·29	1 112	290	2·69
Värmlands	1 251	285	2·83	385	247	3·34	1 636	276	2·94
Örebro	979	279	2·92	447	235	4·11	1 426	265	3·25
Västmanlands	673	283	2·87	430	241	4·78	1 103	267	3·55
Kopparbergs	1 054	267	3·31	208	236	2·98	1 262	261	3·26
Gävleborgs	1 197	247	3·10	746	197	2·93	1 943	228	3·04
Västernorrlands	1 539	242	2·82	412	265	3·25	1 951	247	2·92
Jämtlands	557	263	2·69	121	232	4·31	678	258	2·95
Västerbottens	710	251	2·57	103	228	3·28	813	248	2·65
Norrbottns	982	254	3·12	185	224	4·36	1 167	249	3·29
Hela riket 1945	20 507	280	2·75	16 108	242	4·44	36 615	263	3·43
1944	20 902	280	2·61	16 253	252	4·37	37 155	268	3·34

vård dagar under år 1945. Man finner, att endast ett fåtal personer hade en vårdtid, som ungefär motsvarade den genomsnittliga; i stället hade, om man ser till hela riket, över hälften av antalet vårdtagare vistats hela året på fattigvårdsanstalt, medan för nära $\frac{3}{10}$ vårdtiden ej översteg 3 månader. Av de sistnämnda torde det stora flertalet ha varit tillfälliga vårdtagare, ehuru givetvis även en del varaktigt omhändertagna kunna ha vårdats under så pass kort tid, nämligen sådana som avgått under året (genom döden eller på annat sätt) och sådana som tillkommit. Att den genomsnittliga vårdtiden var kortare i städerna än på landsbygden, förklaras av att proportionen av tillfälliga vårdtagare tydligen var högre i förra fallet, proportionen av varaktigt omhändertagna däremot lägre. På samma sätt torde de flesta olikheterna mellan respektive län kunna förklaras.

Den längsta vistelsetiden på ifrågavarande anstalter uppvisa helt naturligt tilläggs pensionärerna. Enligt tab. Y hade omkring 60 % av dem vistats där

hela året. Motsvarande andel för övriga understödstagare utgör 41 %. I båda fallen uppvisar landsbygden procentuellt flera varaktigt omhändertagna vårdtagare än städerna. En stor del tillfälliga vårdtagare påträffas bland vårdtagare utan tilläggspension, av vilka ungefär var tredje vistats på fattigvårdsanstalt högst 90 dagar. Bland tilläggspensionärerna hade endast var sjätte vårdtagare en så kort vårdtid. Av landskommunerna kännetecknas — relativt sett — jordbrukskommunerna och de blandade kommunerna av ett stort antal varaktiga vårdtagare och tämligen få tillfälliga vårdtagare. I skogs- och industrikommunerna voro däremot de varaktiga vårdfallen relativt färre än i övriga landskommuner. Bland understödstagarna utan tilläggspension hade emellertid industrikommunerna det relativt högsta antalet varaktiga vårdfall. De blandade kommunerna och skogskommunerna uppvisade däremot låga siffror för varaktig vård och höga för tillfällig vård. En särställning gentemot den övriga landsbygden intaga beträffande icke tilläggspensionärer landskommunerna i Övre Norrland, där vårdtiden på kommunernas anstalter i allmänhet var väsentligt kortare än i andra landsdelar och t. o. m. lägre än i städerna.

Tab. 3 i tabellbilagan innehåller uppgifter angående det totala värdet av den vård, som lämnats på fattigvårdsanstalterna. Enligt den föreliggande redovisningen skulle för riket i dess helhet värdet av denna vård ha uppgått till drygt 33 milj. kr. Landskommunerna ha redovisat ett sammanlagt belopp av nära 16 milj. kr, och för städerna uppgår motsvarande summa till c:a 17 milj. kr. Uppgifter för de särskilda länen och för de större städerna återfinnas i tabellen.

De uppgivna beloppen kunna icke betraktas som något exakt mått på kommunernas kostnader för vården på fattigvårdsanstalterna. Endast i undantagsfall torde uppgiftslämnarna haft tillgång till eller uppgjort några mera ingående kostnadskalkyler, innefattande bl. a. beräkningar av de fasta kostnaderna för anstaltsvården o. dyl. Det torde f. ö. i många fall vara svårt att ur kommunernas räkenskaper särskilja de utgifter, som uteslutande hänföra sig till fattigvårdsanstalterna och deras verksamhet. Sannolikt ha därför likasom under tidigare år uppgifterna angående vårdens värde grundats på mer eller mindre summariska uppskattningar av kostnaden per vårddag. Ofta torde man härvidlag ha rättat sig efter de inackorderingsavgifter, som krävas av icke-understödsdagare, och stundom även efter den av Kungl. Maj:t fastställda taxan för avräkning av fattigvårdskostnader mellan kommunerna.

I tab. X meddelas de genomsnittliga belopp för kostnaden per vårddag, som kunna räknas fram på grundval av de föreliggande uppgifterna angående vårdens värde och antalet vårddagar. Denna genomsnittskostnad var 2.75 kr på landsbygden och 4.44 kr i städerna. Sedan föregående år har dagskostnaden ej undergått någon nämnvärd ökning.

Vad landsbygden beträffar, finner man den lägsta genomsnittskostnaden i Gotlands län (2.21 kr), den högsta i Kopparbergs län (3.31 kr). För städernas vidkommande äro variationerna ännu större. Sålunda uppgick den beräknade vårdkostnaden per dag till 2.65 kr i Malmöhus läns städer, medan mot-

Tab. Y. Vårdtagare på fattigvårdsanstalt, fördelade efter vårdtiden, inom olika riksområden och kommuntyper.

Representativa undersökningen.

Riksområden och kommuntyper	Ensamma vårdtagare							Två el. flera vårdtagare		Samtliga vårdtagare.
	Antal (1/2)	Därav, i %, med en vård- tid av dagar					Med- del- tal vård- dagar	Antal (1/2)	Medel- tal vård- dagar	Medeltal vård- dagar
		1- 89	90- 179	180- 269	270- 359	360 o. där- över				
1. Understödstagare med till- läggs pension.										
<i>Landsbygden</i>	3 377	13.7	8.5	8.0	6.7	63.1	286	150	248	284
Mälardalen	686	12.2	6.9	9.3	5.7	65.9	293	44	270	291
Östra Götaland	609	13.0	7.2	6.4	5.4	68.0	293	36	280	292
Skåne, Blekinge och Halland	503	7.8	8.9	8.3	6.4	68.6	304	18	237	301
Bohuslän och Västmanland	623	11.7	7.2	6.8	7.4	66.9	296	20	265	295
Dalarna och Nedre Norrland	693	20.1	11.8	8.4	7.6	52.1	257	20	250	257
Övre Norrland	263	18.3	8.7	9.9	9.5	53.6	265	12	51	255
Jordbrukskommuner	514	9.2	6.4	10.1	5.6	68.7	302	18	235	300
Skogskommuner	118	14.4	10.2	5.9	10.2	59.3	282	4	247	281
Blandade kommuner	1 289	13.3	8.6	7.8	6.7	63.7	287	52	296	288
Industrikommuner	425	16.0	8.2	9.2	7.6	59.1	275	14	191	273
Övriga kommuner	1 031	15.3	9.4	7.1	6.6	61.6	279	62	224	276
<i>Städerna</i>	2 271	20.3	8.4	6.7	8.3	56.3	265	50	246	264
Stockholm	512	21.9	8.8	7.4	9.4	52.5	256	4	365	257
Göteborg	297	13.8	8.8	7.1	8.4	61.9	286	2	150	285
Malmö	110	26.4	7.3	2.7	4.6	59.1	251	2	213	251
Övr. städer över 30 000 inv.	607	21.6	7.6	8.2	9.7	52.9	261	20	255	260
Städer under 30 000 inv.	745	20.0	8.9	5.2	6.8	59.1	268	22	228	267
<i>Hela riket</i>	5 648	16.4	8.4	7.5	7.4	60.3	277	200	247	276
2. Övriga understödstagare.										
<i>Landsbygden</i>	487	29.8	8.2	7.4	6.2	48.4	233	39	89	223
Mälardalen	92	26.1	5.4	8.7	10.9	48.9	248	5	21	237
Östra Götaland	77	28.6	9.1	3.9	2.6	55.8	246	4	201	244
Skåne, Blekinge och Halland	46	21.7	13.0	4.4	2.2	58.7	252	2	112	246
Bohuslän och Västmanland	76	21.1	7.9	6.6	3.9	60.5	268	4	6	255
Dalarna och Nedre Norrland	144	33.3	9.0	9.7	5.6	42.4	215	22	99	200
Övre Norrland	52	48.1	5.8	7.7	11.5	26.9	172	2	62	168
Jordbrukskommuner	69	18.8	11.6	11.6	7.3	50.7	254	2	110	250
Skogskommuner	25	36.0	4.0	12.0	16.0	32.0	207	2	62	197
Blandade kommuner	172	30.8	11.6	5.3	5.2	47.1	226	8	103	220
Industrikommuner	91	25.3	5.5	12.1	5.5	51.6	250	15	83	226
Övriga kommuner	130	36.2	4.6	3.8	5.4	50.0	226	12	88	214
<i>Städerna</i>	832	39.7	11.6	6.0	6.4	36.3	193	58	64	184
Stockholm	242	34.3	14.9	6.2	7.8	36.8	205	8	95	201
Göteborg	120	35.0	14.2	7.5	5.0	38.3	200	—	—	20.0
Malmö	73	31.5	2.7	9.6	9.6	46.6	234	—	—	234
Övr. städer över 30 000 inv.	223	47.5	9.9	3.6	6.3	32.7	173	17	186	162
Städer under 30 000 inv.	174	43.7	11.5	6.3	4.0	34.5	179	33	80	163
<i>Hela riket</i>	1 319	36.0	10.4	6.5	6.3	40.8	208	97	74	198
3. Samtliga understödstagare.										
<i>Landsbygden</i>	3 864	15.7	8.4	8.0	6.7	61.2	279	189	215	276
Män	1 929	16.1	7.0	8.4	7.1	61.4	—	—	—	—
Kvinnor	1 935	15.3	9.8	7.5	6.3	61.1	—	—	—	—
<i>Städerna</i>	3 103	25.5	9.3	6.5	7.8	50.9	245	108	148	242
Män	1 697	23.4	9.9	6.7	7.9	52.1	—	—	—	—
Kvinnor	1 406	28.1	8.5	6.3	7.5	49.6	—	—	—	—
<i>Hela riket</i>	6 967	20.1	8.8	7.3	7.2	56.6	264	297	191	261

svarande belopp för Stockholms stad utgjorde 7·10 kr. Tydligt bero dessa skillnader i viss utsträckning på att olika principer tillämpats vid beräkningen av vårdens värde. En undersökning av dagskostnaden på ålderdomshem i olika dyrtorsgrupper verkställdes i 1941 års fattigvårdsberättelse, till vilken hänvisas.

IX. Vård på sjukvårdsanstalt.

Antal vårdtagare m. m. Antalet personer, för vilka fattigvårdsstyrelserna under år 1945 helt eller delvis bekostade en längre eller kortare tids vistelse på sjukvårdsanstalter, uppgick till c:a 62 000. De redovisas länsvis och för de större städerna i tab. 3 i tabellbilagan. Deras fördelning på män, kvinnor och barn samt olika lokala områden framgår av efterföljande tablå.

R i k s o m r å d e n	Antal vårdtagare				Ökning eller minskning sedan 1944	
	Män	Kvinnor	Barn	Summa	Antal	%
Landsbygden	18 355	16 506	2 625	37 486	- 2 868	- 7·1
Mälarlän	3 102	2 996	341	6 439	- 395	- 5·8
Östra Götaland	3 185	2 769	341	6 295	- 397	- 5·9
Skåne, Blekinge och Halland	2 475	2 172	262	4 909	- 378	- 7·1
Bohuslän och Vänerlän	2 986	2 783	327	6 096	- 875	- 12·6
Dalarna och Nedre Norrland	4 351	3 878	744	8 973	- 549	- 5·8
Övre Norrland	2 256	1 908	610	4 774	- 274	- 5·4
Städerna	11 292	11 661	1 685	24 638	+ 176	+ 0·7
Stockholm	3 575	3 720	225	7 520	- 315	- 4·0
Göteborg	1 506	1 584	428	3 518	+ 694	+ 24·6
Malmö	526	480	183	1 189	- 14	- 1·2
Övriga städer över 30 000 inv.	2 099	2 220	279	4 598	+ 409	+ 9·8
Städer under 30 000 inv.	3 586	3 657	570	7 813	- 598	- 7·1
Hela riket	29 647	28 167	4 310	62 124	- 2 692	- 4·2

Antalet understödstagare på sjukvårdsanstalterna har för hela riket minskat med drygt 4 % sedan föregående år. Göteborg och städer under 30 000 invånare förete emellertid en viss ökning.

Vårdtagarnas fördelning på män, kvinnor och barn inom olika lokala områden och inom skilda kategorier av understödstagare framgår av tab. Z, vilken grundar sig på det representativa materialet. I hela riket voro de manliga och kvinnliga vårdtagarna nästan lika många; på landsbygden voro männen dock något flera (49 %) än kvinnorna (44 %) och i städerna något färre (45 % mot 48 % för kvinnorna). I landskommunerna voro emellertid männen övertaliga endast bland tilläggs-pensionärerna, av vilka 54 % voro män och 45 % kvinnor. Särskilt framträdande var denna större andel av män bland tilläggs-pensionärerna i Bohuslän och Vänerlän samt i jordbrukskommunerna. Vad gäller övriga understödstagare överväger antalet kvinnor avsevärt i Mälarlän. Både bland tilläggs-pensionärer och övriga understödstagare i städerna

Tab. Z. Vårdtagare på sjukvårdsanstalt fördelade på män, kvinnor och barn.
Representativa undersökningen.

Riksområden och kommuntyper	Tilläggs- pensionärer				Övriga understödstagare				Samtliga understödstagare			
	Antal vård- tagare (1/5)	Därav, i %,			Antal vård- tagare (1/5)	Därav, i %,			Antal vård- tagare (1/5)	Därav, i %,		
		män	kv.	barn		män	kv.	barn		män	kv.	barn
<i>Landsbygden</i>	4 216	53·7	44·9	1·4	3 269	42·6	43·6	13·8	7 485	48·8	44·4	6·8
Mälardalen	765	51·0	48·5	0·5	537	41·7	46·2	12·1	1 302	47·2	47·5	5·3
Östra Götaland	773	54·7	44·1	1·2	500	42·0	44·6	13·4	1 273	49·7	44·8	6·0
Skåne, Blekinge och Halland	613	54·8	44·4	0·8	346	44·8	42·5	12·7	959	51·2	43·7	5·1
Bohuslän och Vänerlän	716	57·0	42·3	0·7	536	43·8	46·3	10·4	1 252	51·1	44·0	4·9
Dalarna och Nedre Norrland	918	53·4	44·4	2·2	860	42·1	43·4	14·5	1 778	48·0	44·0	8·0
Övre Norrland	431	50·1	46·4	3·5	490	42·2	37·8	20·0	921	45·9	41·8	12·3
Jordbrukskommuner	723	56·0	42·5	1·5	499	43·7	42·3	14·0	1 222	51·0	42·4	6·6
Skogskommuner	203	51·2	45·8	3·0	276	40·2	37·3	22·5	479	44·9	40·9	14·2
Blandade kommuner	1 645	52·6	46·0	1·4	1 236	43·7	42·1	14·2	2 881	48·8	44·3	6·9
Industrikommuner	490	52·5	46·7	0·8	446	45·1	44·6	10·3	936	48·9	45·7	5·4
Övriga kommuner	1 155	54·6	44·2	1·2	812	39·5	48·3	12·2	1 967	48·4	45·9	5·7
<i>Städerna</i>	2 187	46·9	52·6	0·5	2 715	43·5	44·4	12·1	4 902	45·0	48·0	7·0
Stockholm	584	47·4	52·2	0·4	920	47·6	47·7	4·7	1 504	47·5	49·5	3·0
Göteborg	302	45·4	53·0	1·6	403	40·0	37·7	22·3	705	42·8	44·3	13·4
Malmö	105	49·5	50·5	—	144	37·5	36·1	26·4	249	42·6	42·2	15·2
Övriga städer över 30 000 inv.	458	45·4	54·1	0·5	460	45·9	44·6	9·5	918	45·7	49·3	5·0
Städer under 30 000 inv.	738	47·6	52·0	0·4	788	40·4	45·3	14·3	1 526	43·8	48·6	7·6
<i>Hela riket</i>	6 403	51·4	47·6	1·0	5 984	43·0	44·0	13·0	12 387	47·3	45·8	6·9

är antalet kvinnor högre än antalet män på sjukvårdsanstalt. Knappt 7 % av vårdtagarna utgjordes av barn. Barnen voro alltså väsentligt färre bland vårdtagarna på sjukvårdsanstalterna än bland understödstagarna överhuvud, av vilka mera än $\frac{1}{4}$ voro minderåriga. Trots det större barnantalet bland understödstagarna på landsbygden var andelen barn bland vårdtagarna icke större där än i städerna. Bland understödstagare utan tilläggspension utgjorde barnen 13 % av samtliga vårdtagare, på landsbygden 14 % och i städerna 12 %. Den största andelen barn förefanns bland denna kategori vårdtagare i Malmö (26 %).

De familjer, som erhållit fattigvårdsstyrelsernas hjälp för vård av någon familjemedlem på sjukvårdsanstalt, fördela sig på familjetyper såsom framgår av följande tablå, vilken grundar sig på den representativa undersökningen.

Här liksom i fråga om vården på fattigvårdsanstalter är antalet redovisade understödsfall något mindre än antalet vårdtagare, enär det emellanåt förekommit, att två eller flera personer tillhörande samma familj under året varit intagna på sjukvårdsanstalt. Den i tablå återgivna fördelningen efter familjetyp skiljer sig av naturliga skäl betydligt från motsvarande fördelning bland de understödstagare, som erhållit vård på fattigvårdsanstalt. Den överensstämmer däremot i stort sett rätt väl med motsvarande fördelning bland samtliga understödsfall (jfr tab. C). Likväl äro bland sjukvårdsfallen ensamma män utan barn företrädde i något större omfattning (36 % mot 28 %), medan ensam-

Vård på sjukvårdsanstalt	Antal under- stöds- fall (¹ / ₆)	Därav, i %, tillhörande familjetypen						
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		en- sam- ma barn
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn	
1. <i>Understödstagare med tilläggs-pension.</i>								
Landsbygden	4 163	44.3	0.4	37.1	1.1	11.6	5.5	—
Städerna	2 168	39.1	0.1	46.8	1.1	9.9	3.0	—
Hela riket	6 331	42.6	0.3	40.4	1.1	11.0	4.6	—
2. <i>Övriga understödstagare.</i>								
Landsbygden	3 165	28.9	0.7	21.9	5.1	12.1	30.6	0.7
Städerna	2 617	29.2	0.6	26.5	8.1	11.4	23.8	0.4
Hela riket	5 782	29.0	0.7	24.0	6.4	11.8	27.5	0.6
3. <i>Samtliga understödstagare.</i>								
Landsbygden	7 328	37.7	0.5	30.6	2.8	11.8	16.3	0.3
Städerna	4 785	33.7	0.4	35.7	4.9	10.7	14.4	0.2
Hela riket	12 113	36.1	0.5	32.6	3.6	11.4	15.6	0.2

ma kvinnor utan barn äro företrädta i något mindre omfattning (33 % mot 38 %). Barnfamiljernas andel av samtliga understödsfall, som erhållit vård på sjukvårdsanstalt, var densamma som inom hela understöds-klientelet. Det måste emellertid i övervägande grad varit föräldrarnas sjukvård, som föranlett dessa familjers fattigvårdsbehov, alldenstund barnen enligt det föregående utgjorde ungefär $\frac{1}{3}$ så stor andel bland vårdtagarna på sjukvårdsanstalterna som bland understödstagarna överhuvud.

Fördelningen av vårdfallen på sjukvårdsanstalterna efter huvudpersonens ålder framgår i stora drag av efterföljande sammanställning, grundad på den representativa undersökningen.

Vård på sjukvårdsanstalt	Antal under- stöds- fall (¹ / ₆)	Därav antal fall, i %, där försörjaren var i åldern						
		-16 år	16-30 år	30-40 år	40-50 år	50-60 år	60-67 år	67- år
1. <i>Understödstagare med tilläggs-pension.</i>								
Landsbygden	4 163	—	12.0	15.5	19.1	17.5	11.1	24.8
Städerna	2 168	—	11.6	13.0	17.6	18.2	12.5	27.2
Hela riket	6 331	—	11.9	14.7	18.6	17.7	11.5	25.6
2. <i>Övriga understödstagare.</i>								
Landsbygden	3 165	0.7	27.2	19.8	20.3	17.3	9.4	5.3
Städerna	2 617	0.4	29.3	22.0	17.6	15.9	8.6	6.2
Hela riket	5 782	0.5	28.1	20.8	19.1	16.7	9.1	5.7
3. <i>Samtliga understödstagare.</i>								
Landsbygden	7 328	0.3	18.6	17.4	19.6	17.4	10.3	16.4
Städerna	4 785	0.2	21.3	17.9	17.6	16.9	10.4	15.7
Hela riket	12 113	0.3	19.6	17.6	18.8	17.2	10.4	16.1

Tab. Å. Antal vårdtagare samt vårdens varaktighet och värde på sjukvårdsanstalter, länsvis år 1945.

L ä n	Landsbygd			Städer			Landsbygd o. städer		
	Antal vårdtagare	Vård-dagar per vårdtagare	Vårdens värde per vårdtag kr.	Antal vårdtagare	Vård-dagar per vårdtagare	Vårdens värde per vårdtag kr.	Antal vårdtagare	Vård-dagar per vårdtagare	Vårdens värde per vårdtag kr.
Stockholms stad	—	—	—	7 520	168	2·63	7 520	168	2·63
Stockholms län	2 075	194	1·84	1 026	154	1·82	3 101	181	1·83
Uppsala	757	267	1·76	324	188	1·79	1 081	243	1·76
Södermanlands	1 276	227	1·74	674	162	1·79	1 950	205	1·75
Östergötlands	1 766	211	1·76	1 221	161	1·91	2 987	191	1·81
Jönköpings	948	270	1·74	589	215	1·82	1 537	249	1·77
Kronobergs	1 290	248	1·70	161	194	1·73	1 451	242	1·71
Kalmar	1 854	193	1·82	545	181	1·75	2 399	190	1·81
Gotlands	437	237	1·70	159	158	1·83	596	216	1·73
Blekinge	1 183	190	1·78	351	173	1·60	1 534	186	1·74
Kristianstads	1 591	248	1·66	279	196	1·71	1 870	240	1·67
Malmöhus	1 481	282	1·75	2 158	187	1·87	3 639	226	1·81
Hallands	654	236	1·75	305	169	1·73	959	215	1·74
Göteborgs o. Bohus	1 112	251	1·68	4 049	89	2·15	5 161	124	1·94
Älvsborgs	1 653	242	1·69	972	161	1·75	2 625	212	1·71
Skaraborgs	1 431	205	1·87	549	128	1·87	1 980	183	1·87
Värmlands	1 900	183	1·64	561	167	1·74	2 461	179	1·66
Örebro	1 343	207	1·68	633	193	1·70	1 976	203	1·68
Västmanlands	988	203	1·72	609	182	1·83	1 597	195	1·76
Kopparbergs	2 013	209	1·60	405	222	1·70	2 418	211	1·61
Gävleborgs	2 561	137	1·80	585	163	1·83	3 146	142	1·80
Västernorrlands	3 151	166	1·65	375	174	1·66	3 526	167	1·65
Jämtlands	1 248	186	1·70	153	163	1·84	1 401	184	1·71
Västerbottens	1 938	194	1·69	138	170	1·78	2 076	193	1·70
Norrbottnens	2 836	156	1·46	297	209	1·61	3 133	162	1·48
Hela riket 1945	37 486	204	1·71	24 638	159	2·10	62 124	186	1·84
1944	40 354	198	1·67	24 462	159	2·06	64 816	183	1·80

Det utmärkande för åldersfördelningen bland vårdfallen på nu ifrågavarande anstalter är, att de arbetsföra åldrarna äro väsentligt talrikare representerade än inom hela understödsklientelet (jfr tab. E). Åldrarna under 60 år omfatta sålunda c:a 74 % av vårdfallen i det förra fallet mot 53 % av understödsfallen i det senare. Dessa skiljaktigheter gälla såväl landsbygd som städer. Särskilt bland tilläggspensionärerna skiljer sig åldersfördelningen bland vårdfallen på sjukvårdsanstalterna starkt från densamma inom pensionärsgruppen bland samtliga understödsfall. Åldrarna under 60 år voro, relativt sett, c:a dubbelt så talrika i förra fallet (63 %) som i det senare (30 %). Bland övriga understödstagare äro skillnaderna betydligt mindre.

Antal vårddagar och vårdens värde. Enligt tab. Å, som grundar sig på hela uppgiftsmaterialet, utgjorde den genomsnittliga vårdtiden för samtliga på sjukvårdsanstalt intagna understödstagare 186 dagar (på landsbygden 204 dagar,

Tab. Ä. Vårdtagare på sjukvårdsanstalt fördelade efter vårdtiden inom olika riksområden och kommuntyper.

Representativa undersökningen.

Riksområden och kommuntyper	Ensamma vårdtagare							Två el. flera vårdtagare ¹		Samtliga vårdtagare.
	Antal (¹ / ₅)	Därav, i %, med en vårdtid av dagar					Medeltal vård-dagar	Antal (¹ / ₅)	Medeltal vård-dagar	Medeltal vård-dagar
		1-89	90-179	180-269	270-359	360 o. där-över				
1. Understödsdagare med tilläggspension.										
<i>Landsbygden</i>	4 119	25.4	5.3	4.2	2.1	63.0	260	97	110	256
Mälarlän	754	24.4	4.5	3.3	2.3	65.5	267	11	223	266
Östra Götaland	744	22.7	4.8	3.0	1.1	68.4	272	29	67	264
Skåne, Blekinge och Halland	608	15.8	5.1	2.8	2.1	74.2	295	5	158	293
Bohuslän och Västmanland	707	25.7	5.2	4.4	2.7	62.0	259	9	217	258
Dalarna och Nedre Norrland	888	32.3	5.5	6.1	2.4	53.7	232	30	67	227
Övre Norrland	418	30.6	7.7	5.3	1.9	54.5	236	13	117	238
Jordbrukskommuner	698	20.6	4.5	3.7	2.4	68.8	279	25	125	273
Skogskommuner	197	36.0	10.7	6.1	1.5	45.7	211	6	53	206
Blandade kommuner	1 613	26.1	5.3	3.8	2.0	62.8	258	32	121	255
Industrikommuner	478	28.0	4.6	4.6	1.7	61.1	252	12	84	248
Övriga kommuner	1 133	24.3	5.3	4.4	2.3	63.7	263	22	107	260
<i>Städerna</i>	2 149	34.1	4.9	4.4	3.3	53.3	230	38	102	228
Stockholm	580	31.2	4.8	2.1	3.4	58.5	242	4	205	242
Göteborg	292	66.1	8.2	6.9	4.1	14.7	110	10	25	108
Malmö	105	24.8	6.7	5.7	1.9	60.9	257	—	—	257
Övriga städer över 30 000 inv.	444	26.8	3.8	6.1	4.1	59.2	255	14	58	249
Städer under 30 000 inv.	728	29.3	4.0	4.1	2.7	59.9	249	10	199	249
<i>Hela riket</i>	6 268	28.4	5.2	4.2	2.5	59.7	250	135	108	247
2. Övriga understödsdagare.										
<i>Landsbygden</i>	3 081	60.4	11.8	6.2	2.7	18.9	124	188	70	121
Mälarlän	506	60.1	9.5	6.1	3.0	21.3	130	31	90	128
Östra Götaland	468	60.3	11.7	4.9	1.9	21.2	129	32	42	124
Skåne, Blekinge och Halland	333	49.6	14.7	5.4	3.3	27.0	154	13	91	152
Bohuslän och Västmanland	508	57.9	11.4	5.1	2.6	23.0	135	28	65	131
Dalarna och Nedre Norrland	814	66.3	11.1	6.6	2.7	13.3	102	46	57	100
Övre Norrland	452	60.8	14.4	8.4	3.1	13.3	114	38	90	112
Jordbrukskommuner	467	59.1	10.5	6.2	2.8	21.4	55	20	115	58
Skogskommuner	256	64.8	13.7	7.8	4.7	9.0	240	32	70	221
Blandade kommuner	1 158	59.3	12.5	6.4	2.6	19.2	125	78	71	122
Industrikommuner	421	63.9	10.5	5.2	2.1	18.3	115	25	43	111
Övriga kommuner	779	59.3	11.8	5.8	2.6	20.5	128	33	63	126
<i>Städerna</i>	2 531	67.9	10.2	5.1	3.2	13.6	102	184	78	101
Stockholm	878	64.8	9.6	4.6	3.7	17.3	117	42	205	121
Göteborg	337	84.3	6.8	3.8	0.9	4.2	55	66	28	51
Malmö	120	70.8	14.2	3.3	5.0	6.7	82	24	33	74
Övriga städer över 30 000 inv.	434	63.8	10.2	6.7	3.9	15.4	112	26	67	110
Städer under 30 000 inv.	762	66.2	11.7	5.6	2.8	13.7	104	26	51	103
<i>Hela riket</i>	5 612	63.8	11.1	5.7	2.9	16.5	114	372	74	112
3. Samtliga understödsdagare.										
<i>Landsbygden</i>	7 200	40.4	8.1	5.0	2.4	44.1	202	285	84	197
Män	3 968	37.8	8.4	5.2	2.5	46.1	—	—	—	—
Kvinnor	3 232	43.5	7.7	4.8	2.2	41.8	—	—	—	—
<i>Städerna</i>	4 680	52.4	7.7	4.8	3.3	31.8	161	222	82	157
Män	2 403	51.9	8.6	4.5	3.4	31.6	—	—	—	—
Kvinnor	2 277	52.9	6.8	5.1	3.1	32.1	—	—	—	—
<i>Hela riket</i>	11 880	45.1	8.0	4.9	2.7	39.3	186	507	83	181

¹ Tillhörande samma familj.

i städerna 159 dagar). Vad landsbygden beträffar företer Gävleborgs län den kortaste genomsnittliga vårdtiden, nämligen 137 dagar, medan den längsta 282 dagar, återfinnes i Malmöhus län. Bland städerna återfinnes den kortaste vårdtiden i Göteborgs och Bohus län (89 dagar) och den längsta i Kopparbergs län (222 dagar). Variationerna i den genomsnittliga vårdtiden sammanhånga förmodligen främst med olikheter i fråga om fattigsjukvårdens organisation, förekomsten av anstalter för specialvård o. dyl.

Understöds klientelet på sjukvårdsanstalterna är liksom fattigvårdsanstalternas klientel mycket ojämnt fördelat i fråga om vårdtiden. Vårdtagarna kunna även här i stort sett uppdelas på två typer, å ena sidan tillfälliga och å den andra varaktiga vårdfall. Detta framgår av tab. Å, som visar, att $\frac{2}{5}$ av samtliga understödstagare hade vistats på sjukvårdsanstalterna praktiskt taget hela året, medan nära hälften hade erhållit sådan vård under kortare tid än tre månader. Andelen varaktigt vårdade understödstagare på sjukvårdsanstalter har under senare år ökat, vilket medfört, att medelantalet vård dagar för understödstagare intagna på sjukvårdsanstalt ökat från 160 dagar år 1941 till 181 dagar år 1945. Det ligger i sakens natur, att de tillfälliga vårdtagarna äro långt talrikare företrädde på sjukvårdsanstalterna än på fattigvårdsanstalterna. Mellan tilläggs pensionärer och övriga vårdtagare på sjukvårdsanstalterna förefinnes en väsentlig skillnad i avseende på vårdtiden. I förra fallet spela givetvis ålderdomssjukdomar, kroniska kroppssjukdomar o. dyl. en stor roll som orsak till sjukhusvistelsen, vilket gör att varaktig vård blir den förhärskande. Inom den andra kategorien av vårdtagare överväga synbarligen akuta sjukdomsfall, vilka föranleda endast en kortare sjukhusvistelse. Genomsnittliga vårdtiden var i senare fallet (112 dagar), bland tilläggs pensionärerna däremot mer än dubbelt så lång (247 dagar). I städerna synas de tillfälliga vårdtagarna i båda fallen på det hela taget vara betydligt talrikare, relativt sett, än på landsbygden.

Enligt tab. 3 i tabellbilagan uppgives det totala värdet av den vård, som understödstagarna under år 1945 erhållit på sjukvårdsanstalt, till över 21 milj. kr. Av denna summa kommo ungefär 13 milj. kr på landsbygden och c:a 8 milj. kr på städerna. Dessa belopp motsvara dock på intet sätt de verkliga kostnaderna för sjukhusvården. De uppgivna kostnaderna äro i allmänhet beräknade med utgångspunkt från de låga avgifter, som fattigvårdssamhälle-
na erlægga till läns lasarett och andra allmänna sjukvårdsanstalter. Följaktligen är även det genomsnittliga värdet per vård dag ganska lågt. Det uppgick enligt tab. Å på landsbygden till 1.71 kr och i städerna till 2.10 kr. Kostnaden har stigit blott obetydligt sedan år 1944.

X. Hemunderstöd.

Antal understödsfall m. m. Antalet familjer, som av fattigvårdsstyrelserna lämnats understöd i hemmet kontant eller in natura under år 1945, redovisas länsvis och för de större städerna i tab. 4 i tabellbilagan. De utgjorde ungefär 148 000, varav 71 000 på landsbygden och 77 000 i städerna. I jämförelse med föregående år har deras antal undergått vissa förändringar, vilka i huvudsak framgå av de uppgifter från den representativa undersökningen, som sammanställts i tab. Ö. Sedan år 1944 har antalet understödsfall med hemunderstöd i landskommunerna minskat med 4 %, vilket emellertid ungefär jämnt uppväges av en ökning på nära 5 % för städernas del. Utvecklingen i antalet hemunderstödda familjer är alltså i stort sett likartad med utvecklingen för hela antalet understödsfall inom fattigvården (jfr sid. 15). Ökningen i städerna är emellertid mera framträdande beträffande hemunderstöden.

De hemunderstödda familjernas fördelning på olika familjetyper, vilken återgives i tab. Aa, skiljer sig från motsvarande fördelning inom fattigvårds-klientelet i dess helhet (jfr tab. C), särskilt därigenom att ensamma personer utan barn inom den förstnämnda gruppen av understödsfall äro företrädda i relativt mindre omfattning än vad fallet är bland samtliga understödsfall. Detta gäller främst de ensamma männen utan barn (20 % mot 28 %), medan

Tab. Ö. Antal understödsfall med hemunderstöd åren 1945 och 1944.

Representativa undersökningen.

Riksområden och kommuntyper	Antal hemunderstödda familjer (1/6)		Ökning el. minskning sedan 1944 %
	1945	1944	
<i>Landsbygden</i>	14 276	14 900	— 4.2
Mälarlän	2 817	2 879	— 2.2
Östra Götaland	1 858	1 934	— 3.9
Skåne, Blekinge och Halland . .	1 577	1 702	— 7.3
Bohuslän och Vänern	2 113	2 275	— 7.1
Dalarna och Norrland	5 911	6 110	— 3.3
Jordbrukskommuner	1 349	1 419	— 4.9
Skogskommuner	542	530	+ 2.3
Blandade kommuner	4 910	5 040	— 2.6
Industrikommuner	2 884	3 035	— 5.0
Övriga kommuner	4 591	4 876	— 5.8
<i>Städerna</i>	15 177	14 500	+ 4.7
Stockholm	4 494	4 257	+ 5.6
Göteborg	2 226	2 035	+ 9.4
Malmö	877	773	+ 13.5
Övriga städer	7 580	7 435	+ 2.0
<i>Hela riket</i>	29 453	29 400	+ 0.2

Tab. Aa. Familjer i vilka en eller flera personer åtnjutit hemunderstöd, fördelade på familjetyper.

Representativa undersökningen.

Riksområden och kommuntyper	Antal under- stöds- fall (¹ / ₅)	Därav, i %, tillhörande familjetypen						
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		en- sam- ma barn
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn	
1. Understödstagare m. tilläggspension.								
Landsbygden	8 274	23.8	0.4	48.0	1.0	20.4	6.4	—
Mälardalen	1 731	23.5	—	49.0	0.6	22.2	4.7	—
Östra Götaland	1 192	23.5	0.3	47.5	1.0	20.9	6.8	—
Skåne, Blekinge och Halland	1 017	22.8	0.6	51.9	1.1	18.1	5.5	—
Bohuslän och Västmanland	1 362	24.3	0.3	51.1	0.5	19.2	4.6	—
Dalarna och Nedre Norrland	2 184	24.2	0.6	46.5	1.3	20.6	6.8	—
Övre Norrland	788	24.7	0.6	40.0	1.8	20.1	12.8	—
Jordbrukskommuner	787	24.4	0.2	47.9	1.3	19.7	6.5	—
Skogskommuner	241	28.6	0.4	32.8	1.3	23.2	13.7	—
Blandade kommuner	2 775	24.5	0.4	46.1	1.0	20.4	7.6	—
Industrikommuner	1 631	21.9	0.2	52.5	0.7	20.5	4.2	—
Övriga kommuner	2 840	23.7	0.5	48.5	1.1	20.2	6.0	—
Städerna	7 280	21.3	0.2	58.2	1.0	16.3	3.0	—
Stockholm	1 833	22.2	0.1	63.0	0.9	12.3	1.5	—
Göteborg	1 040	25.6	0.3	51.9	0.9	16.5	4.8	—
Malmö	380	21.3	—	56.1	0.5	16.8	5.3	—
Övriga städer över 30 000 inv.	1 700	19.2	0.1	58.9	1.3	17.5	3.0	—
Städer under 30 000 inv.	2 327	20.3	0.3	57.0	1.0	18.4	3.0	—
Hela riket	15 554	22.7	0.3	52.7	1.0	18.5	4.8	—
2. Övriga understödstagare.								
Landsbygden	6 002	12.8	1.2	22.0	18.2	7.6	37.7	0.5
Mälardalen	1 086	12.2	0.7	25.0	20.9	8.7	31.9	0.6
Östra Götaland	666	10.2	1.5	26.7	18.5	8.4	34.1	0.6
Skåne, Blekinge och Halland	560	10.2	0.2	23.8	20.7	6.4	37.8	0.9
Bohuslän och Västmanland	751	12.1	1.3	26.3	19.7	7.7	32.2	0.7
Dalarna och Nedre Norrland	1 885	14.5	0.8	20.8	17.5	8.3	37.9	0.2
Övre Norrland	1 054	14.1	2.6	13.9	14.5	5.2	49.4	0.3
Jordbrukskommuner	562	11.2	3.4	21.1	20.8	8.2	34.9	0.4
Skogskommuner	301	15.3	3.7	11.3	15.9	4.6	48.9	0.3
Blandade kommuner	2 135	13.3	1.0	20.5	17.7	6.6	40.2	0.7
Industrikommuner	1 253	14.5	0.6	25.6	16.1	8.4	34.8	—
Övriga kommuner	1 751	11.1	0.7	23.3	20.2	8.5	35.6	0.6
Städerna	7 897	18.3	0.8	23.0	15.2	9.3	33.2	0.2
Stockholm	2 661	23.5	0.9	21.7	13.9	10.2	29.6	0.2
Göteborg	1 186	14.0	0.4	22.9	17.8	8.4	36.1	0.4
Malmö	497	17.1	1.6	24.7	12.7	9.3	34.4	0.2
Övriga städer över 30 000 inv.	1 561	16.5	0.8	22.2	16.0	8.6	35.8	0.1
Städer under 30 000 inv.	1 992	15.6	0.8	25.0	15.5	8.9	34.1	0.1
Hela riket	13 899	15.9	1.0	22.6	16.5	8.5	35.2	0.3
3. Samtliga understödstagare.								
Landsbygden	14 276	19.2	0.7	37.1	8.2	15.0	19.6	0.2
Städerna	15 177	19.7	0.5	39.9	8.4	12.7	18.7	0.1
Hela riket	29 453	19.5	0.6	38.5	8.3	13.8	19.1	0.2

skillnaden är obetydlig vad kvinnor utan barn beträffar (ungefär 38 % i båda fallen). Andelen gifta par med barn är däremot något större bland understödsfallen med hemunderstöd än bland samtliga understödsfall (19 % mot 16 %); detsamma gäller ensamma kvinnor med barn (drygt 8 % mot 6 %) samt gifta par utan barn (14 % mot 12 %).

Ensamma kvinnor utan barn utgöra den talrikast företrädde familjetypen bland tilläggs pensionärerna med hemunderstöd (53 %), liksom fallet är inom understödsklientelet i dess helhet bland pensionärerna (50 %). De voro relativt flera i städerna (58 %) än på landsbygden (48 %). Stockholms stad uppvisar den högsta frekvensen av ensamma kvinnor utan barn (63 %) inom denna kategori av understöds tagare och skogskommunerna den lägsta (33 %). De ensamma manliga pensionärerna äro mindre än hälften så många (23 %) som de kvinnliga. — Bland understöds tagare utan tilläggs pension voro de flesta understödsfall med hemunderstöd gifta par med barn (35 %). Av dessa fanns det relativt flera på landsbygden (38 %) än i städerna (33 %). Även inom denna kategori voro de ensamma kvinnorna utan barn betydligt flera (23 %) än de ensamma männen utan barn (16 %). Barnfamiljerna (inräknat ensamma barn) utgjorde mer än hälften av samtliga hemunderstödsfall inom denna kategori av understöds tagare, i landskommunerna 58 % och i städerna 49 %. I Övre Norrland är motsvarande procenttal 67 och i skogskommunerna icke mindre än 69.

Antalet personer i de familjer, som åtnjutit hemunderstöd, utgjorde i det representativa materialet 56 858 och beräknas ha varit fem gånger så många, d. v. s. i runt tal 284 000 bland samtliga fattigvårdsunderstödda. Av nedanstående tablå framgår det på motsvarande sätt beräknade antalet vuxna män och kvinnor samt barn, vilka kommit i åtnjutande av hemunderstöd, dels på landsbygden och dels i städerna.

Med avseende på hemortsrättsledarens ålder förete de hemunderstödda fa-

Hem understöd	Antal personer med hemunderstöd				D:o, i %, av samtliga till fattigvårdsstatistiken redovisade			
	Vuxna		Barn	Samtliga	Vuxna		Barn	Samtliga
	män	kvinnor			män	kv.		
1. <i>Understöds tagare med tilläggs pension.</i>								
Landsbygden	21 100	31 400	7 100	59 600	51	61	78	59
Städerna	14 900	22 700	2 400	40 000	62	60	93	62
Hela riket	36 000	54 100	9 500	99 600	55	61	86	60
2. <i>Övriga understöds tagare.</i>								
Landsbygden	17 800	25 700	45 400	88 900	56	66	75	68
Städerna	24 300	31 900	39 700	95 900	74	81	90	82
Hela riket	42 100	57 600	85 100	184 800	65	74	81	75
3. <i>Samtliga understöds tagare.</i>								
Landsbygden	38 900	57 100	52 500	148 500	53	63	76	64
Städerna	39 200	54 600	42 100	135 900	69	70	90	75
Hela riket	78 100	111 700	94 600	284 400	60	67	81	69

Tab. Ab. Familjer, som åtnjutit hemunderstöd, fördelade efter försörjarens ålder.
Representativa undersökningen.

	Tilläggs-pensionärer					Övriga understödstagare					Samtliga understödsfall
	Ensam-män	Ensam-kvinnor	Gifta endera med pension	Gifta par båda med pension	Samtliga familjer	Ensam-män	Ensam-kvinnor	Gifta par	Ensam-ma barn	Samtliga familjer	
<i>Landsbygden.</i>											
Antal understödsfall ($\frac{1}{2}$)	2 004	4 053	1 148	1 069	8 274	841	2 416	2 717	28	6 002	14 276
Därav, i %, där hemorts-rättsledaren var i åldern:											
—16 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100·0	0·5	0·2
16—30 „	5·3	2·0	1·0	—	2·4	40·1	18·0	9·4	—	17·1	8·6
30—40 „	5·3	2·9	5·5	0·4	3·6	14·1	15·7	30·8	—	22·2	11·4
40—50 „	6·5	4·6	15·9	0·7	6·1	12·4	21·1	30·1	—	23·9	13·6
50—60 „	8·2	8·4	23·4	3·5	9·8	14·1	23·8	18·0	—	19·7	13·9
60—67 „	8·4	13·4	19·3	10·6	12·6	11·4	16·4	9·4	—	12·4	12·6
67— „	66·3	68·7	34·9	84·8	65·5	7·9	5·0	2·3	—	4·2	39·7
<i>Städerna.</i>											
Antal understödsfall ($\frac{1}{2}$)	1 564	4 310	653	753	7 280	1 508	3 019	3 356	14	7 897	15 177
Därav, i %, där hemorts-rättsledaren var i åldern:											
—16 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100·0	0·2	0·1
16—30 „	3·7	1·3	2·1	—	1·8	29·5	19·1	18·8	—	20·9	11·7
30—40 „	5·0	3·0	6·0	0·1	3·4	19·1	18·1	36·3	—	25·9	15·2
40—50 „	7·2	4·2	13·0	0·4	5·3	15·5	18·5	23·8	—	20·2	13·0
50—60 „	11·0	10·4	19·6	4·0	10·6	18·0	22·8	13·4	—	17·8	14·4
60—67 „	11·8	15·9	22·1	12·8	15·2	13·2	17·5	6·3	—	11·9	13·5
67— „	61·3	65·2	37·2	82·7	63·7	4·7	4·0	1·4	—	3·1	32·1
<i>Hela riket.</i>											
Antal understödsfall ($\frac{1}{2}$)	3 568	8 363	1 801	1 822	15 554	2 349	5 435	6 073	42	13 899	29 453
Därav, i %, där hemorts-rättsledaren var i åldern:											
—16 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100·0	0·3	0·2
16—30 „	4·6	1·7	1·4	—	2·1	33·3	18·6	14·6	—	19·3	10·2
30—40 „	5·1	2·9	5·7	0·3	3·5	17·3	17·0	33·8	—	24·4	13·3
40—50 „	6·9	4·4	14·8	0·6	5·7	14·4	19·7	26·6	—	21·8	13·3
50—60 „	9·4	9·4	22·0	3·7	10·2	16·6	23·2	15·5	—	18·6	14·2
60—67 „	9·9	14·7	20·3	11·5	13·9	12·6	17·0	7·7	—	12·1	13·0
67— „	64·1	66·9	35·8	83·9	64·6	5·8	4·5	1·8	—	3·5	35·8

miljerna den fördelning, som framgår av tab. Ab. Aldersfördelningen skiljer sig på det hela taget icke i någon mera väsentlig grad från densamma inom hela fattigvårdsklientelet (jfr tab. G). Dock synas bland tilläggs-pensionärerna åldrarna över 60 år vara något talrikare representerade bland de hemunderstödda än bland understödsfallen över huvud. Förhållandet är detsamma såväl i landskommunerna som i städerna och upprepar sig även mer eller mindre i samtliga familjetyper.

Understödet varaktighet. På formuläret till de statistiska uppgifterna skall angivas det antal kalendermånader, under vilka hemunderstöd av något slag

utgått till de redovisade familjerna. Denna redovisningsmetod har valts för att på enklast möjliga sätt erhålla en ungefärlig uppfattning om understödsfallens fördelning efter hjälpens varaktighet och för att i nämnda hänseende möjliggöra en enhetlig behandling av såväl de understödsfall, vilka omfattat en bestämd tid, som de fall då understöd lämnats vid enstaka tillfällen, mellan vilka vederbörande icke fått hjälp. Metoden har emellertid vissa svagheter. Understöd av engångskaraktär redovisas såsom utgående under en kalendermånad och kan således icke skiljas från understöd, som haft karaktären av underhåll under en tid av intill en månad. I övrigt komma understödsperioder av viss varaktighet ofta nog att te sig längre än de i verkligheten varit, t. ex. då hjälp, som lämnats under kortare tid än en månad, fördelas på två kalendermånader o. s. v. Det är troligt att på grund härav särskilt frekvensen av de kortare understödsperioderna framstår såsom något för låg i förhållande till frekvensen av de medellånga understödsperioderna. Med denna reservation synas de föreliggande uppgifterna kunna godtagas såsom ett ungefärligt mått på understödets varaktighet.

Av tab. Ac framgår, huru understödsfallen fördelade sig efter antalet kalendermånader, under vilka hemunderstödet utgått, dels inom olika riksområden och kommuntyper, dels inom olika kategorier av understödstagare. Den ojämförligt vanligaste understödstiden var tolv kalendermånader. På landsbygden hade 56 % och i städerna 44 % av samtliga hemunderstödda familjer erhållit hjälp under så lång tid. Den näst högsta frekvensen (16 %) förete de understödsfall, vars hjälp icke sträckt sig utöver en kalendermånad. Endast 14 % av understödsfallen ha omfattat två å tre kalendermånader; för fyra å fem kalendermånader är frekvensen 7 %, och den sjunker sedan ytterligare till och med elva kalendermånader.

Liksom beträffande vårdtagarna på anstalter, har man i fråga om de hemunderstödda att göra med två olika huvudtyper av understödsfall, dels varaktiga, dels sådana representerande mer tillfälliga hjälpbehov. Till den förra gruppen höra emellertid i verkligheten icke endast de fall, i vilka hemunderstöd utgått under hela året, utan också, på grund av omsättningen inom klientelet, en del av de fall, i vilka kortare understödstid än 12 månader redovisats. Man kan därför uppskatta de varaktiga understödsfallen till åtskilligt över hälften av samtliga understödsfall. Sistnämnda andel synes ha varit något mindre i städerna än på landsbygden.

Om man i tab. Ac jämför olika kategorier av understödstagare, finner man liksom i fråga om anstaltsvården, att tilläggspensionärerna förete den högsta frekvensen av varaktiga understödsfall. Av pensionärerna hade sålunda ungefär 67 % åtnjutit hemunderstöd under hela året såväl på landsbygden som i städerna. Nära 9 % av pensionärerna ha erhållit tillfällig hjälp under en månad och 16 % ha åtnjutit understöd under högst tre månader. Bland övriga understödstagare äro understödsfallen med den längsta understödstiden endast ungefär hälften så många (30 %), relativt taget, som bland tilläggspensionärerna. I stället förete förstnämnda kategori nära tre gånger flera tillfälliga understödsfall (med högst tre månaders understöd) än den senare.

Tab. Ac. Familjer med hemunderstöd, fördelade efter antalet kalendermånader, under vilka dylik hjälp utgått.

Representativa undersökningen.

Riksområden och kommuntyper	Antal under- stöds- fall (1/2)	Därav, i %, med hemunderstöd under kalendermånader							Medel- tal under- stöds- månader
		1	2-3	4-5	6-7	8-9	10-11	12	
1. Understödstagare med tilläggs- pension.									
<i>Landsbygden</i>	8 274	10·2	8·3	4·6	4·9	2·6	2·3	67·1	9·3
Mälarlän	1 731	6·7	5·7	4·4	4·5	2·1	1·8	74·8	10·0
Östra Götaland	1 192	10·4	7·0	3·9	5·4	2·3	2·1	68·9	9·5
Skåne, Blekinge och Halland	1 017	15·0	12·6	4·1	6·4	2·5	1·4	58·0	8·3
Bohuslän och Västmanland	1 362	10·1	6·5	4·4	4·0	2·3	1·8	70·9	9·6
Dalarna och Nedre Norrland	2 184	10·2	9·6	5·2	4·6	3·2	3·3	63·9	9·1
Övre Norrland	788	11·3	10·2	5·6	4·9	3·6	2·7	61·7	8·9
Jordbrukskommuner	787	11·8	7·2	3·8	6·2	2·6	2·7	65·7	9·2
Skogskommuner	241	11·2	10·0	2·9	3·3	2·9	2·5	67·2	9·2
Blandade kommuner	2 775	13·1	9·3	5·3	5·3	2·7	2·1	62·2	8·8
Industrikommuner	1 631	8·3	7·3	3·8	4·2	3·1	2·0	71·3	9·7
Övriga kommuner	2 840	7·9	8·2	4·9	4·5	2·2	2·4	69·9	9·6
<i>Städerna</i>	7 280	6·8	6·1	4·6	4·6	5·1	6·2	66·6	9·8
Stockholm	1 833	4·6	3·6	3·9	4·1	5·0	10·6	68·2	10·3
Göteborg	1 040	3·5	6·5	4·8	6·6	4·6	7·6	66·4	10·0
Malmö	380	5·3	6·3	5·3	5·8	3·7	7·1	66·5	10·0
Övriga städer över 30 000 inv.	1 700	9·5	6·9	5·4	4·1	7·5	4·1	62·5	9·3
Städer under 30 000 inv.	2 327	8·1	7·3	4·5	4·2	3·9	3·5	68·5	9·7
<i>Hela riket</i>	15 554	8·6	7·3	4·6	4·7	3·8	4·1	66·9	9·6
2. Övriga understödstagare.									
<i>Landsbygden</i>	6 002	21·1	17·7	8·2	6·8	3·7	2·8	39·7	6·8
Mälarlän	1 086	20·2	19·7	8·2	7·0	3·8	2·9	38·2	6·7
Östra Götaland	666	16·1	15·0	6·9	7·4	3·3	2·7	48·6	7·7
Skåne, Blekinge och Halland	560	22·0	17·5	8·0	7·0	3·7	3·2	38·6	6·7
Bohuslän och Västmanland	751	20·2	16·3	7·5	5·7	3·2	2·4	44·7	7·2
Dalarna och Nedre Norrland	1 885	23·3	18·6	8·4	6·6	4·0	2·8	36·3	6·5
Övre Norrland	1 054	21·7	17·1	9·4	7·6	3·6	2·6	38·0	6·7
Jordbrukskommuner	562	16·7	17·3	7·1	6·8	2·8	3·6	45·7	7·4
Skogskommuner	301	21·3	20·9	9·3	6·3	4·7	1·7	35·8	6·4
Blandade kommuner	2 135	21·2	16·8	7·0	8·1	4·0	2·4	40·5	6·9
Industrikommuner	1 253	24·9	21·8	9·5	5·7	2·7	2·5	32·9	6·0
Övriga kommuner	1 751	19·8	15·6	9·0	6·2	4·1	3·3	42·0	7·1
<i>Städerna</i>	7 897	26·8	23·1	10·9	6·5	5·0	4·8	22·9	5·4
Stockholm	2 661	25·3	25·1	12·1	6·8	5·8	5·8	19·1	5·2
Göteborg	1 186	20·5	22·7	11·2	6·6	5·4	6·6	27·0	6·1
Malmö	497	27·6	19·7	7·9	6·8	5·8	7·9	24·3	5·8
Övriga städer över 30 000 inv.	1 561	31·5	22·5	10·6	7·2	3·8	3·8	20·6	5·0
Städer under 30 000 inv.	1 992	28·6	21·8	10·1	5·4	4·3	2·6	27·2	5·5
<i>Hela riket</i>	13 899	24·3	20·8	9·8	6·7	4·4	3·9	30·1	6·0
3. Samtliga understödstagare.									
<i>Landsbygden</i>	14 276	14·8	12·3	6·1	5·7	3·1	2·5	55·5	8·3
<i>Städerna</i>	15 177	17·2	14·9	7·9	5·6	5·0	5·5	43·9	7·5
<i>Hela riket</i>	29 453	16·0	13·7	7·1	5·6	4·1	4·0	49·5	7·9

Olikheten mellan skilda familjetyper med avseende på understödets varaktighet framgår för olika kategorier av understödstagare av tab. Ad. Bland tilläggs-pensionärerna äro skillnaderna i fördelningen efter understödstiden i allmänhet rätt små mellan de olika familjetyperna. Mellan 58 och 70 % av dessa understödstagare ha haft hemunderstöd i tolv månader. Större skillnader i understödsperioderna föreligga emellertid mellan olika familjetyper bland de understödsfall, som icke åtnjutit tilläggs-pension. Ytterligheterna representeras här å ena sidan av ensamma män utan barn och gifta par med barn, vilka uppvisa det största antalet tillfälligt understödda, och å den andra av ensamma kvinnor, vilka ha det största antalet varaktiga understödsfall. Inom den senare gruppen ha kvinnor med barn på landsbygden något längre och i städerna något kortare understödsperioder än kvinnor utan barn.

De olikheter mellan familjetyperna med avseende på understödets varaktighet, som råda inom gruppen övriga understödstagare, torde av allt att döma sammanhånga med skillnader i orsakerna till understödsbehovet. För makar med barn torde sålunda i de flesta fall mer eller mindre tillfällig arbetslöshet, familjeförsörjarens sjukdom o. dyl. vara den huvudsakliga anledningen till att vederbörande anlitat fattigvården, medan bland ensamma kvinnor utan barn otillräcklig förvärvsförmåga till följd av hög ålder, svaga kroppskrafter o. dyl. torde vara den vanligaste orsaken.

Antalet kalendermånader, under vilka hemunderstöd utgått, utgjorde, såsom framgår av tab. Ac, för samtliga understödsfall i genomsnitt 7.9. För tilläggs-pensionärer uppgick motsvarande medeltal till 9.6 och för övriga understödstagare till 6.0. I förra fallet utgjorde medeltalen för landsbygd och städer 9.3 resp. 9.8 och i det senare 6.8 resp. 5.4 månader. De lokala variationerna i understödstiden voro endast obetydliga. Tab. 4 i tabellbilagan innehåller uppgifter om det genomsnittliga antalet understöds-månader per understödsfall i de särskilda länen.

Understödet värde. Hemunderstödet totala värde uppgives för år 1945 till drygt 20 milj. kr på landsbygden och 36 milj. kr i städerna eller tillhopa c:a 56 milj. kr. Motsvarande belopp för de särskilda länen återfinnas i tab. 4 i tabellbilagan.

Det genomsnittliga värdet per person och understöds-månad av allt redovisat hemunderstöd uppgick i landskommunerna till 33.1 kr, i städerna till 62.7 kr och i riket i dess helhet till 47.6 kr. För hela riket ha dessa medelbelopp stigit med 8 % sedan år 1944. För landsbygden är stegringen 5 % och för städerna 9 %. Uppgifter för de särskilda länen lämnas i tab. 4.

I tab. Ae har på grundval av det representativa materialet uträknats understödsbeloppens storlek i genomsnitt per understöds-månad för olika familjetyper dels inom olika kategorier av understödstagare, dels inom olika riksområden och kommuntyper. På grund av familjestorlekens ofta avgörande betydelse för de understöd, som utmätts, lämnas i tab. Af understödets medelbelopp för familjer med olika barnantal. De tidigare särredovisade två kategorierna av understödstagare, tilläggs-pensionärer och övriga understödstagare, ha i dessa

Tab. Ad. Familjer med hemunderstöd inom olika familjetyper, fördelade efter antalet kalendermånader, under vilka dylik hjälp utgått.

Representativa undersökningen.

	Ensamma män		Ensamma kvinnor		Giftna par el. samboende		Samtliga ¹
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn	
1. Understödstagare med tilläggspension.							
<i>Landsbygden.</i>							
Antal understödsfall ($\frac{1}{6}$)	1 973	31	3 970	83	1 686	531	8 274
Därav, i %, understödda under nedanstående antal månader							
1 mån.	9.9	3.2	10.5	6.0	10.4	9.6	10.2
2—3 »	8.9	12.9	8.1	3.6	8.2	8.9	8.3
4—5 »	5.0	16.1	4.2	3.6	4.6	6.4	4.6
6—7 »	4.9	9.7	4.7	3.6	5.0	5.6	4.9
8—9 »	3.1	—	2.4	7.3	2.4	2.5	2.6
10—11 »	2.5	3.2	2.1	6.0	2.0	2.6	2.3
12 »	65.7	54.9	68.0	69.9	67.4	64.4	67.1
Medeltal understödsmånader	9.3	8.6	9.4	10.1	9.3	9.2	9.3
<i>Städerna.</i>							
Antal understödsfall ($\frac{1}{6}$)	1 553	11	4 236	74	1 189	217	7 280
Därav, i %, understödda under nedanstående antal månader							
1 mån.	7.8	9.1	6.9	6.7	4.8	6.9	6.8
2—3 »	7.3	18.2	5.2	6.7	7.2	9.2	6.1
4—5 »	5.5	9.1	4.2	5.4	4.5	6.9	4.6
6—7 »	5.6	9.1	4.2	4.1	4.4	5.5	4.6
8—9 »	5.7	9.1	4.8	8.1	5.2	3.7	5.1
10—11 »	7.2	9.1	5.7	6.8	5.8	10.2	6.2
12 »	60.9	36.3	69.0	62.2	68.1	57.6	66.6
Medeltal understödsmånader	9.4	7.6	10.0	9.6	9.9	9.3	9.8
2. Övriga understödstagare.							
<i>Landsbygden.</i>							
Antal understödsfall ($\frac{1}{6}$)	769	72	1 320	1 096	455	2 262	5 974
Därav, i %, understödda under nedanstående antal månader							
1 mån.	30.3	15.3	16.1	12.6	27.9	24.1	21.2
2—3 »	18.1	16.6	12.4	12.1	17.6	23.4	17.7
4—5 »	9.5	4.2	4.6	7.2	9.0	10.4	8.3
6—7 »	8.3	4.2	5.2	5.6	9.9	7.3	6.8
8—9 »	4.0	2.8	3.3	2.6	4.4	4.3	3.7
10—11 »	2.2	4.1	3.3	3.4	2.0	2.4	2.7
12 »	27.6	52.8	55.1	56.5	29.2	28.1	39.6
Medeltal understödsmånader	5.6	7.9	8.2	8.4	5.8	5.7	6.8
<i>Städerna.</i>							
Antal understödsfall ($\frac{1}{6}$)	1 445	63	1 817	1 202	732	2 624	7 883
Därav, i %, understödda under nedanstående antal månader							
1 mån.	37.6	49.2	17.9	15.5	30.9	30.5	26.8
2—3 »	25.9	19.1	14.5	16.5	24.3	30.3	23.1
4—5 »	9.9	11.1	8.2	9.6	11.6	13.8	10.9
6—7 »	5.4	9.5	5.6	6.9	7.1	7.3	6.5
8—9 »	3.9	4.8	4.0	7.2	5.1	5.1	5.0
10—11 »	3.7	—	5.8	8.1	3.8	3.6	4.8
12 »	13.6	6.3	44.0	36.2	17.2	9.4	22.9
Medeltal understödsmånader	5.0	3.3	7.5	7.2	4.8	4.1	5.4

¹ Ensamma barn ha icke redovisats i tabellen, då deras antal är alltför litet för att man på grundval av den representativa undersökningen skall kunna draga några slutsatser om denna familjetyp.

Tab. Ae. Hemunderstödet värde i kronor per understödsmanad¹ för olika familjetyper² och olika kategorier av understödstagare inom skilda riksområden och kommuntyper år 1945.

Representativa undersökningen.

Riksområden och kommuntyper	Tilläggspensionärer				Övriga understödstagare				Samtliga understödstagare			
	Ensam man	Ensam kvinna	Ensam par	Gift higa	Ensam man	Ensam kvinna	Ensam par	Gift higa	Ensam man	Ensam kvinna	Ensam par	Gift higa
1. Familjer med barnbidrag eller bidragsförskott.												
<i>Landsbygden</i>	(39)	58	55	48	(49)	48	47	57	51			
Mälardalen	—	(50)	(47)	53	52	51	(50)	50				
Östra Götaland	—	(54)	(52)	(46)	(47)	(46)	(54)	49				
Skåne, Blekinge och Halland	—	(43)	—	(42)	(41)	(39)	(46)	42				
Bohuslän och Västmanland	—	(50)	(49)	(41)	(43)	(41)	(52)	46				
Dalarna och Nedre Norrland	—	72	66	46	46	45	66	54				
Övre Norrland	—	60	(59)	(55)	(56)	(54)	60	58				
Jordbrukskommuner	—	—	(57)	(44)	(43)	(43)	—	45				
Skogskommuner	—	—	—	—	—	—	—	(52)				
Blandade kommuner	—	50	48	43	44	43	49	46				
Industrikommuner	—	(81)	(75)	60	60	60	(79)	66				
Övriga kommuner	—	59	55	49	50	48	58	52				
<i>Städerna</i>	—	107	98	96	(109)	97	94	108	97			
Stockholm	—	—	—	135	134	132	—	136				
Göteborg	—	—	(118)	109	109	107	(130)	112				
Malmö	—	—	—	—	—	—	—	(73)				
Övriga städer över 30 000 inv.	—	—	(81)	79	80	76	(89)	80				
Städer under 30 000 inv.	—	(76)	(71)	58	65	58	90	67				
<i>Hela riket</i>	—	52	73	69	73	77	73	71				
2. Andra familjer.												
<i>Landsbygden</i>	23	21	31	24	43	36	65	49	27	25	47	32
Mälardalen	25	22	35	26	43	40	63	48	27	26	45	32
Östra Götaland	22	17	27	21	(41)	26	56	40	25	20	38	26
Skåne, Blekinge och Halland	19	19	26	20	(39)	31	63	45	22	22	43	27
Bohuslän och Västmanland	20	20	27	22	36	32	61	43	23	28	41	28
Dalarna och Nedre Norrland	23	21	34	24	42	38	66	50	28	26	50	34
Övre Norrland	29	27	36	30	54	47	73	63	38	34	62	46
Jordbrukskommuner	23	18	26	21	(40)	31	55	43	27	22	41	29
Skogskommuner	(29)	(21)	(32)	27	(51)	37	74	60	37	27	58	42
Blandade kommuner	22	18	27	21	43	33	60	47	26	22	44	30
Industrikommuner	27	25	41	29	49	41	76	55	31	30	56	37
Övriga kommuner	22	21	31	23	38	37	68	50	24	25	47	31
<i>Städerna</i>	44	42	59	45	77	74	112	89	54	51	87	60
Stockholm	64	60	98	66	97	108	148	119	77	75	130	87
Göteborg	47	46	68	50	75	83	127	100	54	58	102	69
Malmö	(40)	42	(60)	45	61	61	97	75	47	58	81	57
Övriga städer över 30 000 inv.	37	34	48	37	55	54	95	71	41	39	70	47
Städer under 30 000 inv.	30	29	40	32	53	45	79	59	35	33	58	40
<i>Hela riket</i>	32	32	43	34	62	56	88	70	40	39	65	46
3. Samtliga familjer.												
<i>Landsbygden</i>	23	21	37	26	43	39	65	49	27	27	49	34
<i>Städerna</i>	44	42	65	47	77	80	112	90	54	55	89	63
<i>Hela riket</i>	32	32	29	36	62	60	87	70	40	42	66	48

¹ Siffror inom parentes ange, att understödsfallens antal är blott 50—99.

² Ensamman barn ha icke redovisats i tabellen, då deras antal är alltför litet för att man på grundval av den representativa undersökningen skall kunna draga några slutsatser om denna familjetyp.

**Tab. Af. Hemunderstödet värde i kronor per understödsmanad¹ för familjer²
med olika barnantal år 1945.
Representativa undersökningen.**

Familjetyper	Familjer med barnbidrag eller bidragsförskott			Andra familjer			Samtliga familjer		
	Lands- bygden	Stä- derna	Hela riket	Lands- bygden	Stä- derna	Hela riket	Lands- bygden	Stä- derna	Hela riket
1. Tilläggs pensionärer	55	98	69	24	45	34	26	47	36
<i>Ensamma män med</i> 0 barn	—	—	—	23	44	32	23	44	32
1—2 „	.	.	.	.	—	.	.	.	.
3 o. fl. „	.	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Ensamma kvinnor med</i> 0 barn	—	—	—	21	42	32	21	42	32
1—2 „	(34)	.	50	.	.	.	(35)	(61)	47
3 o. fl. „	.	.	.	.	—	.	.	.	.
<i>Gifta par el. sambo- ende endera med till- läggs pension och med</i> 0 barn	—	—	—	35	72	50	35	72	50
1—2 „	50	102	68	(51)	.	66	50	101	67
3 o. fl. „	72	.	85	.	.	.	70	132	83
<i>båda med tilläggs pen- sion och med</i> 0 barn	—	—	—	27	50	37	27	50	37
1—2 „	.	.	.	.	.	.	.	.	.
3 o. fl. „	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2. Övriga understödstagare . . .	48	97	73	49	89	70	49	90	70
<i>Ensamma män med</i> 0 barn	—	—	—	41	76	62	29	76	62
1—2 „	.	.	.	.	(81)	(60)	.	(81)	57
3 o. fl. „	.	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Ensamma kvinnor med</i> 0 barn	—	—	—	32	71	54	32	71	54
1—2 „	38	91	67	38	83	58	38	88	63
3 o. fl. „	66	109	86	(85)	(112)	95	71	110	88
<i>Gifta par el. sam- boende med</i> 0 barn	—	—	—	48	100	78	48	100	78
1—2 „	.	.	(73)	60	109	87	59	109	86
3 o. fl. „	.	.	(82)	75	129	94	74	129	94
3. Samtliga understödstagare . .	51	97	71	32	60	46	34	63	48
<i>Ensamma män med</i> 0 barn	—	—	—	26	53	39	26	53	39
1—2 „	.	.	.	(44)	(81)	56	(44)	(82)	56
3 o. fl. „	.	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Ensamma kvinnor med</i> 0 barn	—	—	—	23	49	37	23	49	37
1—2 „	37	89	65	38	80	57	38	86	61
3 o. fl. „	67	109	86	(84)	(112)	95	71	109	88
<i>Gifta par el. sam- boende med</i> 0 barn	—	—	—	33	68	49	33	68	49
1—2 „	49	100	67	36	59	85	56	107	81
3 o. fl. „	68	(125)	83	75	129	93	73	128	91

två tabeller vardera uppdelats på två, allt eftersom barnbidrag från pensionsstyrelsen eller bidragsförskott utgått till familjerna eller icke.

De lägsta fattigvårdsunderstöden uppvisa tilläggs pensionärerna och lägst bland dessa äro understöden bland understödstagare utan barnbidrag från pensionsstyrelsen eller bidragsförskott (i medeltal 34 kr per månad). De genomsnittliga understödsbeloppen äro för denna kategori av understödstagare vä-

¹ Siffror inom parentes ange, att understödsfallens antal är blott 50—99.

² Ensamma barn ha icke redovisats i tabellen, då deras antal är alltför litet för att man på grundval av den representativa undersökningen skall kunna draga några slutsatser av denna familjetyp.

sentligt lägre än för övriga. Den relativt fåtaliga gruppen av pensionärsfamiljer med barnbidrag eller bidragsförskott skiljer sig högst oväsentligt från övriga familjer i sin understödsstandard. I kompletterande hjälp från fattigvården har till denna grupp utgått i genomsnitt 69 kr per månad. I det närmaste samma belopp (70 kr) har utgått till övriga understödstagare utan barnbidrag eller bidragsförskott och 73 kr per månad till dem som erhållit dylikt bidrag.

För skilda familjetyper ligga understöden på en rätt olika nivå. Äkta makar ha i medeltal erhållit de största understödsbeloppen på grund av den merendels större försörjningsbördan.

I lokalt hänseende råda stora skillnader i understödstilldelningen. Jordbrukskommunerna uppvisa genomgående de lägsta understödsbeloppen per månad. Industrikommunerna och skogskommunerna ha däremot redovisat understödsbelopp, som i genomsnitt rätt betydligt överstiga motsvarande belopp i övriga grupper av landskommuner. För gifta par eller samboende äro de genomsnittliga understödsbeloppen betydligt högre i industrikommuner och mindre städer än i jordbrukskommunerna, medan skillnaden ej är fullt så stor i fråga om de övriga familjetyperna. De större städerna, exklusive Stockholm, Göteborg och Malmö, uppvisa i sin tur genomsnittliga understödsbelopp, som med omkring $\frac{1}{2}$ överstiga de mindre städernas nivå. Högst på skalan kommer Stockholm, där de genomsnittliga understödsbeloppen för vissa familjetyper äro ända upp till dubbelt så höga som i övriga större städer (med undantag av Göteborg och Malmö) och 3 gånger så höga som i jordbrukskommunerna.

Med växande barnantal ökas understödets genomsnittsbelopp ehuru med rätt varierande procenttal. En jämförelse kan lämpligen inskränkas till gifta par bland övriga understödstagare, vilka representera den barnrikaste familjetyper. I förhållande till de barnlösa familjerna inom denna grupp ha ett- och tvåbarnsfamiljerna erhållit i medeltal på landsbygden ungefär 22 % och i städerna c:a 9 % mera i understöd. I fråga om flerbarnsfamiljerna inom samma grupp ha understöden i medeltal varit 54 resp. 29 % högre än till barnlösa äkta makar.

Dessa lokala olikheter i understödsstorleken sammanhånga, åtminstone delvis, med skillnader i dyrortsförhållandena på olika orter. Detta visar den översikt, som lämnas i tab. Ag över de genomsnittliga understödsbeloppens storlek i de tre dyrortsgrupper, vari riket indelats enligt lagen om folkpensionering (SFS 1937: 714).

De i tab. Ae, Af och Ag anförda genomsnittliga understödsbeloppen utgöra icke något exakt mått på vad de hemunderstödda ha att leva av per månad. I många fall utgör hemunderstödet endast ett tillskott till familjernas övriga inkomster. Detta gäller i främsta rummet dem som uppbära tilläggspension, barnbidrag eller bidragsförskott, men också åtskilliga bland de övriga understödstagarna åtnjuta penning- eller naturainkomster av olika slag. Ej så få äga egen stuga eller annan fastighet och torde sålunda ha ganska små utgifter för bostad; så är även förhållandet med dem, som bo hos anhöriga eller i bostäder upplåtna av arbetsgivare. Framhållas må, att i de redovisade understödsbeloppen ingår det uppskattade värdet av naturaförmåner. Ofta nog

Tab. Ag. Hemunderstödet värde i kronor per understödsmanad¹ för olika familjetyper² inom olika dyrortsgrupper år 1945.

Representativa undersökningen.

Dyrortsgrupper	Tilläggs pensionärer					Övriga understödstagare					Samtliga understödstagare				
	Ensam man	Ensam kvinna	Ensam par	Gift	Samtliga	Ensam man	Ensam kvinna	Ensam par	Gift	Samtliga	Ensam man	Ensam kvinna	Ensam par	Gift	Samtliga
1. Familjer med barnbidrag eller bidragsförskott.															
Landsbygden.															
Dyrortsgrupp I	.	(37)	55	53	.	45	(49)	45	.	44	55	49	.	.	.
, II	.	.	.	.	.	(64)	.	(63)	.	.	(61)	.	.	.	(69)
, III	—	.	.	.	—	.	—	.	—	.	.	.	.	.	.
Städerna.															
Dyrortsgrupp I	.	.	.	.	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
, II	.	.	(83)	78	.	69	86	71	.	.	67	71	73	.	.
, III	.	.	(139)	(125)	—	121	.	121	.	.	119	(135)	122	.	.
2. Andra familjer.															
Landsbygden.															
Dyrortsgrupp I	22	20	29	22	41	34	63	47	26	24	45	30	.	.	.
, II	29	27	43	31	53	45	75	58	35	33	58	40	.	.	.
, III	.	(38)	.	41	.	.	90	77	(45)	45	84	60	.	.	.
Städerna.															
Dyrortsgrupp I	31	27	31	28	(60)	38	73	54	36	29	49	36	.	.	.
, II	34	33	46	36	55	50	87	65	39	37	65	45	.	.	.
, III	56	54	82	59	90	98	137	111	68	68	115	79	.	.	.

torde dessa förmåner ha värderats ganska lågt, särskilt på landsbygden. Bl. a. av denna orsak äro de redovisade understödsbeloppen på landsbygden och i städerna icke fullt jämförbara.

Hemunderstödet storlek är givetvis starkt skiftande från fall till fall, vilket ju ligger i fattigvårdens natur av fri behovsprövning. Detta illustrerades i 1940 års fattigvårdsberättelse av diagram III, till vilket hänvisas. För år 1941 lämnades dessutom en översikt i stora drag av de hemunderstödda familjernas fördelning efter de månatliga hemunderstödens genomsnittliga storlek per månad.

¹ Siffror inom parentes ange, att understödsfallens antal är blott 50—99.

² Ensamma barn ha icke redovisats i tabellen, då deras antal är alltför litet för att man på grundval av den representativa undersökningen skall kunna draga några slutsatser om denna familjetyp.

XI. Annan hjälp.

Antal understödsfall m. m. Antalet understödsfall, vilka under år 1945 åtnjöt »annan hjälp» (utackordering, utrustning för intagning på anstalt, resor o. s. v.), utgjorde inalles 38 500, varav 25 400 i landskommunerna och 13 100 i städerna. De redovisas länsvis i tab. 4. I förhållande till föregående år har antalet understödsfall icke undergått någon större förändring.

Huru ifrågavarande understödsfall fördela sig på olika familjetyper enligt den representativa undersökningen framgår av tab. Ah.

Tab. Ah. Antal understödsfall med »annan hjälp» inom olika familjetyper samt understödets genomsnittliga värde.
Representativa undersökningen.

»Annan hjälp»	Antal under- stöds- fall (1/6)	Därav, i %, tillhörande familjetypen							Hjälpens värde per under- stöds- fall o. år kr ¹
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		en- sam- ma barn	
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
Enbart »annan hjälp».									
1. <i>Understödsdagare med till- läggspension.</i>									
Landsbygden	817	26.1	0.5	46.2	1.2	21.2	4.8	—	105
Städerna	203	21.2	—	60.1	1.0	15.7	2.0	—	105
Hela riket	1 020	25.1	0.4	49.0	1.2	20.1	4.2	—	105
2. <i>Övriga understödsdagare.</i>									
Landsbygden	1 140	25.3	1.1	17.5	7.3	9.8	37.9	1.1	153
Städerna	423	34.3	0.7	21.8	6.9	8.7	27.4	0.2	95
Hela riket	1 563	27.8	1.0	18.6	7.2	9.5	35.1	0.8	138
3. <i>Samtliga understödsdagare.</i>									
Landsbygden	1 957	25.6	0.9	29.5	4.7	14.6	24.1	0.6	133
Städerna	626	30.0	0.5	34.2	4.9	11.0	19.2	0.2	98
Hela riket	2 583	26.7	0.8	30.6	4.8	13.7	22.9	0.5	125
»Annan hjälp» i kombination med hemunderstöd el. anstalts- vård.									
1. <i>Understödsdagare med till- läggspension.</i>									
Landsbygden	1 779	33.9	0.5	40.1	1.5	16.7	7.3	—	93
Städerna	1 031	33.9	0.3	45.1	1.3	15.4	4.0	—	74
Hela riket	2 810	33.9	0.5	41.9	1.4	16.2	6.1	—	87
2. <i>Övriga understödsdagare.</i>									
Landsbygden	1 312	24.3	1.0	20.7	11.6	7.5	34.7	0.2	134
Städerna	988	28.0	0.6	23.3	10.0	9.6	28.4	0.1	75
Hela riket	2 300	25.9	0.8	21.8	10.9	8.5	32.0	0.1	111
3. <i>Samtliga understödsdagare.</i>									
Landsbygden	3 091	29.8	0.7	31.9	5.8	12.8	18.9	0.1	110
Städerna	2 019	31.1	0.4	34.4	5.5	12.6	15.9	0.1	75
Hela riket	5 110	30.3	0.6	32.9	5.7	12.7	17.7	0.1	97

¹ Utom Stockholms stad.

Några mera betydande olikheter gentemot fördelningen av samtliga understödsfall efter familjetyp (jfr tab. C) synas ej förekomma. Ensamma kvinnor äro dock något underrepresenterade och gifta par i motsvarande grad överrepresenterade bland familjer, som erhållit »annan hjälp».

Understöds värde. Hela värdet av det understöd, som redovisats under rubriken »annan hjälp», uppgick på landsbygden till drygt 2·9 milj. kr och i städerna till 1·0 milj. kr, tillhopa nära 4·0 milj. kr. Motsvarande belopp i de särskilda länen redovisas i tab. 4. De genomsnittliga beloppen per understödsfall framgå av tab. Ah.

Genomsnittsbeloppen äro högre på landsbygden än i städerna, sannolikt emedan på landsbygden hjälpen bestått i utackordering i enskilt hem betydligt oftare än vad fallet varit i städerna. Genomsnittsvärdet av hjälpen uppgår till 125 kr, när den ej varit kombinerad med andra hjälpformer, men sjunker till 97 kr, då den erhållits i kombination med hemunderstöd eller anstaltsvård.

XII. Understöds rättsliga form och totala värde.

Redovisningen till fattigvårdsstatistiken omfattar, enligt de principer som tillämpas från och med år 1939, samtliga familjer och ensamma personer, som för uppehälle och vård åtnjutit understöd av fattigvårdsstyrelserna enligt fattigvårdslagen, enligt lagen om kommunala pensionstillskott m. m. eller ur fonder och donationer under fattigvårdsstyrelsernas förvaltning.

Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form. Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form år 1945 redovisas länsvis i tab. 5 i tabellbilagan. Uppgifterna i denna tabell äro grundade på hela det föreliggande materialet. Ett sammandrag härav meddelas nedan i absoluta och relativa tal:

	Absoluta tal				Procenttal			
	Landsbygden	Städerna	Hela riket		Landsbygden	Städerna	Hela riket	
			1945	1944			1945	1944
Antal understödsfall i vilka utgått:								
endast egentligt fattigvårdsunderstöd	119 476	88 224	207 700	214 734	93·9	82·8	88·8	90·9
endast kommunalt pensionstillskott o. dyl.	4 849	14 283	19 132	14 507	3·8	13·4	8·2	6·1
endast understöd ur fond el. donation	1 032	1 447	2 479	2 683	0·8	1·4	1·1	1·1
fattigvård o. kommunalt pensionstillskott o. dyl.	1 276	1 521	2 797	2 694	1·0	1·4	1·2	1·1
fattigvård o. understöd ur fond etc.	574	1 072	1 646	1 792	0·5	1·0	0·7	0·8
Summa understödsfall	127 207	106 547	233 754	236 410	100·0	100·0	100·0	100·0

Egentligt fattigvårdsunderstöd hade under år 1945 utgått i sammanlagt omkring 212 000 fall, varav ungefär 121 000 på landsbygden och c:a 91 000 i städerna. Dessa tal motsvara 91 % respektive 95 och 85 % av antalet understödsfall överhuvud. Fattigvårdsunderstöd enbart hade på landsbygden utgått

till 94 % och i städerna till 83 % av de understödda familjerna. I städerna voro alltså de familjer, som uppburit kommunala pensionstillskott o. dyl. eller understöd ur fonder och donationer, relativt flera än på landsbygden.

Understöd enligt lagen om kommunala pensionstillskott m. m. utgöras av kommunala pensionstillskott i egentlig mening, vidare kommunala tillskott till invalidunderstöd, till blindhetsersättning, till barnbidrag eller bidragsförskott samt kommunala sjukvårdsbidrag. Sådana understöd hade under år 1945 utgått enbart eller tillsammans med egentlig fattigvård till inemot 22 000 familjer, vilket motsvarade 9 % av samtliga understödsfall. På landsbygden kommo c:a 6 000 fall och på städerna knappt 16 000, motsvarande c:a 5 resp. 15 % av hela antalet familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna. Ifrågavarande lag tillämpas sålunda i mycket begränsad omfattning; i det stora flertalet av rikets kommuner kommer den överhuvud taget icke till användning. Av de absoluta talen för olika län i tab. 5 framgår, att pensionstillskotten endast i Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala samt inom vissa områden på landsbygden i Uppsala, Värmlands, Örebro, Västmanlands, Kopparbergs och Västernorrlands län spela någon nämnvärd roll vid sidan av det egentliga fattigvårdsunderstödet. För dessa fyra städer och sex län redovisas sammanlagt 14 600 familjer och ensamma personer med understöd enligt lagen om kommunala pensionstillskott, vilket utgör $\frac{2}{3}$ av samtliga understödsfall med pensionstillskott i hela riket. På enbart Stockholm och Göteborg kommo nära 11 000 familjer och personer med kommunalt pensionstillskott eller dylikt.

Under år 1945 liksom föregående år kan man iakttaga en ökad tillämpning av pensionstillskottslagen. Antalet understödsfall med understöd enligt denna lag har sedan nästföregående år ökat i landskommunerna med 700 eller 12 % och i städerna med 4 100 eller c:a $\frac{1}{3}$.

De understöd, som fattigvårdsstyrelserna utdelat ur fonder och donationer, torde vara ofullständigt redovisade och siffrorna äro därför i allmänhet för låga. Så t. ex. föreligga för Stockholms del inga uppgifter angående dylika understöd.

Enligt de föreliggande uppgifterna hade under år 1945 ungefär 4 000 familjer uppburit understöd ur fonder och donationer, som fattigvårdsstyrelserna förvaltat. I städerna fingo ungefär 2 500 familjer dylikt understöd, på landsbygden c:a 1 500. Dessa tal, vilka måste betraktas som minimisiffror, motsvara ungefär 2 resp. 1 % av hela antalet redovisade understödsfall.

På grundval av det representativa materialet meddelas i tab. A i den procentuella fördelningen av understödsfallen efter understödets rättsliga form inom olika familjetyper och inom skilda kategorier av understödstagare. Flertalet av de understöd, som utgått enligt lagen om kommunala pensionstillskott, ha haft formen av kommunala tillskott till tilläggspension. Av samtliga understödsfall med tilläggspension hade 16 % uppburit kommunala pensionstillskott, på landsbygden 8 % och i städerna 29 %. Bland övriga understödstagare hade knappt $\frac{1}{2}$ % av understödsfallen åtnjutit understöd enligt pensionstillskottslagen. I flertalet av dessa fall ha understöden haft formen av kommunala sjukvårdsbidrag. Den största andelen understödsfall, i vilka hjälp utgått enligt lagen om kommu-

Tab. A1. Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form inom olika familjetyper.

Representativa undersökningen.

Understödet rättsliga form	Antal familjer av nedanstående typ							Summa familjer	
	Ensamma män		Ensamma kvinnor		Gifta par el. samboende		Ensamma barn	1945	1944
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn			
1. Understödstagare m. tilläggspension.									
<i>Landsbygden.</i>									
Samtliga understödsfall ($\frac{1}{5}$)	5 239	45	7 125	141	2 304	683	—	15 537	16 181
Därav, i %, med:									
enbart egentlig fattigvård	93·7	95·6	89·7	95·7	87·8	96·6	—	91·1	91·9
› kommunalt pensionstillskott	4·6	4·4	6·5	3·6	8·2	1·8	—	5·9	5·3
› understöd ur donation	0·6	—	1·4	0·7	1·2	0·3	—	1·0	0·9
fattigvård o. komm. pensionstillskott	0·9	—	1·8	—	2·6	1·2	—	1·6	1·4
fattigvård o. understöd ur donation	0·2	—	0·6	—	0·7	0·1	—	0·4	0·5
<i>Städerna.</i>									
Samtliga understödsfall ($\frac{1}{5}$)	3 147	13	5 899	89	1 383	241	—	10 772	10 979
Därav, i %, med:									
enbart egentlig fattigvård	74·4	92·8	60·8	82·0	73·2	92·5	—	67·3	74·9
› kommunalt pensionstillskott	22·6	7·7	31·0	13·5	19·4	4·2	—	26·3	19·2
› understöd ur donation	0·2	—	2·8	1·1	1·7	—	—	1·8	1·6
fattigvård o. komm. pensionstillskott	1·9	—	2·8	2·3	3·7	1·2	—	2·6	2·7
fattigvård o. understöd ur donation	0·9	—	2·6	1·1	2·0	2·1	—	2·0	1·6
<i>Hela riket.</i>									
Samtliga understödsfall ($\frac{1}{5}$)	8 386	58	13 024	230	3 687	924	—	26 309	27 160
Därav, i %, med:									
enbart egentlig fattigvård	86·5	94·8	76·6	90·4	82·0	95·6	—	81·3	85·0
› kommunalt pensionstillskott	11·3	5·2	17·6	7·4	12·4	2·4	—	14·2	10·9
› understöd ur donation	0·4	—	2·1	0·9	1·4	0·2	—	1·4	1·2
fattigvård o. komm. pensionstillskott	1·3	—	2·2	0·9	3·0	1·2	—	2·0	1·9
fattigvård o. understöd ur donation	0·5	—	1·5	0·4	1·2	0·6	—	1·1	1·0
2. Övriga understödstagare.									
<i>Landsbygden.</i>									
Samtliga understödsfall ($\frac{1}{5}$)	2 013	101	2 242	1 265	906	3 310	63	9 900	10 280
Därav, i %, med:									
enbart egentlig fattigvård	99·5	99·0	98·5	98·7	99·0	98·7	100·0	98·8	98·5
› kommunalt pensionstillskott	0·1	—	0·1	0·7	0·2	0·1	—	0·2	0·3
› understöd ur donation	0·2	1·0	1·0	0·2	0·6	0·9	—	0·6	0·7
fattigvård o. komm. pensionstillskott	0·1	—	0·1	0·1	—	—	—	0·1	0·0
fattigvård o. understöd ur donation	0·1	—	0·3	0·3	0·2	0·3	—	0·3	0·5
<i>Städerna.</i>									
Samtliga understödsfall ($\frac{1}{5}$)	2 507	70	2 579	1 321	978	3 031	29	10 515	9 854
Därav, i %, med:									
enbart egentlig fattigvård	99·6	98·6	96·9	98·5	98·7	98·6	86·2	98·3	98·1
› kommunalt pensionstillskott	0·0	—	0·4	0·2	0·1	0·1	13·8	0·2	0·4
› understöd ur donation	0·2	1·4	1·3	0·3	0·8	0·6	—	0·7	0·8
fattigvård o. komm. pensionstillskott	0·0	—	0·2	—	0·1	0·1	—	0·1	0·1
fattigvård o. understöd ur donation	0·2	—	1·2	1·0	0·3	0·6	—	0·7	0·6
<i>Hela riket.</i>									
Samtliga understödsfall ($\frac{1}{5}$)	4 520	171	4 821	2 586	1 884	6 341	92	20 415	20 134
Därav, i %, med:									
enbart egentlig fattigvård	99·6	98·8	97·6	98·6	98·8	98·6	95·6	98·6	98·3
› kommunalt pensionstillskott	0·0	—	0·3	0·5	0·1	0·1	4·4	0·2	0·3
› understöd ur donation	0·2	1·2	1·2	0·3	0·7	0·7	—	0·6	0·7
fattigvård o. komm. pensionstillskott	0·1	—	0·1	0·0	0·1	0·1	—	0·1	0·1
fattigvård o. understöd ur donation	0·1	—	0·8	0·6	0·3	0·5	—	0·5	0·6

nala pensionstillskott — liksom även ur fonder och donationer under fattigvårdsstyrelsernas förvaltning — redovisas för familjer utan barn. Talrikast förekomma dylika understöd bland ensamma kvinnor utan barn.

Understödet totala värde. I det föregående ha uppgifter meddelats angående värdet av den hjälp, som lämnats i form av vård på fattigvårdsanstalt och sjukvårdsanstalt eller i form av hemunderstöd eller »annan hjälp». Uppgifterna härom redovisas länsvis och för de större städerna i tab. 3, 4 och 6 i tabellbilagan. En sammanfattning härav lämnas i nedanstående tablå:

<i>Vårdens värde i milj. kr.</i>	Vård på fattigvårds- anstalt	Vård på sjukvårds- anstalt	Hemunder- stöd	»Annan hjälp»	Tillhopa	
					1945	1944
Landsbygden	15·8	13·1	19·8	2·9	51·6	50·8
Städerna	17·3	8·2	36·1	1·0	62·6	59·2
Hela riket 1945	33·1	21·3	55·9	3·9	114·2	—
1944	33·2	21·3	51·7	3·8	—	110·0
<i>Vårdens värde i procent.</i>						
Landsbygden	30·6	25·4	38·4	5·6	100·0	—
Städerna	27·6	13·1	57·7	1·6	100·0	—
Hela riket 1945	29·0	18·7	48·9	3·4	100·0	—
1944	30·2	19·4	47·0	3·4	—	100·0

Tab. Aj. Av fattigvårdsstyrelserna meddelat understöd fördelat efter understödets rättsliga form och dess beskaffenhet.

Representativa undersökningen.

Understödet rättsliga form	Understödet uppgivna värde i tusental kr. (1,5)					Samtliga understödsformer	
	Vård på fattigvårdsanstalt	Vård på sjukvårdsanstalt	Hemunderstöd	»Annan hjälp»	1945	1944	
<i>Landsbygden.</i>							
Enbart egentlig fattigvård	3 088·1	2 529·9	3 732·9	584·8	9 935·7	9 716·1	
» kommunalt pensionstillskott	2·4	4·5	153·0	5·2	165·1	167·8	
» understöd ur donation	1·2	0·0	3·9	2·4	7·5	6·7	
fattigvård o. komm. pensionstillskott . .	12·4	7·5	69·4	6·7	96·0	77·3	
fattigvård o. understöd ur donation . .	3·7	3·0	18·6	1·5	26·8	34·7	
Tillhopa	3 107·8	2 544·9	3 977·8	600·6	10 231·1	10 002·6	
<i>Städerna.</i>							
Enbart egentlig fattigvård	2 816·5	1 594·4	5 591·9	193·2	10 196·0	8 053·1	
» kommunalt pensionstillskott	622·4	27·3	1 368·0	12·4	2 030·1	1 550·2	
» understöd ur donation	—	0·2	18·9	3·9	23·0	24·2	
fattigvård o. komm. pensionstillskott . .	18·6	7·6	128·9	5·4	160·5	185·8	
fattigvård o. understöd ur donation . .	13·5	1·0	101·5	2·5	118·5	113·1	
Tillhopa	3 471·0	1 630·5	7 209·2	217·4	12 528·1	9 926·4	
<i>Hela riket.</i>							
Enbart egentlig fattigvård	5 904·6	4 124·3	9 324·8	778·0	20 131·7	17 769·2	
» kommunalt pensionstillskott	624·8	31·8	1 521·0	17·6	2 195·2	1 718·0	
» understöd ur donation	1·2	0·2	22·8	6·3	30·5	30·9	
fattigvård o. komm. pensionstillskott . .	31·0	15·1	198·3	12·1	256·5	263·1	
fattigvård o. understöd ur donation . .	17·2	4·0	120·1	4·0	145·3	147·8	
Tillhopa	6 578·8	4 175·4	11 187·0	818·0	22 759·2	19 929·0	

Tab. Ak. Understödsfallens fördelning efter fattigvårdsunderstödet totala värde inom olika familjetyper.

Representativa undersökningen.

82

Familjetyper	Antal under- stöds- fall (1/s)	Därav, i %, med nedanstående totala understödsbelopp per år													Under- stödet totala värde per under- stödsfall kr.
		Under 50 kr.	50— 99	100— 149	150— 199	200— 399	400— 599	600— 799	800— 999	1 000— 1 199	1 200— 1 399	1 400— 1 599	1 600— 1 799	1 800 o. över	
Landsbygden . . .	25 437	13·8	10·6	9·2	8·1	19·8	16·7	7·6	5·5	3·5	2·5	1·2	0·5	1·0	402
1. Tilläggs-pensionärer . . .	15 537	10·1	8·4	8·7	8·6	19·6	19·4	8·8	6·5	4·3	3·0	1·3	0·5	0·8	443
<i>Ensam man.</i>															
med 0 barn	5 239	7·0	6·1	7·1	5·9	15·6	25·7	11·0	8·4	6·0	4·1	1·8	0·4	0·9	529
1 o. fl. barn	45	6·7	2·2	13·3	11·1	24·5	11·1	17·8	2·2	2·2	—	6·7	2·2	—	474
<i>Ensam kvinna.</i>															
med 0 barn	7 125	11·0	9·3	9·3	10·8	21·0	16·4	7·7	6·1	3·8	2·6	1·2	0·4	0·4	400
1 o. fl. barn	141	9·2	7·1	5·7	6·4	19·2	26·3	10·6	9·2	2·1	2·1	0·7	—	1·4	461
<i>Äkta makar.</i>															
med 0 barn	2 304	14·4	11·4	10·9	8·5	24·2	15·4	6·3	3·0	1·8	1·4	0·7	0·4	1·6	351
1—2 barn	421	12·1	8·3	8·8	8·1	19·9	13·8	8·8	5·9	5·5	4·5	1·2	1·4	1·7	467
3 o. fl. barn	262	7·3	7·6	3·8	5·3	18·3	17·2	13·7	6·9	6·9	3·8	1·9	1·9	5·4	636
2. Övriga understödstagare . .	9 900	19·4	14·1	10·0	7·3	20·2	12·4	5·8	3·9	2·2	1·8	0·9	0·7	1·3	339
<i>Ensam man.</i>															
med 0 barn	2 013	20·4	12·1	8·5	6·3	17·7	17·9	6·4	3·9	2·6	2·1	1·0	0·5	0·6	352
1—2 barn	68	20·6	14·7	16·2	5·9	22·1	5·9	2·9	2·9	4·4	2·9	1·5	—	—	292
3 o. fl. barn	33	12·1	—	3·0	6·1	18·2	3·0	21·2	3·0	9·1	9·1	6·1	—	9·1	796
<i>Ensam kvinna.</i>															
med 0 barn	2 242	18·7	11·6	9·7	7·5	22·9	14·8	6·8	3·8	1·8	1·1	0·5	0·4	0·4	316
1—2 barn	977	16·9	12·9	10·3	9·0	25·1	12·2	6·7	2·7	1·5	1·2	0·6	0·5	0·4	303
3 o. fl. barn	288	6·2	6·2	7·6	4·2	18·1	12·5	11·8	10·1	7·3	7·0	2·1	3·1	3·8	669
<i>Äkta makar.</i>															
med 0 barn	906	24·9	20·2	10·6	5·8	17·1	11·8	2·9	3·1	1·0	1·1	0·8	0·1	0·6	251
1—2 barn	1 673	23·2	17·7	11·7	8·4	18·7	7·9	3·6	3·0	1·6	1·2	0·8	0·9	1·3	282
3 o. fl. barn	1 637	16·2	15·5	10·4	7·5	19·7	8·2	5·9	5·2	3·0	2·3	1·5	0·9	3·7	417
<i>Ensamman barn</i>	63	19·0	12·7	11·1	9·5	27·0	4·8	4·8	6·3	1·6	1·6	—	—	1·6	300

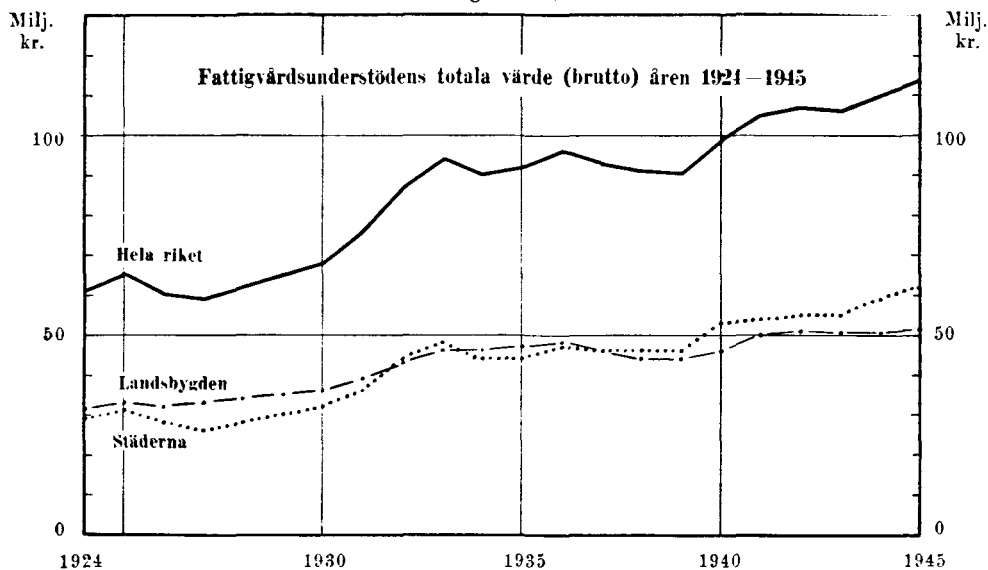
UNDERSTÖDET TOTALA VÄRDE

Städerna	21 287	11·1	8·2	6·6	5·0	16·9	16·5	9·8	9·0	4·1	3·1	2·3	1·6	5·8	589
1. Tilläggs pensionärer	10 772	5·1	4·3	3·9	3·7	18·9	22·5	12·9	11·8	4·0	2·8	1·9	1·3	6·9	671
<i>Ensam man.</i>															
med 0 barn	3 147	3·6	3·9	2·9	2·5	15·5	22·7	12·0	15·2	4·2	3·0	2·2	1·4	10·9	789
1 o. fl. barn	13	—	—	—	—	15·4	15·4	23·1	7·7	23·0	7·7	—	—	7·7	886
<i>Ensam kvinna.</i>															
med 0 barn	5 899	5·7	4·0	4·1	4·2	21·5	23·6	13·4	11·0	3·1	2·0	1·3	0·9	5·2	603
1 o. fl. barn	89	6·7	3·4	3·4	3·4	16·8	22·5	16·9	10·1	6·7	3·4	2·2	1·1	3·4	633
<i>Äkta makar.</i>															
med 0 barn	1 383	5·8	6·2	5·4	4·8	17·5	18·7	12·0	9·0	6·6	4·5	3·4	2·2	3·9	612
1—2 barn	190	5·8	6·3	3·2	2·1	8·4	14·7	13·2	6·8	7·4	9·0	4·7	7·9	10·5	877
3 o. fl. barn	51	—	5·9	3·9	—	7·8	9·8	17·7	7·9	7·8	5·9	3·9	3·9	25·3	1 272
2. Övriga understödstagare	10 515	17·3	12·2	9·4	6·3	14·9	10·3	6·6	6·2	4·3	3·4	2·6	1·9	4·6	504
<i>Ensam man.</i>															
med 0 barn	2 507	24·1	11·5	8·5	5·2	12·7	10·4	5·6	6·9	4·2	2·3	2·0	1·7	4·9	471
1—2 barn	60	31·7	16·7	5·0	6·7	8·3	15·0	6·7	3·3	3·3	—	3·3	—	—	293
3 o. fl. barn	10	50·0	—	—	10·0	—	10·0	10·0	20·0	—	—	—	—	—	332
<i>Ensam kvinna.</i>															
med 0 barn	2 579	13·5	9·7	8·0	5·5	16·1	11·1	8·7	8·7	6·7	5·0	3·3	1·6	2·1	532
1—2 barn	1 083	13·4	10·2	7·5	5·4	14·1	13·0	8·0	6·0	5·7	5·1	4·1	3·3	4·2	579
3 o. fl. barn	238	5·0	5·4	3·8	2·9	9·7	8·0	10·5	9·7	8·4	8·8	7·6	8·0	12·2	995
<i>Äkta makar.</i>															
med 0 barn	978	18·0	14·4	10·4	6·0	15·0	8·5	6·0	4·3	3·3	3·5	3·1	2·6	4·9	487
1—2 barn	2 017	17·4	16·0	12·9	9·2	16·3	9·4	4·7	3·3	1·7	1·7	1·5	1·2	4·7	400
3 o. fl. barn	1 014	14·7	13·4	10·7	6·9	17·3	9·3	6·2	4·7	2·0	2·7	2·1	1·4	8·6	564
<i>Ensam barn</i>	<i>29</i>	<i>27·6</i>	<i>17·3</i>	<i>10·3</i>	<i>17·3</i>	<i>10·3</i>	<i>6·9</i>	<i>—</i>	<i>10·3</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>215</i>
Hela riket	46 724	12·6	9·5	8·0	6·7	18·5	16·6	8·6	7·1	3·8	2·7	1·7	1·0	3·2	487
1. Tilläggs pensionärer	26 309	8·1	6·7	6·7	6·6	19·3	20·6	10·5	8·7	4·2	2·9	1·6	0·8	3·3	536
2. Övriga understödstagare	20 415	18·3	13·1	9·7	6·8	17·5	11·3	6·2	5·1	3·3	2·6	1·8	1·3	3·0	424

Vårdens värde skall enligt de till det statistiska formuläret fogade anvisningarna redovisas brutto, d. v. s. utan avdrag för ersättning, som kommunerna erhållit för lämnad vård antingen från vårdtagaren själv (t. ex. i form av folkpension, som kommunen uppburit) eller från annat håll (t. ex. från landstinget eller från andra kommuner). Emellertid äro uppgifterna angående värdet av anstaltsvården, såsom redan framhållits, för låga i förhållande till de verkliga kostnaderna.

Totala värdet av de understöd, som fattigvårdsstyrelserna utgivit under år 1945 uppgick till 114 milj. kr. Sedan 1944 har en ökning av det allmännas kostnader för fattigvården ägt rum med i runt tal 4 milj. kr eller med ungefär 4 %. Såväl landskommunernas som städernas understöds-kostnader ha ökat; i förra fallet med 0·8 och i senare fallet med 3·4 milj. kr. Ökningen utgjorde på landsbygden nära 2 % och i städerna knappt 6 %. En översikt av förändringarna i totala värdet av de understöd, som fattigvårdsstyrelserna utgivit under åren 1924—1945 lämnas i följande diagram.

Diagram IV.

Valeur globale des secours fournis par l'Assistance publique pendant les années 1924—1945.

Landsbygden = Campagne. Städerna = Villes. Hela riket = Ensemble du pays.

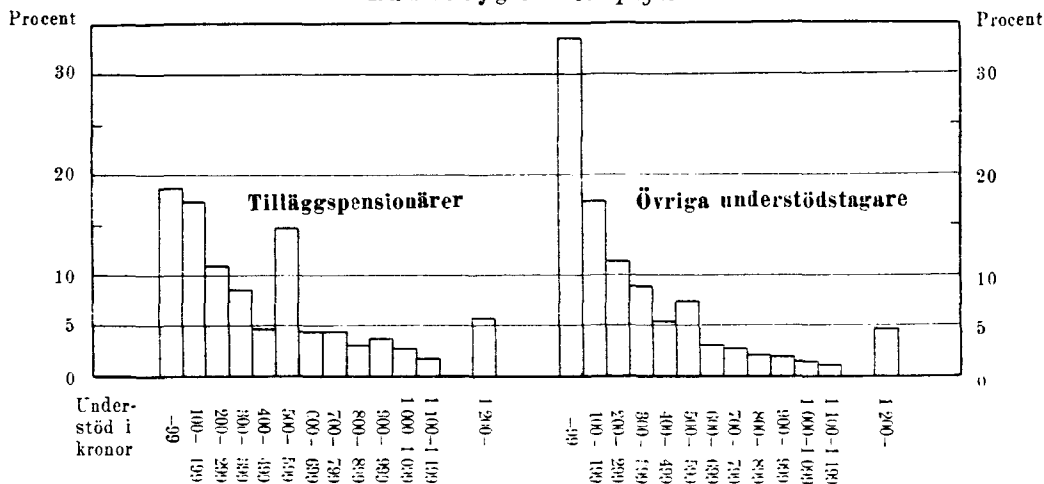
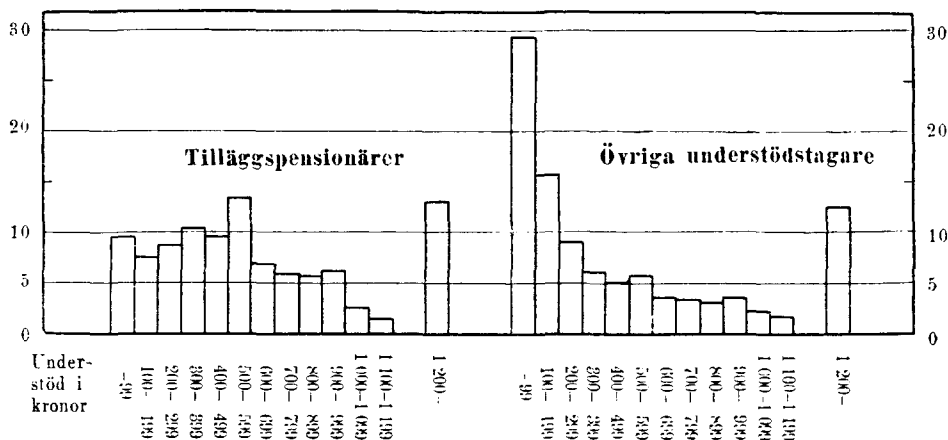
Som synes har sedan år 1939 en ständig stegring försiggått med undantag av år 1943, då en minskning på ungefär 1 % ägde rum.

Hemunderstödens värde uppgick år 1945 i hela riket till 55·9 milj. kr eller något mindre än hälften (49 %) av fattigvårdens totala värde. Vården på fattigvårdsanstalt har uppgivits till 33·1 milj. kr (29 %) och vården på sjukvårdsanstalt till 21·3 milj. kr (19 %). I städerna var, såsom tablån å sid. 81 visar.

Diagram V.

Understödsfallen fördelade efter understödets totala värde.

Stapelns höjd visar antalet fall med angivet understödsbelopp i procent av samtliga understödsfall.

Landsbygd = Campagne.**Städer = Villes.**

Les cas d'assistance répartis d'après la valeur totale des secours fournis.

hemunderstödet andel av fattigvårdens totala värde väsentligt större än på landsbygden (58 % mot 38 %).

Tab. Aj, som grundar sig på den representativa undersökningen, visar, hur värdet av det understöd fattigvårdsstyrelserna lämnat, fördelade sig efter såväl understödets rättsliga form som dess beskaffenhet. På sådana understödsfall, i vilka enbart fattigvård i egentlig mening utgått, kom 88 % av understödets totala värde; på understödsfall, i vilka fattigvård utgått jämte pensionstillskott

och understöd ur fonder och donationer, kom ungefär 2 %. Understöd enbart enligt lagen om kommunala pensionstillskott m. m. utgjorde nära 10 % av understödets totala värde.

Av tab. A_j framgår vidare, att pensionstillskott och därmed jämförliga understöd på landsbygden utgått huvudsakligen i form av hemunderstöd, i städerna i form av hemunderstöd och vård på fattigvårdsanstalt. Understöd ur fonder och donationer ha nästan uteslutande utdelats såsom hemunderstöd.

Enligt tab. A_k, som grundar sig på den representativa undersökningen och avser understödets totala värde, har till 22 % av samtliga understödsfall utgått fattigvård med belopp understigande 100 kr. Blott 12 % av understödsfallen hade erhållit över 1 000 kr. Detta bestyrker ytterligare, vad som tidigare framhållits, nämligen att en avsevärd del av fattigvårdens understödsklientel består av personer, vilka endast tillfälligt behöva hjälp av det allmänna. Särskilt gäller detta gruppen övriga understödstagare, där ej mindre än 31 % uppburit mindre än 100 kr. Detta åskådliggöres grafiskt i diagram V. Av tilläggs-pensionärerna hade 40 % erhållit mellan 400—1 000 kr, medan motsvarande siffra var 23 % för övriga understödstagare. Höga understödsbelopp voro vanligare i städerna än på landsbygden och likaså bland barnfamiljer än bland familjer utan barn.

Tab. 1. Fattigvårdssamhällena, fördelade efter folkmängden, länsvis den 1 januari 1945.

L ä n		Antal fattigvårdssamhällen med nedanstående antal invånare																							Summa fattig- vårds- sam- hällen
		under 250	250—499	500—749	750—999	1 000—1 249	1 250—1 499	1 500—1 749	1 750—1 999	2 000—2 249	2 250—2 499	2 500—2 749	2 750—2 999	3 000—3 999	4 000—4 999	5 000—5 999	6 000—6 999	7 000—7 999	8 000—8 999	9 000—9 999	10 000—11 999	12 000—14 999	minst 15 000		
Landsbygd.																									
Stockholms	län	5	11	23	13	12	10	5	3	6	2	3	1	6	3	2	1	1	—	—	1	2	1	111	
Uppsala	»	6	23	14	14	6	5	3	2	—	2	4	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	84	
Södermanlands	»	3	14	16	10	12	9	3	5	3	4	1	2	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	87	
Östergötlands	»	5	22	35	22	15	15	6	4	—	—	2	2	1	5	1	—	—	—	—	2	—	—	144	
Jönköpings	»	4	21	19	17	17	15	6	3	7	7	2	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	128	
Kronobergs	»	2	9	9	12	17	5	3	5	—	4	5	1	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	87	
Kalmar	»	1	7	17	9	12	8	9	8	6	5	2	2	9	4	2	—	—	—	—	—	—	—	101	
Gotlands	»	14	42	21	10	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	91	
Blekinge	»	—	2	1	2	4	1	2	6	—	5	4	—	4	3	1	—	1	1	—	—	—	—	37	
Kristianstads	»	—	19	14	23	21	13	15	14	3	8	4	3	5	4	1	—	—	—	—	—	—	—	147	
Malmöhus	»	25	55	40	34	27	13	10	12	7	1	2	4	4	4	1	—	—	—	—	—	—	—	235	
Hallands	»	—	13	19	17	5	8	7	1	1	9	5	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	86	
Göteborgs o. Bohus	»	—	8	11	9	14	11	7	3	4	1	7	1	2	5	—	1	—	—	1	—	—	—	85	
Älvsborgs	»	18	55	43	28	22	10	8	2	7	3	5	4	4	5	1	1	—	—	—	—	—	—	216	
Skaraborgs	»	42	80	55	37	14	13	3	2	3	2	—	—	6	—	1	—	—	—	—	—	—	—	258	
Värmlands	»	—	6	9	5	8	8	12	4	3	3	4	5	9	3	2	4	1	1	—	1	—	—	88	
Örebro	»	2	4	3	2	5	12	3	1	6	2	1	1	7	3	2	1	1	1	—	—	—	—	57	
Västmanlands	»	—	11	7	10	9	7	2	1	1	4	2	1	6	—	2	1	—	—	—	—	—	—	64	
Kopparbergs	»	—	1	—	1	2	1	4	5	3	8	—	2	5	1	5	3	2	3	3	1	—	—	50	
Gävleborgs	»	1	—	2	1	2	3	4	2	3	1	2	2	9	4	2	3	3	2	3	1	2	—	49	
Västernorrlands	»	—	1	1	2	7	2	5	6	1	3	3	4	7	7	3	2	1	2	1	1	3	—	62	
Jämtlands	»	—	4	3	3	10	6	6	3	6	6	1	3	5	1	2	2	—	—	—	—	—	—	61	
Västerbottens	»	—	1	—	—	—	1	—	1	2	1	—	—	3	2	6	2	3	—	3	3	1	1	30	
Norrbottens	»	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	1	—	3	4	1	2	—	1	3	3	2	2	25	
Summa landsbygden		128	409	362	281	242	178	124	94	87	82	60	40	114	58	36	24	13	13	11	13	10	4	2 383	
Därav jordbrukskommuner ¹		94	265	186	103	65	38	21	11	10	10	8	6	10	2	1	1	—	1	1	—	—	—	833	
skogs	»	—	3	1	2	7	3	8	5	4	4	—	1	4	3	3	3	1	—	—	3	—	—	55	
blandade	»	34	121	150	127	129	95	65	43	35	33	19	9	38	15	12	7	4	4	7	4	2	—	953	
industri	»	—	5	5	6	7	6	9	9	14	6	13	8	16	8	9	6	3	3	1	5	4	2	145	
övriga	»	—	15	20	43	34	36	21	26	24	29	20	16	46	30	11	7	5	5	2	1	4	2	397	
Städer		—	—	—	—	2	6	1	4	1	1	4	—	5	7	6	14	9	3	3	9	11	37	123	

¹ Angående de olika kommuntyperna se texten sid. 15.

Tab. 2. Antal understödsfall med fördelning efter familjetyp samt antal under-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
L ä n	Hela antalet under- stöds- fall	Därav tillhörande familjetypen							Antal vuxna		Antal barn	
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		En- samma barn	män	kvinnor	hem- ma- varan- de ¹	ombän- dertagna av barna- vårds- nämnden
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn					
Landsbygd.												
Stockholms län	7 294	2 031	25	2 586	411	1 118	1 100	23	4 274	5 215	3 310	100
Uppsala	3 089	917	14	1 265	159	437	284	13	1 652	2 145	919	34
Södermanlands	4 389	1 252	15	1 750	211	679	471	11	2 417	3 111	1 688	102
Östergötlands	6 404	1 829	22	2 457	304	1 003	775	14	3 629	4 539	2 640	100
Jönköpings	2 930	940	10	1 281	138	292	260	9	1 502	1 971	1 021	15
Kronobergs	3 314	1 094	23	1 313	131	360	389	4	1 866	2 193	1 295	38
Kalmar	5 651	1 666	33	2 222	249	752	718	11	3 169	3 941	2 442	65
Gotlands	885	269	5	313	58	121	112	7	507	604	456	36
Blekinge	4 139	1 119	29	1 583	230	537	633	8	2 318	2 983	2 089	56
Kristianstads	4 545	1 445	18	1 804	271	446	547	14	2 456	3 068	2 163	29
Malmöhus	4 928	1 556	13	2 156	222	547	429	5	2 545	3 354	1 707	66
Hallands	2 017	679	8	859	80	193	192	6	1 072	1 324	654	21
Göteborgs o. Bohus	3 659	1 146	19	1 547	152	428	363	4	1 956	2 490	1 161	44
Älvsborgs	4 674	1 443	17	1 944	207	523	529	11	2 512	3 203	1 724	67
Skaraborgs	3 929	1 220	20	1 662	196	442	371	18	2 053	2 671	1 327	63
Värmlands	8 010	2 133	39	3 226	487	1 085	1 028	12	4 285	5 826	3 489	78
Örebro	5 684	1 564	16	2 521	218	793	566	3	2 939	4 101	1 810	48
Västmanlands	3 773	1 029	30	1 572	220	468	440	14	1 967	2 700	1 592	67
Kopparbergs	6 845	2 043	38	2 591	415	836	908	14	3 825	4 750	2 995	93
Gävleborgs	8 786	2 351	56	2 773	593	1 168	1 827	18	5 402	6 361	5 658	221
Västernorrlands	13 000	3 296	62	4 685	810	1 837	2 296	14	7 491	9 628	7 220	185
Jämtlands	3 809	1 218	32	1 083	291	434	736	15	2 420	2 544	2 628	98
Västerbottens	5 556	1 590	58	1 666	384	489	1 362	7	3 499	3 901	4 952	168
Norrbottnens	9 897	2 553	104	2 603	708	1 014	2 891	24	6 562	7 216	11 846	187
Säa å landsbygden	127 207	36 383	706	47 465	7 145	16 002	19 227	279	72 318	89 839	66 786	1 981
Städer.												
Stockholms stad	30 645	9 085	130	11 990	2 075	2 950	4 370	45	16 535	21 385	11 205	820
Stockholms län	3 924	923	9	1 469	263	485	769	6	2 186	2 986	1 828	81
Uppsala	1 813	428	4	814	106	224	235	2	891	1 379	667	47
Södermanlands	2 810	641	4	1 232	153	320	457	3	1 422	2 162	1 114	79
Östergötlands	6 540	1 609	11	2 864	377	832	843	4	3 295	4 916	2 436	179
Jönköpings	2 503	643	12	1 049	175	285	337	2	1 277	1 846	1 031	33
Kronobergs	692	190	—	269	60	54	117	2	361	500	434	5
Kalmar	2 330	555	6	1 051	121	290	306	1	1 157	1 768	824	107
Gotlands	549	131	—	161	54	90	112	1	333	417	320	46
Blekinge	1 705	429	5	731	138	156	246	—	836	1 271	837	32
Kristianstads	1 153	314	5	451	75	102	205	1	626	833	663	45
Malmöhus	11 280	2 978	69	4 253	720	1 263	1 979	18	6 289	8 215	6 216	281
Hallands	1 565	393	6	695	95	164	210	2	773	1 164	713	23
Göteborgs o. Bohus	16 355	4 446	56	5 923	1 290	1 760	2 854	26	9 116	11 827	8 172	569
Älvsborgs	3 426	872	20	1 289	221	420	600	4	1 912	2 530	1 777	100
Skaraborgs	2 060	481	6	922	123	233	293	2	1 013	1 571	814	22
Värmlands	2 738	611	11	1 172	210	345	388	1	1 355	2 115	1 145	105
Örebro	2 857	746	6	1 235	132	301	436	1	1 489	2 104	1 201	56
Västmanlands	2 579	689	6	1 013	155	341	373	2	1 409	1 832	1 127	49
Kopparbergs	1 610	413	9	730	115	167	171	5	769	1 183	580	10

¹ eller vårdade utom hemmet på fattigvårdens bekostnad.

stödstagare med fördelning på vuxna män och kvinnor samt barn år 1945, länsvis.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
L ä n	Hela antalet under- stöds- fall	Därav tillhörande familjetypen							Antal vuxna		Antal barn	
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		En- samma barn	män	kvinnor	hem- ma- varan- de ¹	ombän- dertagna av barna- vårds- nämnden
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn					
Städer (forts.).												
Gävleborgs län	3 055	836	9	1 311	181	364	353	1	1 562	2 209	1 078	64
Västernorrlands »	1 825	527	10	766	95	194	231	2	962	1 286	665	67
Jämtlands »	558	191	2	211	45	35	74	—	302	365	211	18
Västerbottens »	641	182	1	244	65	59	88	2	330	456	313	2
Norrbottnens »	1 334	313	7	490	106	112	300	6	732	1 008	918	46
S:a i städerna	106 547	28 626	404	42 335	7 150	11 546	16 347	139	56 923	77 378	46 289	2 886
därav												
Göteborg	14 262	3 865	49	5 122	1 146	1 505	2 553	22	7 972	10 326	7 300	535
Malmö	5 735	1 478	52	2 096	412	661	1 035	1	3 226	4 204	3 235	149
Norrköping . . .	4 297	1 010	8	1 950	243	549	535	2	2 102	3 277	1 548	112
Hälsingborg . .	2 289	591	7	854	162	215	450	10	1 263	1 681	1 496	31
Örebro	1 432	392	3	664	61	138	174	—	707	1 037	475	27
Borås	1 372	340	13	485	102	141	290	1	784	1 018	869	61
Linköping	1 304	375	—	504	96	153	175	1	703	928	550	54
Eskilstuna	1 596	347	3	630	104	165	347	—	862	1 246	817	60
Uppsala	1 518	356	1	669	91	194	205	2	756	1 159	577	40
Västerås	1 078	315	3	419	86	123	132	—	573	760	450	42
Gävle	1 728	471	3	769	98	203	183	1	860	1 253	565	26
Jönköping	1 145	333	6	409	71	115	209	2	663	804	585	19
Karlskrona	932	253	2	391	74	77	135	—	467	677	436	16
Solna	1 435	340	2	480	97	195	321	—	858	1 093	734	38
Karlstad	1 228	265	1	529	105	167	161	—	594	962	541	29
Lund	1 186	297	2	515	51	126	194	1	619	886	582	48
Halmstad	819	212	4	343	45	84	131	—	431	603	419	22
Karlskoga	873	223	3	302	46	101	198	—	525	647	544	24
Landsbygd och städer.												
Stockholms stad .	30 645	9 085	130	11 990	2 075	2 950	4 370	45	16 535	21 385	11 205	820
Stockholms län .	11 218	2 954	34	4 055	674	1 603	1 869	29	6 460	8 201	5 138	181
Uppsala »	4 902	1 345	18	2 079	265	661	519	15	2 543	3 524	1 586	81
Södermanlands »	7 199	1 893	19	2 982	364	999	928	14	3 839	5 273	2 802	181
Östergötlands »	12 944	3 438	33	5 321	681	1 835	1 618	18	6 924	9 455	5 076	279
Jönköpings »	5 433	1 583	22	2 330	313	577	597	11	2 779	3 817	2 052	48
Kronobergs »	4 006	1 284	23	1 582	191	414	506	6	2 227	2 693	1 729	43
Kalmar »	7 981	2 221	39	3 273	370	1 042	1 024	12	4 326	5 709	3 266	172
Gotlands »	1 434	400	5	474	112	211	224	8	840	1 021	776	82
Blekinge »	5 844	1 548	34	2 314	368	693	879	8	3 154	4 254	2 926	88
Kristianstads »	5 698	1 759	23	2 255	346	548	752	15	3 082	3 901	2 826	74
Malmöhus »	16 208	4 534	82	6 409	942	1 810	2 408	23	8 834	11 569	7 923	347
Hallands »	3 582	1 072	14	1 554	175	357	402	8	1 845	2 488	1 367	44
Göteborgs-Bohus »	20 014	5 592	75	7 470	1 442	2 188	3 217	30	11 072	14 317	9 333	613
Älvsborgs »	8 100	2 315	37	3 233	428	943	1 129	15	4 424	5 733	3 501	167
Skaraborgs »	5 989	1 701	26	2 584	319	675	664	20	3 066	4 242	2 141	85
Värmlands »	10 748	2 744	50	4 398	697	1 430	1 416	13	5 640	7 941	4 634	183
Örebro »	8 541	2 310	22	3 759	350	1 094	1 002	4	4 428	6 205	3 011	104
Västmanlands »	6 352	1 718	36	2 585	375	809	813	16	3 376	4 582	2 719	116
Kopparbergs »	8 455	2 456	47	3 321	530	1 003	1 079	19	4 585	5 933	3 575	103
Gävleborgs »	11 841	3 187	65	4 084	774	1 532	2 180	19	6 964	8 570	6 736	285
Västernorrlands »	14 825	3 823	72	5 451	905	2 031	2 527	16	8 453	10 914	7 885	252
Jämtlands »	4 367	1 409	34	1 294	336	469	810	15	2 722	2 909	2 839	116
Västerbottens »	6 197	1 772	59	1 910	449	548	1 450	9	3 829	4 357	5 265	170
Norrbottnens »	11 231	2 866	111	3 093	814	1 126	3 191	30	7 294	8 224	12 764	233
S:a för hela riket	233 754	65 009	1 110	89 800	14 295	27 548	35 574	418	129 241	167 217	113 075	4 867

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Vård på fattigvårdsanstalt						Vård på sjukvårdsanstalt						
Län	Antal vårdtagare				Antal vård-dagar	Vårdens värde kr.	Antal vårdtagare				Antal vård-dagar	Vårdens värde kr.
	män	kvin-nor	barn	till-hopa			män	kvin-nor	barn	till-hopa		
Landsbygd.												
Stockholms län	589	582	8	1 179	327 422	982 736	994	930	151	2 075	401 923	738 823
Uppsala	239	255	1	495	143 383	399 280	400	332	25	757	201 800	354 432
Södermanlands	413	467	2	882	270 677	693 454	602	622	52	1 276	289 769	504 507
Östergötlands	638	683	12	1 333	376 640	1 043 481	928	755	83	1 766	372 917	655 093
Jönköpings	217	277	1	495	155 260	405 240	504	410	34	948	255 490	444 996
Kronobergs	296	302	2	600	184 171	449 881	635	579	76	1 290	319 714	544 444
Kalmar	516	579	7	1 102	314 672	769 545	908	825	121	1 854	357 670	652 337
Gotlands	37	45	2	84	26 441	58 474	210	200	27	437	103 628	176 267
Blekinge	309	294	—	603	164 824	398 040	579	524	80	1 183	224 855	400 419
Kristianstads	384	356	14	754	220 281	600 417	800	706	85	1 591	394 280	656 026
Malmöhus	511	508	7	1 026	314 327	826 150	755	653	73	1 481	418 293	731 746
Hallands	207	234	3	444	139 815	343 889	341	289	24	654	154 608	270 180
Göteborgs o. Bohus	326	393	2	721	210 934	518 445	563	510	39	1 112	278 973	468 176
Älvsborgs	482	561	3	1 046	313 309	833 321	799	755	99	1 653	399 751	675 903
Skaraborgs	366	433	2	801	240 632	599 102	701	641	89	1 431	292 647	547 783
Värmlands	614	625	12	1 251	356 298	1 008 545	923	877	100	1 900	347 403	570 764
Örebro	487	488	4	979	272 755	796 980	638	666	39	1 343	277 933	465 673
Västmanlands	346	323	4	673	190 750	547 893	468	446	74	988	200 807	345 691
Kopparbergs	556	496	2	1 054	280 949	928 996	1 022	916	75	2 013	420 344	670 799
Gävleborgs	626	565	6	1 197	295 315	914 149	1 190	1 116	255	2 561	351 707	632 616
Västernorrlands	713	785	41	1 539	371 723	1 049 145	1 483	1 341	327	3 151	523 768	865 925
Jämtlands	295	258	4	557	146 745	394 956	656	505	87	1 248	232 437	395 588
Västerbottens	336	357	17	710	178 260	458 200	964	816	158	1 938	376 705	638 294
Norrbottnens	503	467	12	982	249 510	777 268	1 292	1 092	452	2 836	444 270	650 706
Säa & landsbygden	10 006	10 333	168	20 507	5 745 093	15 797 587	18 355	16 506	2 625	37 486	7 641 692	13 057 188
Städer.												
Stockholms stad	2 265	1 545	20	3 830	914 940	6 496 080	3 575	3 720	225	7 520	1 263 135	3 325 515
Stockholms län	219	248	3	470	122 005	332 781	435	498	93	1 026	158 432	289 135
Uppsala	157	146	—	303	80 638	374 835	147	153	24	324	60 824	108 860
Södermanlands	233	217	—	450	113 970	481 932	304	323	47	674	109 014	194 708
Östergötlands	548	560	2	1 110	245 712	1 351 433	504	612	105	1 221	196 954	375 515
Jönköpings	162	119	1	282	64 884	258 328	291	263	35	589	126 761	231 294
Kronobergs	64	90	3	157	31 379	167 305	76	68	17	161	31 226	54 059
Kalmar	163	131	4	298	71 744	194 940	247	276	22	545	98 584	172 696
Gotlands	31	36	1	68	15 636	46 918	77	63	19	159	25 095	45 967
Blekinge	133	136	—	269	69 223	391 577	152	172	27	351	60 735	97 339
Kristianstads	90	71	21	182	39 854	202 516	126	123	30	279	54 734	93 484
Malmöhus	1 052	968	12	2 032	485 750	1 287 036	1 020	912	226	2 158	403 291	752 919
Hallands	189	146	5	340	96 939	280 615	144	146	15	305	51 626	89 323
Göteborgs o. Bohus	1 478	974	3	2 450	637 250	2 193 337	1 771	1 820	458	4 049	360 634	775 391
Älvsborgs	238	270	11	519	124 438	424 938	430	440	102	972	156 523	274 106
Skaraborgs	129	181	1	311	81 781	268 910	221	272	56	549	70 188	131 457
Värmlands	189	194	2	385	94 989	317 614	254	285	22	561	93 947	163 570
Örebro	224	222	1	447	104 910	430 853	299	307	27	633	121 977	207 224
Västmanlands	230	197	3	430	103 692	495 966	285	273	51	609	111 071	203 003
Kopparbergs	86	116	6	208	49 062	146 161	216	183	6	405	89 861	152 771
Gävleborgs	392	350	4	746	146 900	430 419	296	283	6	585	95 406	174 272

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
L ä n	Vård på fattigvårdsanstalt						Vård på sjukvårdsanstalt					
	Antal vårdtagare				Antal vård- dagar	Vårdens värde kr.	Antal vårdtagare				Antal vård- dagar	Vårdens värde kr.
	män	kvin- nor	barn	till- hopa			män	kvin- nor	barn	till- hopa		
Städer (forts.).												
Västernorrlands län	212	198	2	412	109 291	355 497	173	173	29	375	65 186	108 472
Jämtlands „	61	56	4	121	23 078	121 119	65	83	5	153	24 225	45 739
Västerbottens „	43	59	1	103	23 532	77 261	64	69	5	138	23 493	41 804
Norrbottnens „	77	104	4	185	41 431	180 696	120	144	33	297	61 936	99 781
S:a i städerna	8 660	7 334	114	16 108	3 898 028	17 309 067	11 292	11 661	1 685	24 638	3 915 558	8 208 404
därav												
Göteborg	1 322	839	1	2 162	574 183	1 893 092	1 506	1 584	428	3 518	268 867	614 003
Malmö	471	416	3	890	212 608	427 970	526	480	183	1 189	192 122	376 084
Norrköping . . .	351	357	2	710	146 209	838 743	292	364	88	744	118 121	234 507
Hälsingborg . . .	224	200	—	424	101 598	292 572	192	165	—	357	80 020	137 615
Örebro	122	120	1	243	58 493	250 690	168	172	5	345	70 495	116 660
Borås	124	157	10	291	69 760	206 655	146	166	55	367	51 359	94 007
Linköping	144	118	—	262	63 900	375 095	123	126	7	256	41 921	72 338
Eskilstuna	142	90	—	232	54 953	249 692	166	173	36	375	56 651	100 849
Uppsala	139	124	—	263	68 238	330 121	124	124	20	268	51 899	93 283
Västerås	155	128	3	286	64 569	373 008	144	130	24	298	59 013	108 408
Gävle	265	244	1	510	91 181	266 924	142	141	—	283	42 893	75 829
Jönköping	112	77	1	190	38 741	179 722	114	87	5	206	47 522	77 834
Karlskrona	81	76	—	157	39 207	261 031	87	94	—	181	35 598	56 473
Solna	73	79	—	152	38 778	105 348	152	181	28	361	52 988	96 050
Karlstad	92	74	—	166	38 566	102 160	91	120	—	211	36 151	63 399
Lund	144	129	4	277	59 830	174 032	80	100	10	190	37 354	97 458
Halmstad	104	76	1	181	52 147	156 000	78	77	1	156	29 096	49 524
Karlskoga	73	71	—	144	31 228	127 166	81	62	17	160	27 089	47 809
Landsbygd och städer												
Stockholms stad	2 265	1 545	20	3 830	914 940	6 496 080	3 575	3 720	225	7 520	1 263 135	3 325 515
Stockholms län	808	830	11	1 649	449 427	1 315 517	1 429	1 428	244	3 101	560 355	1 027 958
Uppsala „	396	401	1	798	224 021	774 115	547	485	49	1 081	262 624	463 292
Södermanlands „	646	684	2	1 332	384 647	1 175 386	906	945	99	1 950	398 783	699 215
Östergötlands „	1 186	1 243	14	2 443	622 352	2 394 914	1 432	1 367	188	2 987	569 871	1 030 608
Jönköpings „	379	396	2	777	220 144	663 568	795	673	69	1 537	382 251	676 290
Kronobergs „	360	392	5	757	215 550	617 186	711	647	93	1 451	350 940	598 503
Kalmar „	679	710	11	1 400	386 416	964 485	1 155	1 101	143	2 399	456 254	825 033
Gotlands „	68	81	3	152	42 077	105 392	287	263	46	596	128 723	222 234
Blekinge „	442	430	—	872	234 047	789 617	731	696	107	1 534	285 590	497 758
Kristianstads „	474	427	35	936	260 135	802 933	926	829	115	1 870	449 014	749 510
Malmöhus „	1 563	1 476	19	3 058	800 077	2 113 186	1 775	1 565	299	3 639	821 584	1 484 665
Hallands „	396	380	8	784	236 754	624 504	485	435	39	959	206 234	359 503
Göteborgs o. Bohus „	1 799	1 367	5	3 171	848 184	2 711 782	2 334	2 330	497	5 161	639 607	1 243 567
Älvsborgs „	720	831	14	1 565	437 747	1 258 259	1 229	1 195	201	2 625	556 274	950 009
Skaraborgs „	495	614	3	1 112	322 413	868 012	922	913	145	1 980	362 835	679 240
Värmlands „	803	819	14	1 636	451 287	1 326 159	1 177	1 162	122	2 461	441 350	734 334
Örebro „	711	710	5	1 426	377 665	1 227 833	937	973	66	1 976	399 910	672 897
Västmanlands „	576	520	7	1 103	294 442	1 043 859	753	719	125	1 597	311 878	548 694
Kopparbergs „	642	612	8	1 262	330 011	1 075 157	1 238	1 099	81	2 418	510 205	823 570
Gävleborgs „	1 018	915	10	1 943	442 215	1 344 568	1 486	1 399	261	3 146	447 113	806 888
Västernorrlands „	925	983	43	1 951	481 014	1 404 642	1 656	1 514	356	3 526	588 954	974 397
Jämtlands „	356	314	8	678	174 823	516 075	721	588	92	1 401	257 362	441 327
Västerbottens „	379	416	18	813	201 792	535 461	1 028	885	163	2 076	400 198	680 098
Norrbottnens „	580	571	16	1 167	290 941	957 964	1 412	1 236	485	3 133	506 206	750 487
S:a för hela riket	18 666	17 667	282	36 615	9 643 121	33 106 654	29 647	28 167	4 310	62 124	11 557 250	21 265 592

Tab. 4. Hemunderstöd och annan

1	2	3	4	5	6	7	8
H e m u n d e r s t ö d						»Annan hjälp»	
L ä n	Antal under- stöds- fall	Antal understödsmän.		Understödet värde kr.		Antal under- stöds- fall	Under- stödet värde kr.
		inalles	per under- stödsfall	inalles	per under- stödsman.		
Landsbygd.							
Stockholms län . . .	4 107	35 156	8·6	1 609 770	45·79	1 436	147 161
Uppsala » . . .	1 856	16 705	9·0	512 345	30·67	468	56 667
Södermanlands » . . .	2 757	21 577	7·8	641 794	29·74	863	104 180
Östergötlands » . . .	3 396	32 790	9·7	954 030	29·10	920	100 800
Jönköpings » . . .	1 454	13 124	9·0	388 793	29·62	452	59 039
Kronobergs » . . .	1 454	14 850	10·2	299 492	20·17	612	64 265
Kalmar » . . .	2 791	23 312	8·4	633 976	27·20	1 233	112 964
Gotlands » . . .	294	2 379	8·1	101 285	42·57	270	35 367
Blekinge » . . .	2 247	15 904	7·1	426 696	26·83	1 020	91 188
Kristianstads » . . .	2 142	18 708	8·7	547 056	29·24	771	84 729
Malmöhus » . . .	2 653	19 592	7·4	538 580	27·49	831	84 260
Hallands » . . .	928	7 633	8·2	193 010	25·29	360	38 157
Göteborgso. Bohus » . . .	1 760	15 375	8·7	466 836	30·36	565	60 725
Älvsborgs » . . .	1 961	17 053	8·7	534 564	31·35	845	102 727
Skaraborgs » . . .	1 620	15 294	9·4	384 341	25·13	852	89 240
Värmlands » . . .	5 018	45 838	9·1	1 234 556	26·93	1 373	130 687
Örebro » . . .	3 448	32 399	9·4	818 271	25·26	1 210	93 184
Västmanlands » . . .	2 226	19 716	8·9	578 300	29·33	508	51 915
Kopparbergs » . . .	3 877	33 463	8·6	984 736	29·43	1 155	109 876
Gävleborgs » . . .	5 260	39 235	7·5	1 273 034	32·45	2 026	191 667
Västernorrlands » . . .	9 010	72 743	8·1	2 653 076	36·47	2 451	335 810
Jämtlands » . . .	1 880	15 474	8·2	658 904	42·58	899	132 115
Västerbottens » . . .	2 828	20 705	7·3	954 043	46·08	1 689	217 083
Norrbottens » . . .	6 265	49 305	7·9	2 434 430	49·37	2 545	444 249
Så å landsbygden	71 232	598 330	8·4	19 821 918	33·13	25 354	2 938 055
Städer.							
Stockholms stad . . .	22 465	164 295	7·3	14 773 115	89·92	1 470	139 965
Stockholms län . . .	2 848	19 679	6·9	1 058 328	53·78	515	58 940
Uppsala » . . .	1 321	10 972	8·3	546 291	49·79	345	20 424
Södermanlands » . . .	1 659	12 518	7·5	466 777	37·29	911	63 307
Östergötlands » . . .	4 598	35 353	7·7	1 726 087	48·82	1 296	107 825
Jönköpings » . . .	1 738	13 861	8·0	538 906	38·88	500	32 604
Kronobergs » . . .	431	2 922	6·8	136 797	46·82	140	9 454
Kalmar » . . .	1 632	14 663	9·0	534 729	36·47	460	33 637
Gotlands » . . .	428	2 758	6·4	115 429	41·85	71	4 047
Blekinge » . . .	1 181	9 323	7·9	387 222	41·53	339	31 902
Kristianstads » . . .	732	5 490	7·5	210 745	38·99	256	16 082
Malmöhus » . . .	8 218	60 431	7·4	3 296 548	54·55	1 322	99 723
Hallands » . . .	1 041	7 686	7·4	286 409	37·26	152	10 271
Göteborgso. Bohus » . . .	12 600	98 581	7·8	6 806 683	69·05	1 387	99 363
Älvsborgs » . . .	2 333	16 348	7·0	760 662	46·53	720	31 328
Skaraborgs » . . .	1 336	10 854	8·1	410 015	37·78	463	37 921
Värmlands » . . .	1 841	15 856	8·6	715 616	45·13	481	29 822
Örebro » . . .	2 921	16 352	5·6	761 555	46·57	607	60 236
Västmanlands » . . .	1 734	13 958	8·0	507 542	36·86	282	17 997
Kopparbergs » . . .	1 065	8 377	7·9	307 172	36·67	138	13 314
Gävleborgs » . . .	2 002	14 847	7·4	651 278	43·87	297	25 194

hjälp» år 1945, länsvis.

1	2	3	4	5	6	7	8
H e m u n d e r s t ö d						»Annan hjälp»	
L ä n	Antal under- stöds- fall	Antal understödsmän.		Understödet värde kr.		Antal under- stöds- fall	Under- stödet värde kr.
		inalles	per under- stödsfall	inalles	per under- stödsman.		
Städer (forts.).							
Västernorrlands län . . .	1 229	8 695	7·1	395 683	45·51	299	20 707
Jämtlands » . . .	267	1 940	7·3	93 237	48·06	311	31 143
Västerbottens » . . .	402	3 067	7·6	210 927	68·77	113	13 184
Norrbottnens » . . .	870	6 419	7·4	391 510	60·99	240	20 669
S:a för städerna	76 892	575 245	7·5	36 089 263	62·74	13 115	1 029 119
därav							
Göteborg	11 051	86 802	7·9	6 364 725	73·32	1 073	78 201
Malmö	4 408	32 781	7·4	1 908 575	58·22	753	56 408
Norrköping	3 105	22 608	7·3	1 165 250	51·54	974	76 672
Hälsingborg	1 630	12 376	7·6	733 890	59·30	209	18 133
Örebro	1 910	8 449	4·4	401 771	47·55	284	35 115
Borås	1 050	5 555	5·3	295 212	53·14	260	12 533
Linköping	910	7 468	8·2	365 853	48·99	182	19 393
Eskilstuna	984	6 579	6·7	267 446	40·65	597	46 585
Uppsala	1 134	9 290	8·2	473 616	50·98	191	11 834
Västerås	618	4 936	8·0	225 878	45·76	116	7 143
Gävle	1 112	8 037	7·2	383 945	47·77	81	11 221
Jönköping	805	5 152	6·4	235 722	45·75	148	8 393
Karlskrona	667	4 631	7·6	204 469	44·15	182	17 554
Solna	1 090	7 429	6·8	396 108	35·32	96	15 605
Karlstad	874	8 301	9·5	387 857	46·72	58	3 598
Lund	841	5 477	6·5	225 455	41·16	70	2 775
Halmstad	541	3 837	7·1	143 032	37·28	59	4 564
Karlskoga	617	4 504	7·3	237 769	52·79	236	19 158
Landsbygd och städer.							
Stockholms stad	22 465	164 295	7·3	14 773 115	89·92	1 470	139 965
Stockholms län	6 955	54 835	7·9	2 668 098	48·66	1 951	206 101
Uppsala »	3 177	27 677	8·7	1 058 636	38·25	813	77 091
Södermanlands » . . .	4 416	34 095	7·7	1 108 571	32·51	1 774	167 487
Östergötlands » . . .	7 994	68 143	8·5	2 680 117	39·33	2 216	208 625
Jönköpings »	3 192	26 985	8·5	927 699	34·38	952	91 643
Kronobergs »	1 885	17 772	9·4	436 289	24·55	752	73 719
Kalmar »	4 423	37 975	8·6	1 168 705	30·78	1 693	146 601
Gotlands »	722	5 137	7·1	216 714	42·19	341	39 414
Blekinge »	3 428	25 227	7·4	813 918	32·26	1 359	123 090
Kristianstads »	2 874	24 198	8·4	757 801	31·32	1 027	100 811
Malmöhus »	10 871	80 023	7·4	3 835 128	47·93	2 153	183 983
Hallands »	1 969	15 319	7·8	479 419	31·30	512	48 428
Göteborgso. Bohus » . .	14 360	113 956	7·9	7 273 519	63·83	1 952	160 088
Älvsborgs »	4 294	33 401	7·8	1 295 226	38·78	1 565	134 055
Skaraborgs »	2 956	26 148	8·8	794 356	30·38	1 315	127 161
Värmlands »	6 859	61 694	9·0	1 950 172	31·61	1 854	160 569
Örebro »	6 369	48 751	7·7	1 579 826	32·41	1 817	153 420
Västmanlands »	3 960	33 674	8·5	1 085 842	32·25	790	69 912
Kopparbergs »	4 942	41 840	8·5	1 291 908	30·88	1 293	123 190
Gävleborgs »	7 262	54 082	7·4	1 924 312	35·58	2 323	216 861
Västernorrlands » . . .	10 239	81 438	8·0	3 048 759	37·44	2 750	356 517
Jämtlands »	2 147	17 414	8·1	752 141	43·19	1 210	163 258
Västerbottens »	3 230	23 772	7·4	1 164 970	49·01	1 802	230 267
Norrbottnens »	7 135	55 724	7·8	2 825 940	50·71	2 785	464 918
S:a för hela riket	148 124	1 173 575	7·9	55 911 181	47·64	35 469	3 967 174

Tab. 5. Antal understödstagare med tilläggspension, antal barn i understödsfallens fördelning med avseende på

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
L ä n		Antal understödstagare med tilläggspension	Antal barn i understödda familjer med barnbidrag	bidragsförskott	enbart fattigv.-understöd	enbart kommunalt pensions-tillskott	enbart understöd ur fond el. donation	fattigvård och kommunalt pensions-tillskott	fattigvård och understöd ur fond etc.	Tillhopa
<i>Landsbygd.</i>										
Stockholms	län	4 680	400	101	7 147	42	31	54	20	7 294
Uppsala	„	2 333	219	29	2 646	237	5	197	4	3 089
Södermanlands	„	3 254	324	56	4 257	64	21	7	40	4 389
Östergötlands	„	4 785	507	114	6 250	130	9	1	14	6 404
Jönköpings	„	2 259	279	26	2 784	101	37	1	7	2 980
Kronobergs	„	2 489	293	25	3 209	76	7	9	13	3 314
Kalmar	„	3 978	479	74	5 485	100	17	3	46	5 651
Gotlands	„	585	122	29	839	26	12	1	7	885
Blekinge	„	2 928	439	103	4 130	1	4	—	4	4 139
Kristianstads	„	3 329	447	100	4 321	102	79	7	36	4 545
Malmöhus	„	3 882	281	42	4 587	172	86	52	31	4 928
Hallands	„	1 569	123	16	1 912	33	54	—	18	2 017
Göteborgs o. Bohus	„	2 788	247	52	3 514	95	33	4	13	3 659
Älvsborgs	„	3 244	321	57	4 408	184	52	21	9	4 674
Skaraborgs	„	2 868	302	39	3 749	58	72	17	33	3 929
Värmlands	„	5 604	607	149	6 904	905	92	75	34	8 010
Örebro	„	4 365	212	62	4 976	367	92	158	91	5 684
Västmanlands	„	2 737	244	56	3 478	165	64	31	35	3 773
Kopparbergs	„	4 501	440	114	6 431	249	27	125	13	6 845
Gävleborgs	„	4 948	783	277	8 218	307	38	186	37	8 786
Västernorrlands	„	8 191	1 309	295	11 581	950	137	293	39	13 000
Jämtlands	„	2 347	479	101	3 554	161	63	2	29	3 809
Västerbottens	„	2 883	1 196	115	5 412	128	—	16	—	5 566
Norrbottens	„	4 728	1 887	319	9 684	196	—	16	1	9 897
Sä & landsbygden		85 275	11 940	2 351	119 476	4 849	1 032	1 276	574	127 207
<i>Städer.</i>										
Stockholms stad	..	14 135	710	1 285	22 570	8 075	—	—	—	30 645
Stockholms	län	2 018	136	113	3 903	18	2	—	1	3 924
Uppsala	„	1 163	82	56	1 288	503	—	22	—	1 813
Södermanlands	„	1 616	91	75	2 538	30	156	3	83	2 810
Östergötlands	„	4 197	296	210	5 798	369	234	79	60	6 540
Jönköpings	„	1 572	194	71	2 109	180	112	30	72	2 503
Kronobergs	„	397	84	17	688	—	4	—	—	692
Kalmar	„	1 482	122	71	2 256	5	38	—	31	2 330
Gotlands	„	298	30	6	464	—	—	—	85	549
Blekinge	„	1 025	113	75	1 460	31	—	163	51	1 705
Kristianstads	„	722	64	47	1 003	28	70	4	48	1 153
Malmöhus	„	6 190	557	480	8 874	1 934	163	177	132	11 280
Hallands	„	1 045	108	46	1 343	19	102	—	101	1 565
Göteborgs o. Bohus	„	8 712	1 060	884	13 345	2 110	1	871	28	16 355
Älvsborgs	„	1 738	193	97	3 263	95	—	15	53	3 426
Skaraborgs	„	1 224	102	38	2 017	15	17	2	9	2 060
Värmlands	„	1 677	158	77	2 372	203	6	4	153	2 738
Örebro	„	1 791	161	87	2 246	282	212	51	66	2 857
Västmanlands	„	1 747	165	71	2 313	103	91	17	50	2 579
Kopparbergs	„	1 032	130	40	1 351	132	57	61	9	1 610
Gävleborgs	„	1 861	174	100	2 834	47	152	12	10	3 055

understödda familjer med barnbidrag eller bidragsförskott samt
understöddets rättsliga form år 1945, länsvis.

95

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
L ä n	Antal under- stöds- tagare med tilläggs- pension	Antal barn i under- stödda familjer med barn- bidrag	bi- drags- för- skott	enbart fattigv.- under- stöd	enbart kom- munt pensions- tillskott	enbart under- stöd ur fond el. donation	fattigvård och kom- munt pensions- tillskott	fattig- vård och under- stöd ur fond etc.	Till- hoppa
<i>Städer (forts.).</i>									
Västernorrlands län	1 077	112	62	1 688	67	30	10	30	1 825
Jämtlands "	282	36	38	537	21	—	—	—	558
Västerbottens "	304	76	43	630	11	—	—	—	641
Norrbottns "	653	105	37	1 334	—	—	—	—	1 334
S:a för städerna	57 958	5 059	4 126	88 224	14 288	1 447	1 521	1 072	106 547
däruv									
Göteborg	7 474	937	813	11 546	1 834	1	860	21	14 262
Malmö	2 876	260	316	4 303	1 348	—	84	—	5 735
Norrköping	2 766	207	136	3 655	317	216	74	35	4 297
Hälsingborg	1 221	153	64	2 201	77	—	11	—	2 289
Örebro	970	61	75	1 006	185	164	35	42	1 432
Borås	686	77	48	1 350	—	—	—	22	1 372
Linköping	802	54	65	1 221	52	18	5	8	1 304
Eskilstuna	796	64	53	1 475	14	85	—	22	1 596
Uppsala	955	63	50	1 007	493	—	18	—	1 518
Västerås	749	89	39	953	108	—	17	—	1 078
Gävle	1 014	73	63	1 581	—	147	—	—	1 728
Jönköping	618	84	38	1 008	76	32	23	6	1 145
Karlskrona	518	44	31	774	19	—	139	—	932
Solna	721	65	41	1 434	—	1	—	—	1 435
Karlstad	814	96	55	1 029	70	—	3	126	1 228
Lund	778	58	28	816	86	117	49	118	1 186
Halmstad	536	41	23	711	19	51	—	38	819
Karlskoga	473	76	9	812	30	27	1	3	873
<i>Landsbygd och städer.</i>									
Stockholms stad . . .	14 135	710	1 285	22 570	8 075	—	—	—	30 645
Stockholms län	6 698	536	214	11 050	60	33	54	21	11 218
Uppsala	3 496	301	85	3 934	740	5	219	4	4 902
Södermanlands "	4 870	415	131	6 795	94	177	10	123	7 199
Östergötlands "	8 982	803	324	12 048	499	243	80	74	12 944
Jönköpings "	3 831	473	97	4 893	281	149	31	79	5 433
Kronobergs "	2 886	377	42	3 897	76	11	9	13	4 006
Kalmar	5 460	601	145	7 741	105	55	3	77	7 981
Gotlands "	883	152	35	1 303	26	12	1	92	1 484
Blekinge	3 953	552	178	5 590	32	4	163	55	5 844
Kristianstads "	4 051	511	147	5 324	130	149	11	84	5 698
Malmöhus	10 072	838	522	13 461	2 106	249	229	163	16 208
Hallands	2 614	231	62	3 255	52	156	—	119	3 582
Göteborgs o. Bohus "	11 500	1 307	936	16 859	2 205	34	875	41	20 014
Älvsborgs	4 982	514	154	7 671	279	52	36	62	8 100
Skaraborgs	4 092	404	77	5 766	73	89	19	42	5 989
Värmlands	7 281	765	226	9 276	1 108	98	79	187	10 748
Örebro	6 156	373	149	7 222	649	304	209	157	8 541
Västmanlands	4 484	409	127	5 791	273	155	48	85	6 352
Kopparbergs	5 533	570	154	7 782	381	84	186	22	8 455
Gävleborgs	6 809	957	377	11 052	354	190	198	47	11 841
Västernorrlands . . .	9 268	1 421	357	13 269	1 017	167	303	69	14 825
Jämtlands	2 629	515	139	4 091	182	63	2	29	4 367
Västerbottens	3 187	1 272	158	6 042	139	—	16	—	6 197
Norrbottns	5 381	1 992	356	11 018	196	—	16	1	11 231
S:a för hela riket	143 233	16 999	6 477	207 700	19 132	2 479	2 797	1 646	233 754

96 Tab. 6. Det totala värdet av understöd, som meddelats av
fattigvårdsstyrelserna år 1945, samt dess procentuella
fördelning på olika understödsformer, länsvis.

1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Län	Vårdens totala värde 1 000 kr.	Därav, i %, för				Län	Vårdens totala värde 1 000 kr.	Därav, i %, för			
		vård på fattig- vårds- anstalt	sjuk- vårds- anstalt	hem- un- der- stöd	»an- nan- hjälp»			vård på fattig- vårds- anstalt	sjuk- vårds- anstalt	hem- un- der- stöd	»an- nan- hjälp»
<i>Landsbygd.</i>						<i>Städer (forts.).</i>					
Stockholms län	3 479	28.3	21.2	46.3	4.2	Västernorrlands l.	880	40.4	13.3	44.9	2.4
Uppsala »	1 323	30.2	26.8	38.7	4.3	Jämtlands »	291	41.6	15.7	32.0	10.7
Södermanlands »	1 944	35.7	26.0	33.0	5.3	Västerbottens »	343	22.5	12.2	61.5	3.8
Östergötlands »	2 753	37.9	23.8	34.6	3.7	Norrbottnens »	692	26.1	14.4	56.5	3.0
Jönköpings »	1 298	31.2	34.3	30.0	4.5	S:a för städerna	62 636	27.6	13.1	57.6	1.7
Kronobergs »	1 358	33.1	40.1	22.1	4.7	därav					
Kalmar »	2 169	35.5	30.1	29.2	5.2	Göteborg . . .	8 950	21.1	6.9	71.1	0.9
Gotlands »	371	15.7	47.5	27.3	9.5	Malmö	2 769	15.5	13.6	68.9	2.0
Blekinge »	1 316	30.3	30.4	32.4	6.9	Norrköping . .	2 315	36.2	10.1	50.4	3.3
Kristianstads »	1 888	31.8	34.7	29.0	4.5	Hälsingborg . .	1 182	24.8	11.6	62.1	1.5
Malmöhus »	2 181	37.9	33.5	24.7	3.9	Örebro	804	31.2	14.5	49.9	4.4
Hallands »	845	40.7	32.0	22.8	4.5	Borås	608	34.0	15.5	48.5	2.0
Göteb. o. Bohus »	1 514	34.3	30.9	30.8	4.0	Linköping . . .	833	45.1	8.7	43.9	2.3
Älvsborgs »	2 147	38.8	31.5	24.9	4.8	Eskilstuna . . .	665	37.6	15.2	40.2	7.0
Skaraborgs »	1 620	37.0	33.8	23.7	5.5	Uppsala	909	36.3	10.3	52.1	1.3
Värmlands »	2 944	34.3	19.4	41.9	4.4	Västerås	714	52.2	15.2	31.6	1.0
Örebro »	2 174	36.7	21.4	37.6	4.3	Gävle	738	36.2	10.3	52.0	1.5
Västmanlands »	1 524	35.9	22.7	38.0	3.4	Jönköping . . .	502	35.8	15.5	47.0	1.7
Kopparbergs »	2 694	34.5	24.9	36.5	4.1	Karlskrona . . .	540	48.4	10.5	37.9	3.2
Gävleborgs »	3 012	30.3	21.0	42.3	6.4	Solna	613	17.2	15.7	64.6	2.5
Västernorrlands »	4 904	21.4	17.7	54.1	6.8	Karlstad	557	18.4	11.4	69.6	0.6
Jämtlands »	1 582	25.0	25.0	41.7	8.3	Lund	470	37.0	14.4	48.0	0.6
Västerbottens »	2 268	20.2	28.1	42.1	9.6	Halmstad	353	44.2	14.0	40.5	1.3
Norrbottnens »	4 307	18.1	15.1	56.5	10.3	Karlskoga . . .	432	29.4	11.1	55.1	4.4
S:a å landsbygden	51 615	30.6	25.3	38.4	5.7	<i>Landsbygd och städer.</i>					
<i>Städer.</i>						Stockholms stad .	24 735	26.3	13.4	59.7	0.6
Stockholms stad .	24 735	26.3	13.4	59.7	0.6	Stockholms län	5 218	25.2	19.7	51.1	4.0
Stockholms län	1 739	19.1	16.6	60.9	3.4	Uppsala »	2 373	32.6	19.5	44.6	3.3
Uppsala »	1 050	35.7	10.4	52.0	1.9	Södermanlands »	3 151	37.3	22.2	35.2	5.3
Södermanlands »	1 207	39.9	16.1	38.7	5.3	Östergötlands »	6 314	37.9	16.3	42.5	3.3
Östergötlands »	3 561	38.0	10.5	48.5	3.0	Jönköpings »	2 359	28.1	28.7	39.3	3.9
Jönköpings »	1 061	24.3	21.8	50.8	3.1	Kronobergs »	1 726	35.7	34.7	25.3	4.3
Kronobergs »	368	45.5	14.7	37.2	2.6	Kalmar »	3 105	31.1	26.6	37.6	4.7
Kalmar »	936	20.8	18.5	57.1	3.6	Gotlands »	584	18.1	38.1	37.1	6.7
Gotlands »	213	22.1	21.6	54.4	1.9	Blekinge »	2 224	35.5	22.4	36.6	5.5
Blekinge »	908	43.1	10.7	42.7	3.5	Kristianstads »	2 411	33.3	31.1	31.4	4.2
Kristianstads »	523	17.9	38.7	40.3	3.1	Malmöhus »	7 617	27.7	19.5	50.4	2.4
Malmöhus »	5 436	23.7	13.9	60.6	1.8	Hallands »	1 512	41.3	23.8	31.7	3.2
Hallands »	667	42.1	13.4	43.0	1.5	Örebro »	3 634	33.8	18.5	43.5	4.2
Göteb. o. Bohus »	9 875	22.2	7.9	68.9	1.0	Västmanlands »	2 748	38.0	20.0	39.5	2.5
Älvsborgs »	1 491	28.5	18.4	51.0	2.1	Kopparbergs »	3 313	32.4	24.9	39.0	3.7
Skaraborgs »	849	31.7	15.5	48.3	4.5	Gävleborgs »	4 293	31.3	18.8	44.8	5.1
Värmlands »	1 227	25.9	13.3	58.4	2.4	Västernorrlands »	5 784	24.3	16.8	52.7	6.2
Örebro »	1 460	29.5	14.2	52.2	4.1	Jämtlands »	1 873	27.5	23.6	40.2	8.7
Västmanlands »	1 224	40.5	16.6	41.4	1.5	Västerbottens »	2 611	20.5	26.1	44.6	8.8
Kopparbergs »	619	23.6	24.7	49.6	2.1	Norrbottnens »	4 999	19.2	15.0	56.5	9.3
Gävleborgs »	1 281	33.6	13.6	50.8	2.0	S:a för hela riket	114 251	29.0	18.6	48.9	3.5